

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR FÜZETEK

Surányi Andrea
Vékony Vivien

TISZACSEGE
HELYNEVEI

TISZACSEGE

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Történeti háttér

A település közigazgatási területe a Közép-tiszai-ártérhez tartozó Borsodi-ártér és a Hortobágy találkozásánál terül el a Tisza bal partján. A mellette lévő Ároktőre vezető rév miatt már a honfoglalás korától jelentős szerepe volt. Első írásos említése IV. Béla 1248-ban kiadott adománylevelében fordul elő, az oklevél szerint Csege ekkor katonaállítás fejében az egi püspökség birtokába került. A településnek a Völgyes, a Nagy-morotva és a Hortobágy vizére is halászati joga volt. Egy 1299. évi oklevél szerint a Sártiványvecse és a Ráthold nembeli családok Poroszlóért elcserélték Csegét. A 13. század végére már országos jelentőségű rév- és vámszedő hely volt.

Az 1332–1337 közötti időszakból fennmaradt pápai tizedjegyzékek szerint Csege adófizető egyházas helyként kétszer annyi egyházi adót fizetett, mint a közeli Szoboszló. Egy 1336. évi oklevél királyi birtokként említi, később az Agárdi és az Agárdi Tőke család birtokolta, akiktől a Parlagiak 1473-ban vétel útján szereztek meg, 1490-ben már Corvin János volt a földesura. A szomszédos Szentmiklós a 15. század közepétől a Bajoni és a Gecsei család birtoka, elnéptelenedése után területe Csege határába olvadt. A Tiszántúlról nyugatra irányuló marhakereskedelem fő útvonala itt haladt át. Fejlődését jelzi, hogy a 15. század második felében már mezővárosként (*oppidum*) említik, majd 1526 után a bajomi váruradalom tartozéka lesz, és visszasüllyed faluvá.

SURÁNYI ANDREA

VÉKONY VIVIEN

Tiszacsege helynevei

A török hódoltság határvidékévé váló település előbb a szolnoki, majd a hatvani szandzsákhöz tartozott, lakóit mind a magyar, mind a török adók sújtották. Ennek ellenére a hódoltság alatt mindvégig lakott hely maradt, a 16. század második felében a Bajoniak birtokaként mintegy hetven adózó portát vettek számba. A lakosság ebben az évszázadban tért át a református hitre.

A 17. században a Vay család lett a falu földbirtokosa. A lakosság életében fontos szerepet játszott a tiszai halászat: elsősorban a sekélyebb részekben használt különböző halcsapdákkal, rekesztékekkel főleg nagyméretű vizákat fogtak. A Rákóczi-féle szabadságmozgalomban Vay László ezredébe több csegei is önkéntesnek jelentkezett. A hadjáratok azonban olyan súlyosan érintették a falut, hogy előbb 34 család elköltözött, majd 1709-re teljesen elnéptelenedett.

A 18. században Tiszacsege újjátelepült, a Vay család mellett a velük rokon Plathy család is birtokot szerzett benne. A falu növekedését az urbáriumok jelzik: 1773-ban még 21, 1787-ben már 30 jobbágytelket írtak össze, ami több mint kétszáz háztartást jelez.

A majorsági gazdálkodás kiterjesztése is erre az időszakra tehető. Eleinte az állattartás volt számottevő, később azonban egyre nőtt a szántóföldi művelés alá vont területek nagysága. A jól jövedelmező dohány termesztése az 1770-es években terjedt el. A lakosság növekedésével a jobbágytelkek elaprózódtak, megnőtt a zsellérek száma. Jelentősebb változás csak az 1848–1849-

es szabadságharcot követően alakult ki a jobbágyfelszabadítás következtében.

A Tisza szabályozása 1846-ban, a tiszai gőzhajózás pedig 1849-ben indult meg a térségben. Ez eleinte a megnövekedett munkaerőigény miatt kedvezően hatott, ám később a munkálatok befejezése és a rév áthelyezése a lakosság életszínvonalának eséséhez vezetett. A Debrecen–Füzesabony-vasútvonal 1891. évi átadása – amihez Tiszacsege az Ohat-Pusztakócs–Polgár szárnyvonalon csatlakozott – a csegei rév jelentőségét megszüntette.

A népesség számának növekedésével együtt nőtt a település kiterjedése is. A 20. században, a két világháború között, majd 1945 után házhelyeket osztottak a településen. Mindezek hozzájárultak a lakosság életszínvonalának emelkedéséhez. Újabb közigazgatási rendezés eredményeként 1953-ban a Borsod megyei Ároktőtől hozzácsatolták a Kendergyár külterületi lakott helyet.

A 19. század utolsó harmadában megindult gazdasági fejlődést a Tiszacsegei Kölcsönös Segélyezőegylet mint hitelszövetkezet működése segítette. A településen a második világháború előtt tucatnyi egyesület, többek között dalkör, önkéntes tűzoltó egyesület és az országos cigányzenész egyesület helyi csoportja működött. A településen a református elemi oktatásnak több évszázados múltja van. Középkori eredetű templomát a reformátusok 1773-ban bővítették, majd 1856 és 1887 között átépítették. A római katolikus oktatás 1938-ban indult meg, a templomot 1941-ben szentelték fel, előtte az iskolakápolna szolgálta a hitéletet.

Népessége 1785-ben 1571, 1828-ban 2314, 1857-ben 2454, 1900-ban 4121, 1941-ben 6307 fő volt. Tiszacsegéről 1944-ben 120 zsidó lakost deportáltak.

A település a középkortól az 1876. évi törvényhatósági rendezésig Szabolcs vármegyéhez tartozott. Első írásos említésekor faluként (*villa*) említik, a következő évszázadban birtok (*possessio*), az 1400-as évek második felében mezőváros (*oppidum*) volt, ám a török hódoltság idején jobbágyfaluvá süllyedt. 1876-tól nagyközség lett. Ekkor az újonnan megszervezett Hajdú megye Balmazújvárosi járásához csatolták (aminek Debrecen volt a kijelölt székhelye). A

közigazgatási egység neve 1901-től Központi járás lett. Az új megyerendszer kialakításakor mint önálló tanácsú községet a Polgári járáshoz kapcsolták. Tiszacsege 1970-től nagyközséggé vált és a Debreceni járás része lett a járási rendszer megszűnéséig. A település a városi rangot 2000-ben nyerte el.

Tiszacsege város ma a Balmazújvárosi járáshoz tartozik. Területe 2023-ban 13640 hektár, lakóinak száma 4322 fő volt.

Irodalom

BENCsik JÁNOS, *Fejezetek Tiszacsege történetéből*. Folklor és Etnográfia 40. Debrecen, 1988.

KOVACSICS JÓZSEF szerk., *Magyarország történeti statisztikai helységnévtára II. Hajdú-Bihar megye*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1997.

PAPP JÓZSEF, *Tiszacsege*. A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Közleményei 8. Debrecen, 1967.

PAPP JÓZSEF, *Tiszacsege – vendégváró kalauz*. Ethnica, Debrecen, 1996.

SZÁLKAI TAMÁS

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Vékony Vivien 2024-ben. Adatközlők voltak: Berencsi János (77 éves), Kovács Ferenc (68), Kovács Ferencné (67), Losonczy István (72), Magyar Tibor (52) és Németh József (78).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Porczió Veronika és Szép Szilvia 2023-ban. Adatközlő volt File Ferenc (76 éves).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Surányi Andrea 2023-ban. Adatközlők voltak: Barbócz Gábor (62 éves), Kovács Imre (68), Kovács Zsolt (58), Lévai András (74), Losonczy János (73), Nagy Lajos (42), Oláh Zoltán (43) és Vassné Szucsó Margit (66).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tóth Katalin 1970-ben. Adatközlők voltak: Molnár János (53 éves), Nagy István (80) és Végh János (67).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Papp József 1967-ben. Adatközlők voltak: id. Papp József és Szalontai József.

Helynévtár

Tiszacsege 2024: *Csége, Cségéin, Cségéire, Cségéirül ~ Tiszacsége* | *A Tisza az elmarad mindig, csak aszt mongyuk, hoty Cségéirül.* 1998: *Tiszacsege*, 1991: *Tiszacsege*, 1988: *Tiszacsege, Csege, Csegén, csegei*, 1970: *Tiszacsege, Csege, Csegenn, Csegéirül, Csegére, csegeji, csegi*, 1944: *Tiszacsege*, 1941: *Tiszacsege*, 1934: *Tiszacsege*, 1914: *Tiszacsege*, 1913: *Tiszacsége*, [1910]: *Csege*, 1889: *Csege*, 1886: *Csege*, 1883: *Csege*, 1880: *Csege*, 1873: *Csege*, 1870: *Csege*, 1864: *Csege*, 1858: *Csege*, 1852: *Csege*, 1823: *Csege*, 1808: *Csege*, 1806: *Csege*, 1802–1811: *Csege*, 1799–1803: *Csege*, 1789: *Possessio Csege*, 1783: *Cseghe*, 1780: *Csegei*, 1773: *Cseghe*, 1773: *Csege*, 1750: *Csege* alias *Csakvár*, 1720: *Cseghe*, 1715: *Cseghe*, 1696: *Cseghe*, 1689: *Chege*, 1664: *Cheghe*, 1648: *Cheghe*, [1640]: *Cheghe*, 1636: *Chege, Cheghe*, 1631: *Chege*, 1626: *Cheghe*, 1598: *Chiege*, 1588: *Czege, Chege*, 1582: *Chege, Chieghe, Cziege*, 1578: *Cheghe, Chege*, 1576: *Chiege*, 1574: *Czyege*, 1572: *Czege*, 1570: *Czeghe*, 1567: *Cegye*, 1556: *Cheghe*, 1553: *Chyege*, 1549: *Chege, Cheghe, Chegee*, 1543: *Czege* falwa, *Chege*, 1528: *Chege*, 1522: *Chege*, 1481: *Cheke*, 1418: *Chege*, 1341: *Chege*, v., 1336/1338>1411: *Chege*, p., 1335: *Chege*, p., v., 1332–1335/Pp. Reg.: *Chogue, Theoge, Cheke, Chegha, Chege, Chgan*, 1326: *Chege*, v., 1301/1352: *Chege*, 1299: *Chege*, p., [1284]: *Chege, Chegue*, v., 1284/1299: *Chege*, 1248/1326: *Chege, Csege*, v., 1181: *Csege*. — Hajdú-Bihar vármegyében, a Balmazújvárosi járásban fekvő település. Balmazújvárostól északnyugatra helyezkedik el a Tisza partján. Északról Újszentmargita, keletről Balmazújváros, délről Hortobágy és Egyek, nyugatról pedig Ároktő, illetve egy szakaszon a Tisza vonalában Tiszadorogma határolja. A település elsődleges **Csege** neve személynévből keletkezett magyar névadással, az alapjául szolgáló személynév Árpád-kori forrásokból is adatolható: vö. pl. 1222: *Cege*. Más magyarzatai – például a *cége* ’folyómeder elrekesztésére használt kerítés’ jelentésű szóból való származtatás – nem fogadhatók el. A *Tiszacsege* nevet hivatalos helységnévrendezéskor, 1901-ben kapta, és a *Tisza*- előtagja a folyó mellékére utal.

Tiszacsege az első katonai felmérés térképén

Egy 1750-es térképen **Csakvár**, esetleg **Csákvár** névváltozata szerepel. Ez utóbbi magyarázata bizonytalan. PAPP JÓZSEF szerint Szabolcs kapitány, akitől a Csáky nemzetség származott, ezen a helyen telepedett meg. Emiatt nevezték először *Szabolcs*-nak, később pedig *Csákvár*-nak. Ennek a magyarázatnak azonban nincs történeti alapja. Az egyetlen névadat véletlen vagy szándékos téves azonosítást is jelezhet. Vö. Csegei-Morotva, Csegei-Szilágy, Tiszacsegei halászcserda. — AOKt. 1: 144, 10: 62, 19: 464, ÁSz., ÁÚO. 5: 203, BENCSIK 1988: 5, 45, C 59, Cs. 1: 507, ÉGy., EKFT., E 158/41: 7–90, 91–172, 173–240, 313–356, 555–608, 615–622, E 158/42: 7–54, 121–254, 255–350, 351–436, 449–476, 507–582, 587–668, 695–726, 731–812, 813–828, 875–918, 1151–1179, 1180–1189, 1198–1207, 1208–1215, 1216–1231, 1232–1249, F. 4/2: 18, 19, GÖNCZY, GÖRÖG, HEVENESI, HKFT., Hnt., H. 6: 350, Károlyi 1: 112, 123, 140, 144, LAZARUS, Lex.Loc., LIPSZKY, Map., LIPSZKY-MT., LIPSZKY, Rep., MaKF., MÁKT., MÁT., MEZŐ 1999: 78, MKFT., N 78, 79, PAPP 1967: 135, 136, PESTY 1864/38: 68a, PJFN. 31, PRT. 8: 277, RegArp. 3317, 3318, 3320, SUGÁR 1974: 424, 445, T0.26.72.1, T1.S.12.XIII.158, T1.S.12.XIII.546, T1.S.16.361, T1.S.68.66, T1.S.78.743/1–6, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T1.S.101.397/3, T9.DvT.1435, T9.HmT.32, T9.K.53, T9.Ny.52, T16.T.511, T22.B.IX.a.484, T22.B.IX.a.1011/1, Vat. I/1: 246, 258, 327, 330, 344, 360, Zs. 6: 503.

Ady Endre utca 2024: *Adi Endre úcca ~ Adi úcca*, 1970: *Adi utca*, 1967: *Ady ucca*. — A belterület keleti részén lévő utca, a Lehel és a

Tavaszcseget köti össze, s párhuzamos a József Attila utcával. **Ady utca** néven is ismerik. Hivatalos neve *Ady Endre utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-G2.

Ady utca lásd **Ady Endre utca**

Aligálló-lapos 2024: *Aligálló-lapos* | Réjgen rentkivül vizes terület vót, alig lehetett ot megállni. 1970: *Alig-álló-lapos*, 1967: *Aligálló-lapos*, 1870: *Hosszu tó*, 1852: *Hosszútó*, 1789: *Hoszu Tó*, é. n.: *Hosszú Tó*. — Egykori állóvíz a külterület nyugati részén, a Kemény-háti-erdőtől északra. Ma vizenyős, mélyen fekvő terület, részben szántóföld. Nevét onnan kaphatta, hogy a Sós-kás területének egy olyan mély vonulata volt egykor, ahol az úszóláp időnként belepte az egész területet, és ugyan rá tudtak menni az emberek, de alig lehetett megállni rajta. A név utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévi. Korábban **Hosszú-tó** néven említik, ennek előtagja a terület alakjára utal, az ugyanis kifí alakban húzódik a Morotvával párhuzamosan. — ÉGy., FKNT., Kat., PAPP 1967: 138, PJFN. 33, T1.S.12.XIII.159, T1.S.78.743/1–6, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T16.T.017. — T7-E4.

Állami erdőgazdaság 1991: *Állami Erdőgazdaság*, 1985: *Állami Erdőgazdaság*, 1981: *Állami Erdőgazdaság*. — Erdőgazdálkodó terület a település külterületének északnyugati részén a Tökös-tótól északra. — Hnt., MoFnt. 2/9, T0.26.72.1. — T7-E3.

Alsó-rét 2024: *Alsó-rét*, 1992: *Alsó-rét*, 1991: *Alsó-rét*, 1988: *Alsó-rét*, 1981: *Alsó-rét*, 1970: *Alsó-rét*, 1967: *Alsó-rét*, 1926: *Alsó-rét*. — A település külterületének délnyugati részén, a Morotva-köztől délre fekvő egykori kaszáló, ma szántóföld. Egy időben erősen vízjárta terület volt, a 19. század végéig kaszálásra használták. Vö. Alsó-réti-tanyák. — BENCsik 1988: 45, ÉGy., Hnt., MoFnt. 2/9, PAPP 1967: 138, 1992: 128, PJFN. 33, T0.26.21.1. — T15-H1H2, T16-A1A2.

Alsó-réti-tanyák 1944: *Alsó-réti tanyák*, 1941: *Alsó-réti tanyák*, 1934: *Alsó-réti tanyák*. — Egykori tanyák a település külterületének délnyugati részén a Morotva-köztől délre, az Alsó-réten. A 20. század első felében még lakták őket, ma

szántóföld van a helyükön, és a nevet sem ismerik. — Hnt., MaKF., T9.K.53. — T16-A2.

Általános iskola lásd **Iskola**

Alvég 2024: *Alvég* | Nagyop porták vótak, kerítkeztek is. A kerítész szarvasmarhatrágyából megmagasítod gerággya vót. 1992: *Alvég, Alvig, Kertek*, 1988: *Alvig, kertek, ólaskertek*, 1967: *Alvig*. — Településrész a belterület központjában a Felvégtől keletre. A Csokonai, Csurgó, Iskola és a Barna utca által bezárt területeket foglalja magában. Neve az *alvég* 'a településnek vagy főutcájának egyik része' jelentésű földrajzi köznévből alakult, és a Felvég nevével áll korrelációban. Az itt lakók régebben jószágtagással foglalkoztak, legelők, istállók, gazdasági udvarok voltak itt. Erre utal a korábbi **Kertek, Ólaskertek** névváltozata is. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 116, 117. — T39-E3.

Április 4. utca lásd **Tavaszcsege**

Arany János utca 2024: *Arany úcca*, 1988: *Arany János utca*, 1970: *Vörös-zug, Arany utca*, 1967: *Arany János ucca*. — A belterület nyugati részén a Felvégen lévő utca, párhuzamos az Óvoda utcával. **Arany utca** néven is ismerik. Régebben **Vörös zug** neve is volt, ennek az elnevezésnek az utótagjaként a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévi szerepel. Az előtag magyarázata bizonytalan: családnevet is rejthet, de színnévként is azonosítható, ahogyan az *Arany utca* névforma sem feltétlenül Arany Jánosra utalhatott a név keletkezésekor. Hivatalos neve *Arany János utca*. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-D3.

Aranyka 1789: *Aranyka*, é. n.: *Aranyka*. — Egykori tó a település külterületének északi részén a Hataj-pataktól északra. Nevét feltehetőleg onnan kapta, hogy sok volt itt az *aranka* 'a lucernán és a lóherén élősködő növény'. — ÉrtSz., T1.S.12. XIII.159, T16.T.017. — T39-E1F1.

Arany utca lásd **Arany János utca**

Árkus 2024: *Kis-Tisza ~ Árkus ~ Árkus-csatorna* | A faluba Kis-Tiszának nevezik, de ha átmennek az egyeki kövesúton, már Árkusnak nevezik. Úty kel elképzelni, mint egy nadrágot. *Kéjt ágom fojik: jobbra Sejpes, barra Árkus*. 1992: *Árkus-ér*; 1991: *Árkus-ér*; 1988: *Kis-tisza, Árkus*, 1981: *Árkus-ér*; 1977: *Árkus-csatorna*,

1970: *Árkus, Árkus-kanális*, 1864: *Árkús*, 1941: *Árkus csat[orna]*, 1935: *Árkos folyó és csatorna*, 1934: *Árkus-csat[orna]*, 1911: *Árkus*, 1909: *Árkuskanális*, 1908: *Árkus*, 1889: *Árkus Kanális*, 1870: *Árkus kanális*, 1870: *Árkus Kanális*, 1864: *árkus*, 1850: *Árkus*, 1820: *Arkus*, 1787: *Fossatum Arkus*, 1782: *Arkus*, 1341: *Arkusuize*, 1341: *Arkuswyze*, 1336: *Arcus*. — Részint természetes, részint ásott medrű vízfolyás, mely a Hortobágy több településén is átfolyik. Tiszacsege külterületének északi szélétől az Ohati-erdőig húzódik. A településre északon az Igej felől érkezik, és végighalad a nyugati határban, majd a települést elhagyva a Sáros-érbe folyik. Egyes szakaszain azonos a Selypessel. ZOLTAI LAJOS szerint a középkorban az Árkus látta el vízzel több település népét. Nevének eredetével kapcsolatban többféle elképzelés él. PAPP JÓZSEF szerint partján a 18. században földbe vajt lyukakban azok az egyeki lakosok bújtak el, akiket a rekatolizálás során falujukból elűztek. A helyi hagyomány ma úgy tartja, hogy az Árpád-korban a honfoglalók az ellenség elleni védelemre nagy sáncárokot készítettek, és ezen a területen is volt egy ilyen árok. Valójában azonban csak annyi bizonyos, hogy a név az *árok* 'víz elvezetésére szolgáló mesterséges vagy természetes mélyedés' jelentésű földrajzi köznévből képződött. *Árkus-csatorna, Árkus-kanális, Árkus vize* illetve *Árkus-ér* és *Árkus-folyó* néven is szerepel a forrásokban. A *Kis-Tisza* névváltozatot az magyarázza, hogy a helyiek számára a Tisza után az *Árkus* a legjelentősebb vízfolyás a településen. Másrészt a Tisza mellett párhuzamosan folyó vizek egykor abból ágaztak ki és abba folytak vissza. Vö. *Árkus-part, Árkus-torkolat*. Lásd *Árkus-ér* (Egyek, Hortobágy).

Árkus

Fotó: Vékony Vivien

Lásd még Selypes (Újszentmargita, Polgár). — AOKlt. 25: 258, BENCSIK 1988: 5, 44, ECSEDI 1908: 31, ÉGy., FKNT., Károlyi 1: 141, 123, Kat., L9.VI.181.yyy/1, MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 138, PESTY 1864/10: 177a, 1864/38: 69a, PJFN. 32, T.HNP1977, T0.26.21.1, T0.26.38.1, T0.26.72.1, T1.S.78.743/7–75, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.430, ZOLTAI 1911: 11, 1935: 5, 1936: 200, 210. — T7-G5, T8-B2, T16-C1, T16-D2.

Árkus-csatorna lásd **Árkus**

Árkus-ér lásd **Árkus**

Árkus-folyó lásd **Árkus**

Árkus-kanális lásd **Árkus**

Árkus-part 2024: *Árkus-part*, 1992: *Árkuspart*. — Az Árkus mentén húzódó terület végig a település külterületén. — ÉGy., PAPP 1992: 65, 124. — T16-D2.

Árkus-torkolat 1825: *Arkus torok*, 1823: *Árkus torkolat*, 1820: *Árkus Torkolat*. — Az Árkus Sáros-érbe folyásának helye a település külterületének déli részén. A név utótagja a *torkolat* 'folyónak, pataknak az a legvégső szakasza, ahol egy másik vízbe beleömlik' jelentésű földrajzi köznévből. *Árkus-torok* néven is szerepel, e névváltozatban a *torok* földrajzi köznévből a *torkolat*-tal azonos jelentésben áll. — FKNT., T9.DvT.498, T9.DvT.528, T16.T.431. — T16-D4.

Árkus-torok lásd **Árkus-torkolat**

Árkus vize lásd **Árkus**

Árpád utca 2024: *Árpád úcca*, 1970: *Árpád utca*, 1967: *Árpás ucca*. — A belterület nyugati részén lévő utca, mely a Batthyány utcával párhuzamos. Az *Árpás utca* névváltozat elírás lehet. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-B3C3.

Baglyos 2024: *Bagjos*, 1988: *Baglyos*, 1970: *Bagjos*, 1941: *Rudolf-tny. [tanya]*, *Baglyos*, 1934: *Baglyos, Rudolf-tny. [tanya]*, 1926: *Baglyos, Rudolf-tanya*, 1883: *Rudolf tn. [tanya]*, *Erdős tn. [tanya]*, 1880: *Rudolf tn. [tanya]*, 1870: *Rudolf tn. [tanya]*, *Erdős tn. [tanya]*. — Szántó föld és tanya a település külterületének déli részén az Ohati-erdőtől keletre. Nevét PAPP JÓZSEF szerint onnan kapta, hogy az itteni fűzfákban gyakran fészkeltek baglyok. *Erdős-tanya*, illetve *Rudolf-tanya* néven is említették. E névváltozatok előtagjai a tanya egykori birtokosaira utalnak. Vö. *Baglyos alja*. — BENCSIK 1988: 45, ÉGy.,

HKFT., Hnt., MaKF., PAPP 1967: 138, PJFN. 34, T1.S.78.743/7–75, T9.K.53, T9.Ny.52. — T16-C3.

Baglyos alja 1991: *Baglyas alja*, 1981: *Baglyas alja*. — A település külterületének délnyugati részén a Nagymajortól délre fekvő szántóföld. A Baglyos déli része. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — MoFnT. 2/9, T0.26.21.1. — T16-C3.

Bajusz lásd **Bajusz-tó**

Bajusz-tó 1970: *Bajúsz-tó*, 1883: *Bajusz*, 1880: *Bajusz*, 1858: *Bajusz*. — Mélyen fekvő szántóföld a település külterületének északi részén. Nyugatról a Görbe-tó, keletről pedig a Nagy-Kerek-tó határolja. Jellegzetes alakjáról kapta a nevét. **Bajusz** néven is szerepel. Két része volt a Kis- és a Nagy-Bajusz-tó. — HKFT., MKFT., PJFN. 33, T9.Ny.52. — T7-G3.

Bana zug lásd **Tisza utca**

Báránkút 1981: *Báránkút*, 1970: *Báránkút*, 1967: *Báránkút*, 1934: *Báránkút*. — Báránkok itatására szolgáló kút a település külterületének délkeleti részén a Jegestől nyugatra. A név a *báránkút* 'báránkok itatására szolgáló kút' értelmű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, PJFN. 34, T9.K.53. — T8-A5.

Barna utca 2024: *Barna utca*, 1992: *Nagygyuri-zug*, 1970: *Barna utca*, *Gyuri-zug*, 1967: *Barna utca*, *Nagy Gyuri-zug*, *Levente utca*. — A település belterületének keleti részén az Alvégen lévő utca, párhuzamos a Honvéd utcával, a Fő utcát és a Csurgó utcát köti össze. Az egykor az utcában élő Barna családról kapta a nevét. Korábban egy másik lakójáról elnevezve **Nagy Gyuri zug** és **Gyuri zug** néven is szerepelt, ezek utótagjaként a *zug* földrajzi köznévből 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésben áll. **Levente utca** néven ugyancsak említik. Ez utóbbi névváltozat névadási hátterét nem ismerjük, talán hivatalos elnevezés lehetett. Mai hivatalos neve *Barna utca*. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 116, PJFN. 31. — T39-E3.

Báró-kisföld lásd **Báró-rész**

Báró-rész 2024: *Báró-rész* ~ *Báró-kisföld* ~ *Gróf-rész*, 1988: *Báró-rész*, *Báró-kisföld*, *Grófrész*, 1970: *Báró-rész*, *Gróf-rész*, *Kis-föld*, *Báró-Vaji kis-föld*, 1967: *Báró-rész*, *Báró-vajikisföld*, *Grófrész*, *Kisföld*. — Szántóföld a település belterületének nyugati részén az Ültetés tele-

pülésrészen, a Zátonytól délre. A 18. században gróf Vay báró tulajdona volt, róla kapta a **Báró-rész** és a **Gróf-rész** nevét. Az úrbéresek és a földes-házasszellek számára kimért réti földek emlékét őrizhetik a **Kisföld**, a **Báró-kisföld** és a **Báró Vay-kisföld** névváltozatok. Ezekben a *kisföld* '550 négyszögöl földterület' jelentésű földrajzi köznév szerepel. Vö. **Báró-rész utca**. — BENCsik 1988: 42, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 140, 141, PJFN. 31, 32, 33. — T38-B3C3.

Báró-rész utca 2024: *Báró-rész utca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, a Batthyány utcával párhuzamos. Nevét a mellette fekvő szántóról, a **Báró-rész**ről kapta. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-D3.

Báró Vay-kisföld lásd **Báró-rész**

Bartók Béla utca 2024: *Bartók Béla utca*, 1970: *Bartók Béla utca*, 1967: *Bartók Béla utca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, a Kossuth utcával párhuzamos. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-E4.

Báthori utca 2024: *Báthori utca*, 1970: *Báthori utca*, *Bencsik-zug*, 1967: *Báthori utca*, *Bencsik-zug*. — A település belterületének központjában lévő utca, a Petőfi utcával párhuzamos. Korábban **Bencsik zug**-ként is szerepelt, nevét az egykor itt élő Bencsik családról kapta. A név utótagja a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévből. Hivatalos neve *Báthori utca*. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-E3.

Batthyány utca 2024: *Batthyányi utca*, 1970: *Batthyányi utca*, 1967: *Batthyányi utca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, az Árpád utcával és a **Báró-rész** utcával párhuzamos. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-C3.

Bébi-dűlő 2024: *Bébi-dűlő*. — Szántóföld a település határának nyugati részén a Kemény-háttól keletre. Nevét – ironikusan – nagy termetű birtokosáról kapta. A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévből. — ÉGy., FKNT. — T7-F4.

Békás-fenék 2024: *Békás-fenék* ~ *Tiszajaj*. — Földterület a település határában a Berzsényes-csatorna környékén. Nevének előtagja az itt élő sok békára utal, utótagja pedig a *fenék*

'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévvé. A *Tisza-alj* névváltozata a Holt-Tiszával van kapcsolatban, és utótagjaként az *alj(a)* földrajzi köznévvé 'valaminek az alsó, alacsonyabban fekvő része' jelentésben szerepel. — ÉGy., FKnT.

Béketelep utca lásd **Béke utca**

Béke utca 2024: *Béjke úcca*, 1970: *Béke-telep utca*, *Landlër Jenő utca*, 1967: *Landlër ucca*. — A belterület központjában lévő utca, párhuzamos a Kossuth utcával. Korábban **Landlër Jenő utca**, **Landlër utca** volt a hivatalos neve. **Béketelep utcá**-nak is nevezték. Mai hivatalos neve *Béke utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-D3, T39-E3.

Bem József utca lásd **Bem utca**

Bem utca 2024: *Bem úcca*, 1970: *Bem József utca*, 1967: *Bem ucca*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos a Kölcsey utcával. Régen a Kerek-tó része volt. **Bem József utca** néven is szerepelt. Hivatalos neve *Bem utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-E2.

Bencsik fokja 2024: *Bencsik fokja*, 1992: *Bencsik-fokja*, 1967: *Bencsik-fokja*. — Egykori kisebb vízfolyás a település határában, pontos helye ismeretlen. Nevének előtagja személynév lehet. PAPP JÓZSEF azt is tudni véli, hogy egy csegei lakosról nevezték el, aki a török idő alatt a Szilágyban húzódott meg. A név utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' értelmű földrajzi köznévvé birtokos személyjeles formája. — ÉGy., FKnT., PAPP 1967: 139, 1992: 51.

Bencsik zug lásd **Báthori utca**

Bencskó 2024: *Bencskó*, 1991: *Bencskó*, 1981: *Bencskó*. — Szántó föld a település nyugati határa mentén, a Madarászó-tótól északnyugatra. A megnevezés vélhetően családnevi eredetű, és az egykori birtokosra vagy használóra utal. — ÉGy., MoFnT. 2/9, T0.26.72.1, ÚCsnT. — T7-E3.

Bene zug 1992: *Bene-zug*, *Kotró-zug*, *Pille-zug*. — A Felvégen található egykori utca. **Kotró zug**, illetve **Pille zug** névváltozata is ismert. Mindhárom névforma előtagja személynév, és az utcában lakó családra utal. Az utótagként álló *zug* földrajzi köznévvé 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésben szerepel. — FKnT., PAPP 1992: 116.

Bercsényi utca 2024: *Bércsényi úcca*, 1970: *Bercsényi utca*, 1967: *Bercsényi ucca*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, az Ady Endre utcával párhuzamos. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-G2.

Berzsényes 2024: *Bërzsényës*, 1992: *Berzsényes*, 1981: *Berzsényes*, 1970: *Börzsönyös*, *Bërzsényës*, *Börzsönyös-erdő*, 1941: *Börzsönyös e[rdő]*, 1934: *Berzsényes*, *Berzsényes-e[rdő]*, 1912: *Berzsényes*, 1905: *Berzsényes*, 1900: *Berzsényes*, 1889: *Bersényes*, 1883: *Börzsönyös E[r-dő]*, 1880: *Berzsényes*, *Börzsönyös E[rdő]*, 1870: *Bersényes*, 1870: *Berzsényes*, 1858: *Börzsönyös erdő*. — A külterület nyugati részén lévő tölgyfaerdő, a Tisza keleti partján a Kemény-háttól délre fekszik. A név a *börzsöny* ~ *berzsény* fanév -s képzős származékából alakult. A fanév a helyi nyelvújításban *berzsény* alakban is használatos, ez a helynévi adatokban is megmutatkozik. **Börzsönyös**, **Börzsönyös-erdő** és **Berzsényes-erdő** formában is említik. Vö. Berzsényes-csatorna. — ÉGy., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PJFN. 33, T0.26.72.1, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.52, T9.Ny.76, T9.SzmK.15/1–68, ÚMTsz. — T6-D4D5.

Berzsényes-csatorna 2024: *Bërzsényës-csatorna* ~ *Döglött*, 1991: *Berzsényes-csat[orna]*, 1981: *Berzsényes-csatorna*. — A település déli–délnyugati határában lévő mesterséges csatorna, mely a Holt-Tisza vizét a Tisza-köz mellett vezeti az Árkusba. Nevét onnan kapta, hogy a Berzsényes területén folyik. A **Döglött** névváltozat a Holt-Tiszával, a név *holt* előtagjával van kapcsolatban. — ÉGy., MoFnT. 2/9, T0.26.72.1. — T7-E5.

Berzsényes-erdő lásd **Berzsényes**

Bethlen utca 2024: *Bëtlën úcca*, 1970: *Betlën utca*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, a Kinizsi utcát köti össze a Temető utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-F3.

Bibic-kút 1992: *Bibic-kút*, 1981: *Bibic-kút*, 1970: *Bibic-kút*, 1967: *Bibic-kut*, 1934: *Bibic-k[út]*. — Közös használatú itatókút a település határának délkeleti részén a Báránkyúttól délkeletre. Nevét a körülötte tanyázó bíbicokról kapta. — MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, 1992: 121, PJFN. 34, T9.K.53. — T8-C5, T17-F1.

Bibic-part 2024: *Bibic-part*, 1992: *Bibic-part*, 1970: *Bibic-part*, 1967: *Bibic-part*. — Falurész a település belterületének északi részén a kanális partján, a kertek legmagasabb pontja. Régen gyümölcsös volt, ma már jórészt erdős terület. Körülötte sok bíbic tanyázott, innen kapta a nevét. — ÉGy., PAPP 1967: 137, 1992: 121, PJFN. 31. — T39-E3.

Bikakert 2024: *Bikakert ~ Falukert*, 1992: *Falukert, Falukertben, Falukertje, Falukertjéből*. — Egykori szálláskert és legelő a település belterületének délkeleti részén a Csurgó, a Vásártér és az Erzsébet utca által körülhatárolt területen. A név a *bikakert* 'apaállatok tartására szolgáló telek' jelentésű földrajzi köznévből alakult. *Falukert* és *Falu kertje* néven is említik, amely arra utal, hogy a kert a közösség tulajdonában volt, szemben a magántulajdonban lévő Nagykerttel. — ÉGy., FKNT., PAPP 1992: 64, 121. — T39-F4.

Bikakút 1970: *Bika-kút*, 1967: *Bika-kut*, 1934: *Bika-k[út]*. — A külterület déli részén lévő egykori itatókút, mely a Hármás-Kecskés-halom közelében állt. A kúthoz egy bikakarám is tartozott. A név a *bikakút* 'apaállatok, bikák itatóhelye' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., PAPP 1967: 139, PJFN. 34, T9.K.53. — T17-E1.

Birkakút 1970: *Birka-kút*, 1967: *Birka-kut*, 1934: *Birka-k[út]*. — A település külterületének délkeleti részén található egykori kút, a Báránkyúttól délre, a Bikakúttól északra. A név a *birkakút* 'juhok itatására szolgáló kút' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., PAPP 1967: 139, PJFN. 34, T9.K.53. — T17-F1.

Bíró tava lásd **Bíró-tó**

Bíró-tó 2024: *Bíró-tó*, 1992: *Bíró-tó*, 1789: *Bíró Tava*. — Időszakos állóvíz a település külterületének nyugati részén az Ördög-fok mellett. Nevét onnan kaphatta, hogy a bíró kaszálója volt mellette. Egy 18. századi térképen *Bíró tava* formában szerepelt. — ÉGy., PAPP 1992: 50, T1.S. 12.XIII.159. — T6-D3.

Bivaly-erdő 1970: *Bivaj-erdő*, 1967: *Bivaj-erdő*. — A település határának délkeleti részén lévő erdő, a Kecskés-tanyától keletre. Nevét onnan kapta, hogy ez volt az uradalom bivalyainak hűsölő helye. — PAPP 1967: 139, PJFN. 33. — T8-B4.

Bivaly-fok 1988: *Bivalyfok*. — A település külterületének északnyugati részén lévő egykori

vízfolyás. Pontos helye ismeretlen, az Ördög-fok körül lehetett. A névadás indítéka bizonytalan, talán bivalyok legelő- és itatóhelye volt a közelében. Az elnevezés utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév. — BENCSIK 1988: 44, FKNT.

Boca 2024: *Boca*, 1864: *Bocza Pusztá*. — Részben legelő, kaszáló és szántóföld a település délkeleti határában a Jegestől keletre. A név bizonyára a *bodza* növénynév *bocca* nyelvjárási formájából alakult, mint ahogyan a terület egy részének *Bodza-remény* megnevezése is. *Boca-pusztá* formában is említik. NÉMETH PÉTER a *Boca* névvel azonosítja – indoklás nélkül – a Várad Regestrum 1220/1550: *Benea* adatát, melyet *Benca* formára javít. Vö. Boca-halom, Boca-lapos, Boza-föld, Boza-kút. — ÉGy., NÉMETH 2023: 77, PESTY 1864/38: 69b. — T8-C4D4.

Boca-halom 2024: *Boca-halom*, 1981: *Bonca halom*, 1981: *Boca-halom*, 1970: *Bonca-halom*, 1941: *Bonca-hlm. [halom]*, 1934: *Bonca-hlm. [halom]*. — Dombos területen lévő szántóföld a külterület keleti részén a Boca területén, a Kis-Kecskéstől keletre. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. A *Bonca-halom* formák – amennyiben valóban beszélt nyelvi formák is voltak – az *n* hang betoldásával keletkeztek. Elképzelhető azonban az is, hogy egy *Bocca* alakváltozat írásban romlott formái. Vö. Kis-Bocai-kút, Nagy-Bocai-kút. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9, M. NEPPER et al. 1981, PJFN. 33, T9.K.53. — T8-C4.

Boca-lapos 2024: *Boca-lapos ~ Bonca-lapos*, 1981: *Boca-lapos*. — Egykor vizenyős, de mára már kiszáradt szántóföld a település határának keleti részén a Boca területén, a Kismajortól délre, a Kecskéstől keletre. Elhelyezkedéséről kapta a nevét, amelynek utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. *Bonca-lapos* változatban is említik, melynek előtagja az *n* hang betoldásával keletkezett (vö. Bonca-halom). — ÉGy., FKNT., MoFnT. 2/9. — T8-D5.

Boca-pusztá lásd **Boca**

Bocskai út lásd **Bocskai utca**

Bocskai utca 2024: *Bocskaji úcca*, 1970: *Bocskai utca*, 1967: *Bocskaji út*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, a Fő utca

folytatása. **Bocskai út** néven is említik. Hivatalos neve *Bocskai utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-B2.

Bodza-remény 1970: *Bocca-remény*, 1967: *Bocca-remény*, 1864: *Bodzafatő halma* | *Domb*. — Vizenyős legelő a település délkeleti határában a Boca területén, a Kis-Kecskéstől délre. Nevének előtagja a *bodza* 'egy fajta növény' *bocca* nyelvjárási alakja. A név utótagja (vö. Remény) a *remisz* 'fákkal, bokrokkal sűrűn benőtt kisebb terület' jelentésű földrajzi köznévi hangalakilag módosult (elhomályosult) változata. PAPP JÓZSEF a településen 1787-ből *Bodza-halom*, 1752–1860-as datálással pedig *Bodzafatő-laponyag* névformát is feltüntet, de ezek betűhív formáit nem közli. PESTY FRIGYES adatközlője *Bodzafatő halma* nevet is említ, melynek idetartozása bizonytalan. — FKNT., PAPP 1967: 139, PESTY 1864/10: 177b, PJFN. 34, ÚMTsz. — T8-C5D5.

Bojár-laponyag lásd **Bujár-laponyag**

Bonca-halom lásd **Boca-halom**

Bonca-lapos lásd **Boca-lapos**

Borjújárás lásd **Hideglelés**

Borjúkút 1883: *Bornyú kút*. — A település keleti–délkeleti határában lévő egykori kút, a Lyukas-halomtól északra. Az elnevezés a *borjúkút* 'kút a borjak itatására' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., HKFT. — T7-H4.

Borz-fenek 1967: *Borz-fenek*. — Vizenyős terület, melyet egykor legelőként használtak. Pontos helyét nem ismerjük. PAPP JÓZSEF szerint sok borz tanyázhatott itt, erről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévi. Vö. Borz-laponyag. — FKNT., PAPP 1967: 139.

Borz-laponyag 1967: *Borz-laponyag*. — Vizenyős terület, melyet egykor legelőként használtak. Helyét nem ismerjük, talán a Borz-fenek közelében lehetett. PAPP JÓZSEF szerint sok borz tanyázhatott itt, erről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *laponyag* 'mélyen fekvő lapos' jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., PAPP 1967: 139.

Boza-föld 1970: *Boza-föd*, 1967: *Bozaföld*. — Legelő a település keleti határában a Cse-repestől keletre, a Boca közelében. Nevét PAPP JÓZSEF szerint egykori tulajdonosáról kapta. Valószínűbb azonban, hogy előtagja a *bodza* növénynév *bozza* nyelvjárási változatából alakult

ugyanúgy, mint ahogyan a *Boca* neve egy másik hangtani változatából. Vö. Boza-kút. — PAPP 1967: 139, PJFN. 33, ÚMTsz. — T18-D2.

Boza-kút 1909: *Boza-kut*. — Egykori kút a település keleti határában a Boza-földön. Nevét elhelyezkedéséről kapta. — PAPP 1967: 139.

Börzsönyös lásd **Berzsenyes**

Börzsönyös-erdő lásd **Berzsenyes**

Bucsai-dűlő 2024: *Bucsaji-dűlő*, 1970: *Bucsai-döllő*. — Szántóföld a település határának északi részén a Nagy-Kerek-tótól délre. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévi. Vö. Bucsai zug. — ÉGy., FKNT., PJFN. 32. — T7-H3.

Bucsai zug lásd **Toldi utca**

Bujár-laponyag 1938: *Bujár-* vagy *Bojár-laponyagok*, 1864: *Bujár laponyag* | *Dombocska*. 1780: *Bujár-laponyag*. — A település külterületének déli részén, a Hosszú-réttől keletre lévő egykori kettős halom. Nevének előtagjában vagy a *Bujár* családnév, vagy a *búvár* 'egyfajta vízimadár' *bujár* változata rejlik, utótagja a *laponyag* 'mélyen fekvő lapos' jelentésű földrajzi köznévi (FKNT.). **Bujár-halmok** néven is említik. — PESTY 1864/10: 177b, ÚCsnT., ZOLTAI 1938: 14, 15.

Búzavirág utca 2024: *Búzavirág úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Zátony negyedik utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-B2.

Cifra-tábla 2024: *Cifra-tábla*. — Nagy kiterjedésű szántóföld a település külterületének északi határában a Selypes partjánál. A névadás indítékát nem ismerjük. — ÉGy. — T7-H2.

Csakvár lásd **Tiszacsege**

Csákvár lásd **Tiszacsege**

Császár gát 1970: *Császár-gát*. — Egykori utca a belterület északi részén. Nevének előtagja feltehetőleg személynév, utótagja pedig a *gát* 'országút, kövesút' jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., PJFN. 33. — T39-E3.

Csattogó 2024: *Csattogó*, 1970: *Csattogó*, 1967: *Csattogó*. — Legelő a település külterületének déli részén a Mirhástól keletre. Nevét a helybeliek szerint az magyarázza, hogy a szikes talaj miatt a föld felcsattogott, vagyis

feltöredezett. — ÉGy., PAPP 1967: 139, PJFN. 34. — T16-C2.

Csege lásd **Tiszacsege**

Csegei-Morotva lásd **Morotva**

Csegei-Szilágy lásd **Szilágy**

Csendőrlaktanya 2024: *Csëndőjlaktanya*. — Egykori épület a település belterületének központjában, az egykori Csendőr zug sarkán, a Hunyadi utca északi részén. — ÉGy. — T38-D3.

Csendőr zug lásd **Hunyadi utca**

Cserepes 2024: *Cserepes*, 1992: *Cserepes*, 1988: *Cserepes*, 1981: *Cserepes*, 1977: *Cserepes*, 1970: *Cserepes*, 1967: *Cserepés*, 1941: *Cserepes*, 1926: *Cserepes*, 1913: *Cserepes*, 1912: *Cserepes*, 1911: *Cserepes*, 1909: *Cserepes*, 1906: *Cserepes*, 1905: *Cserepes*, 1900: *Cserepes*, 1889: *Cserepes*, 1883: *Cserepes puszta*, 1880: *Cserepes*, 1873: *Cserepes*, 1870: *Cserepes*, 1864: *Cserepes puszta*, 1858: *Cserepes P[usztja]*, *Cserepes*, 1852: *Cserepes*, 1851: *Cserepes*. — Szántó föld és legelő a település külterületének keleti részén a Halastói-főcsatorna keleti oldalán, a Rakottyástól északra. Határos a Hortobágygal. Nevét valószínűleg az egykor itt talált cserépmaradványok után kaphatta. A forrásokban *Cserepes-puszta* néven is említik. Részei a Nagy-Cserepes és az Újszentmargitához tartozó Kis-Cserepes. Vö. Cserepes csárda, Cserepes-ér, Cserepesi-lapos, Cserepesi útórház, Cserepes–Papéri-csatorna, Cserepes-tanya, Cserepes vasútállomás. — BENCSIK 1988: 29, 40, BENKÓCZY 1906: 239, ÉGy., FÉNYES 1851, HKFT., Hnt., Kat., Kis 1988: 84, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, 1992: 14, 41, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 33, T.HNP1977, T1.S.78.743/1–6, T1.S.79.401/4, T9.Ny.76, ZOLTAI 1911: 8. — T9-E4F4.

Cserepes

Fotó: Harangi Mária

Cserepes csárda 2024: *Cserepes csárda*, 1992: *Cserepesi Csárda*, 1963: *Cserepési-kocsmaház*, 1957: *Cserepes csárda*, 1934: *Cserepes cs[árda]*, 1900: *Cserepesi csárda*, 1883: *Cserepesi Cs[árda]*, 1858: *Cserepesi csarda*. — Egykori nevezetes hortobágyi csárda a település keleti határában a Cserepesen. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. *Cserepesi csárda* és *Cserepesi kocsmaház* néven is említik. Ma már nincs meg, helyén szántó föld van, de a nevét még ismerik. — ÉGy., HKFT., Kis 1988: 84, MKFT., PAPP 1967: 139, 1992: 126, T9.K.67. — T9-H4.

Cserepes-ér 1981: *Cserepes-ér*; 1970: *Cserepes ere*, 1967: *Cserepés-ere*, 1883: *Cserepes ér*, 1870: *Cserepes ér*, 1852: *Cserepes Ér*, 1850: *Cserepesér*. — Vízfolyás a település határának keleti részén a Cserepes területén, a Cserepes–Papéri-csatornába torkollik. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznévv. *Cserepes ere* változatban is szerepel. — FKNT., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/1, MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, PJFN. 34, T1.S.78.743/1–6, T9.SzmK.15/1–68. — T9-F5G5, T18-B1.

Cserepes ere lásd **Cserepes-ér**

Cserepesi csárda lásd **Cserepes csárda**

Cserepesi kocsmaház lásd **Cserepes csárda**

Cserepesi-lapos 1992: *Cserepesi lapos*, 1970: *Cserepes lapossa*, 1967: *Cserepés-laposa*. — Vizenyős, sík terület, szántó és legelő a település határának keleti részén a Cserepes területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagjaként a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. *Cserepes laposa* formában is említették. — FKNT., PAPP 1967: 139, 1992: 42, PJFN. 33. — T18-C2.

Cserepesi-tanya lásd **Cserepes-tanya**

Cserepesi útórház 1981: *Cserepesi útórház*, 1905: *Cserepes őrház*. — Útórház a Cserepesen, a Cserepes–Papéri-csatorna mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. *Cserepes őrház* formában is említik. — L9.VI.181.yyy/4, MoFnT. 2/9. — T9-F4.

Cserepesi vasútállomás lásd **Cserepes vasútállomás**

Cserepes-laponyag 1970: *Cserepes-laponyag*, 1967: *Cserepés-laponyag*. — Kiemelkedés a település határának keleti részén a Cserepes területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagjaként a *laponyag* 'árterületből, mocsárból kiemelkedő, rendszerint kör alakú, enyhén lejtős oldalú, lapos domb' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. — FKNT., PAPP 1967: 139, PJFN. 33. — T9-F4.

Cserepes laposa lásd **Cserepesi-lapos**

Cserepes órház lásd **Cserepesi útórház**

Cserepes–Papéri-csatorna 1981: *Cserepes-Papéri-csatorna*. — A Halastói-főcsatornától eredő, Tiszacsegét a Hármashatárnál elhagyó csatorna, mely a balmazújvárosi határban torkollik a Hortobágyba. A Cserepes területén folyik, a Cserepes-ér és a Pap-ér mellett. Egy szakaszán azonos a medre a Pap-ér medrével. Lásd Cserepes–Papéri-csatorna (Balmazújváros, Egyek). — MoFnT. 2/9. — T9-G5H5.

Cserepes–Papéri-csatorna
Fotó: Harangi Mária

Cserepes-puszta lásd **Cserepes**

Cserepes-tanya 2024: *Cserepes-tanya*, 1992: *Cserepes tanya*, 1988: *Cserepes tanya*, 1967: *Cserepés-tanya*, 1900: *Cserepes tn. [tanya]*, 1886: *Cserepes t[tanya]*, 1883: *Cserepes tn. [tanya]*, 1870: *Cserepes tanya*, 1858: *Cserepesi tanya*. — A település határának keleti részén a Cserepes területén lévő tanya. Ma is megvan, a település legnagyobb majorközpontja. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. A forrásokban **Cserepesi-tanya** formában is szerepelt. — BENCSIK 1988: 52, ÉGy., GÖNCZY, HKFT., MKFT., PAPP 1967: 139, 1992: 126, T1.S.78.743/7–75, T9.Ny.76. — T9-F4.

Cserepes vasútállomás 2024: *Cserepes vasútállomás* ~ *Cserepesi vasútállomás*, 1985: *Cserepes vasúti megállóhely*, 1981: *Cserepes v. m. [vasúti megállóhely]*, 1967: *Cserepes vasútállomás*. — Vasútállomás a település északkeleti határa mentén, a Cserepes területén. **Cserepesi vasútállomás** és **Cserepes vasúti megállóhely** néven is említik. Az Ohat-Pusztakócs–Tiszalök-vasútvonal ma már nem működik, de az állomásépület nevét még ismerik. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T9-E3.

Cserepes vasúti megállóhely lásd **Cserepes vasútállomás**

Cserezsnyés lásd **Cserezsnyés-dűlő**

Cserezsnyés-dűlő 2024: *Cserezsnyéjs-dűlő* ~ *Cserezsnyéjs*. — Szántóföld a település határának nyugati részén a Holt-Tisza mentén. A Vitézségi-földekhez tartozik. Az itt lévő cserezsnyefákról kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévv. **Cserezsnyés** formában is említik. Vö. Cserezsnyés út. — ÉGy., FKNT. — T7-F4G5.

Cserezsnyés-tanya 1941: *Cserezsnyés-tny. [tanya]*. — A település külterületének északi részén a Szilágytól keletre fekvő tanya. A név előtagja utalhat a tanya egykori tulajdonosára, vagy az itt lévő cserezsnyefákra. — MaKF. — T8-D2.

Cserezsnyés út 2024: *Cserezsnyéjs út* ~ *Télőfonos út*. — Út a település határának nyugati részén a Cserezsnyés-dűlő mellett. Nevét a mellette sorakozó cserezsnyefákról kapta. **Telefonos út**-nak is hívják, mert telefonoszlopok álltak mellette. — ÉGy. — T7-F4G4.

Csikókert 2024: *Csikókert*, 1970: *Csikó-kert*, 1967: *Csikóu-kert*. — Szántóföld a település belterületének északi részén a Kismajorban. Egykor a külterülethez tartozott. A név a *csikókert* 'csikók legeltetésére használt, természetes vagy mesterséges úton körülzárt legelő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 139, PJFN. 33. — T8-A3.

Csikókút 1981: *Csikós-kút*, 1970: *Csikós-kút*, 1967: *Csikóuskut*, 1934: *Csikós-k[út]*. — Kút a település külterületének délkeleti határában a Csikós-laposon, a Bibic-kúttól délre. Egykor a csikók itatására szolgált. A név a *csikókút* 'csikóménes gémeskútja a legelőn' jelentésű föld-

rajzi köznévből alakult. — FKNT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, PJFN. 35, T9.K.53. — T17-F2.

Csikós-lapos 1970: *Csikós-lapos*, 1967: *Csikóús-lapos*. — Mélyen fekvő legelő a település külterületének délnyugati határában a Tisza-köz területén, a Csikóskút mellett. Nevét az itt legelő csikókról kapta. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 139, PJFN. 35. — T17-F1.

Csirkés-dűlő 2024: *Csirkéjs-dűlőü*. — Szántóföld a Holt-Tisza által közrezárt Vitézségi-földeken. Nevének előtagja talán családnév lehet. Az elnevezés utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT. — T7-F4.

Csizmafej 2024: *Csizmafej*, 1967: *Csizmafej-tábla*. — A település külterületének délnyugati részén lévő mély fekvésű szántóföld, mely a Mirhástól északra, a Puszlíkatól délre fekszik. Nevét alakjáról kapta. **Csizmafej-tábla** néven is szerepel. Ennek utótagja a *tábla* 'nagyobb, összefüggő megművelt földterület' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 139. — T7-G5.

Csizmafej-tábla lásd **Csizmafej**

Csokonai utca 2024: *Csokonaji úcca*, 1992: *Csürhe-zug*, *Csürhe-zugon*, 1970: *Csokonai utca*, *Csürhe-zug*, 1967: *Csokonaji ucca*, *Csürhe-zug*. — A település belterületének központjában, az Alvégen lévő utca, párhuzamos a Fő utcával. Egyik részét **Csürhe zug**-nak is nevezik. Ebben a *zug* földrajzi köznévv 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésben áll. Hivatalos neve *Csokonai utca*. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 65, 116, PJFN. 31. — T39-E3.

Csonka utca 2024: *Csonka úcca* | *Nëm épüld be az egéjsz úcca, ezír csonka*. — A település belterületének északi részén lévő, új kiosztású utca, párhuzamos a Teleki utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-F3.

Csordajáró lásd **Csordás-fenek**

Csordás-fenek 1992: *Csorda Járó*, 1970: *Csordás-fenek*, 1967: *Csordás-fenek*. — Esős időben vízállásos legelő a település külterületének délkeleti részén a Szil ere mellett. Nevét az ide kiterelt csordáról kapta. Az elnevezés utótagja

a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévv. **Csordajáró** néven is említik, ennek alapjául a *csordajáró* 'a csorda legelőhelye' értelmű földrajzi köznévv szolgált. — FKNT., PAPP 1967: 139, 1992: 14, PJFN. 34. — T17-E1.

Csurgó lásd **Csurgó-patak**, **Csurgó utca**

Csurgó-patak 2024: *Csurgóü*, *Csurgóü-patak*, 1967: *Csurgó patak*. — A település belterületének délkeleti részén a Csurgó utcán folyó egykori patak. Nevét a víz jellegzetes mozgásáról kapta. **Csurgó** néven is említik. — ÉGy., PAPP 1967: 137. — T7-G4, T39-E4.

Csurgó utca 2024: *Csurgóü úcca*, 1992: *Csurgó-zug*, 1988: *Csurgó*, 1970: *Csurgó utca*, 1967: *Csurgóü ucca*, é. n.: *Csurgó*. — A település belterületének délkeleti részén az Alvégen lévő utca, párhuzamos a Vásártér utcával. Nevét az egykor itt folyó Csurgó-patakról kapta. **Csurgó** néven is ismerték, illetve egy részét **Csurgó zug**-nak nevezték. Ez utóbbi névben a *zug* földrajzi köznévv 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésben áll. Hivatalos neve *Csurgó utca*. — BENCsik 1988: 35, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 116, PJFN. 31, T16.T.017. — T39-E4.

Csurgó zug lásd **Csurgó utca**

Csür-hát 1981: *Csür-hát*, 1970: *Csür-hát*, 1967: *Csürhát*, 1934: *Csürhát*. — Szántóföld a település külterületének északkeleti részén a Szilágytól nyugatra. Nevét egy egykor itt álló csürről kapta. Az elnevezés utótagja a *hát* 'szántóföld, domb magasabb része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, PJFN. 32, T9.K.53. — T8-A2.

Csürhe zug lásd **Csokonai utca**

Daku zug lásd **Tisza utca**

Daráló 2024: *Darálóü*. — A település belterületének északi határában a Lehel utcán álló egykori darálómalom. Funkciójáról kapta a nevét. Ma már nem működik, de a nevét még ismerik. — ÉGy. — T39-G2.

Darassa 1981: *Darassa*, 1970: *Darazza*, 1967: *Daraksa*, 1941: *Darassa*, 1900: *Darassa*, 1883: *Drassa*, 1864: *Daraksa*, 1799: *Darassa*. — Vízállásos, műveletlen terület a település keleti határa mentén a Cserepes-Papéri-csatornától keletre, a Hármashatártól északra. Balmazújváros területére is átnyúlik. A név eredete bizonytalan. Talán személynévből alakult, és birtoklásra

utalhatott. A középkori forrásokból ismerünk 1242>1393>1416: *Draksa* és 1193 k.: *Drassa* személynévi adatokat is, amelyekből a helynév történeti adatai között szereplő *Drassa* és *Daraksa* formák szabályos hangváltozásokkal megmagyarázhatók. — ÁSz., HKFT., MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 33, T9.K.67, T10.FM.79. — T18-D1.

Dávid-fok 1992: *Dávid-fok*. — Kisebb vízfolyás volt a település határában, pontos helyét nem ismerjük. Nevének előtagja személynév, utótagja pedig a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PAPP 1992: 51.

Deák Ferenc halma lásd **Ferenc deák halma**

Deák Ferenc-hát lásd **Ferenc deák halma**

Deák Ferenc utca 2024: *Déák Ferenc úcca*, 1970: *Déák Ferenc utca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Lehel utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-H2.

Deák halma lásd **Ferenc deák halma**

Deák-halom lásd **Ferenc deák halma**

Debrődi-tanya 2024: *Dēbrő̄di-tanya*. — Egykori tanya a település külterületének keleti részén az Ügyvéd-lapostól nyugatra. Épülete még mindig áll, de már nincs használatban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-C3.

Derekas-fok é. n.: *Derekas Fok*. — A település külterületének délnyugati részén folyó patak, amely a Holt-Tiszából ered. A név utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév, az előtagjának névadásbeli szerepe nem világos, esetleg a *derék* 'időszakos vízfolyás, kiszáradt folyómeder' földrajzi köznév származéka lehet. — FKNT., T16.T.017. — T7-E5.

Dinnye földje lásd **Dinnyés-lapos**

Dinnyés lásd **Dinnyés-lapos**

Dinnyés-ér 1992: *Dinnyés-ér*, 1970: *Dinnyés-ér*, 1967: *Dinnyés-ér*, 1864: *Dinnyés ér*, 1852: *Dinnyés Ér*. — Egykori patak a település külterületének keleti részén a Rókástól délre. Nevét a mellette fekvő Dinnyés-lapostól kapta. Az elnevezés utótagja az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznév. Ma már szántóföld van a helyén, és a nevet sem ismerik. — FKNT., PAPP 1967: 139, 1992: 82, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 33, T1.S.78.743/1–6. — T17-H1.

Dinnyés-laponyag lásd **Dinnyés-lapos**

Dinnyés-lapos 2024: *Dinnyés-lapos ~ Dinnyés*, 1992: *Dinnye Földe*, 1970: *Dinnyés-laponyag*, 1967: *Dinnyés-laponyag*. — Egykor dinnyetermesztésre használt szántó a település külterületének keleti részén a Rókástól délre. PAPP JÓZSEF azt írja, hogy a 18. században a jobbágyság dinnyeföldjei voltak itt. Nevének utótagjaként a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálóknak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév szerepel. **Dinnyés**, **Dinnye földje** és **Dinnyés-laponyag** néven is említik. Ez utóbbi névváltozat utótagjaként a *laponyag* földrajzi köznév feltehetőleg 'mocsárból kiszáradt legelő' jelentésben áll. Vö. Dinnyés-ér. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 139, 1992: 82, PJFN. 33. — T17-G1H1.

Diófa utca 2024: *Dijóufa úcca*. — Utca a település belterületének nyugati részén, párhuzamos a Szilágyi Károly utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Disznós-fok 1970: *Disznós-fok*. — Legelő, egykori vízfolyás a település külterületének délkeleti határában a Dinnyés-lapostól délre. Nevét az itt legeltetett állatokról kapta. A név utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PJFN. 34. — T17-G1.

Dobó utca 2024: *Dobóú ucca*, 1970: *Dobó utca*, 1967: *Dobóú ucca*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos a Zrínyi utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-D2.

Dohányos-tábla 2024: *Dohányos-tábla*, 1970: *Dohányos-tábla*, 1967: *Dohányos-tábla*. — Szántóföld a település külterületének délnyugati határában a Tisza-köztől délre. Nevét az itt termesztett növényről kapta. Az elnevezés utótagja a *tábla* 'nagyobb, összefüggő megművelt földterület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 139, PJFN. 34. — T16-B1.

Dorogmai út 1970: *Dorogmai út*, 1967: *Dorogmaji-ut*. — A település nyugati határában lévő út, mely a szomszédos Tiszadorogma településre vezet. — PAPP 1967: 139, PJFN. 33. — T6-A4B4.

Dózsa György utca 2024: *Dóyzsa György úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos az Orgona utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Döglött lásd **Berzsenyes-csatorna**

Dögös 2024: *Dögös*, 1970: *Dögös-tábla*, 1967: *Dögös-tábla*. — A település külterületének északi részén a Sulymostól délre fekvő szántóföld. Egykor az elhullott állatok elföldelésére szolgált, erre utal az elnevezése. **Dögös-tábla** néven is említik. E névváltozat utótagja a *tábla* 'nagyobb, összefüggő megművelt földterület' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Régi-Dögös. — ÉGy., FKnt., PAPP 1967: 139, PJFN. 32. — T7-H3.

Dögös-tábla lásd **Dögös**

Duma-halom 1970: *Duma-halom*. — Szántóföld a település délnyugati határában a Dohányos-táblától délre. A névadás indítékát nem ismerjük. — PJFN. 34. — T16-B1.

Egyeki út lásd **Kossuth utca**

Elek-tanya 1985: *Elektanya*, 1981: *Elektanya*, 1970: *Elek-tanya*, 1967: *Elektanya*, 1941: *Elektny. [tanya]*, 1905: *Elek tanya*. — Egykori lakott hely, tanya a település külterületének délkeleti határában a Cserepes területén, a Rókástól keletre. Nevét tulajdonosáról kapta. Ma már nincs meg, műveletlen, vizenyős terület van a helyén. — Hnt., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MoFnT. 2/9, PJFN. 34. — T18-C1.

Első dűlő lásd **Kút dűlő**

Eötvös utca 2024: *Ötvös úcca*, 1970: *Ötvös utca*, 1967: *Ejövös ucca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Zátony első utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-C3.

Erdészeti utca 2024: *Erdészeti úcca*. — A település külterületén lévő utca, közel a belterület központjához, az Erdésház mellett vezet. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-C3D3.

Erdésház 2024: *Erdésház*, 1970: *Erdésház*, 1967: *Erdésház*. — Az erdész által használt épület a település belterületének déli részén a

Fiastyúk mellett. Egykor révház volt. — ÉGy., PAPP 1967: 139, PJFN. 33. — T38-D3.

Erdő lásd **Ohati-erdő**

Erdőalja 1992: *Erdőalja*. — A település határában lévő erdős terület, pontos helye ismeretlen. Neve az *erdőalja* 'erdő szélén levő terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKnt., PAPP 1992: 41.

Erdős-tanya lásd **Baglyos**

Erdő útja 1970: *Erdő útja*, 1820: *Tolgy erdő útja*, 1787: *Erdő útja*, 1782: *Tolgy erdő útja*. — A település külterületének délnyugati határában lévő út, mely az *Erdő* és *Tölgyerdő* néven is ismert Ohati-erdőhöz vezet. Ez alapján kapta a nevét. 18–19. századi térképeken *Tölgyerdő útja* néven is szerepel. — PJFN. 33, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.430, T16.T.433. — T15-H2, T16-A2.

Erzsébet-kert 1967: *Erzsébetkert*. — Településrész a belterületen, pontos helye ismeretlen. Talán összefügg az Erzsébet királyné emlékfáival. — PAPP 1967: 137.

Erzsébet királyné emlékfái 1970: *Erzsébet királyné emlékfái*. — Erzsébet királyné emlékére ültetett facsoport a település belterületéhez közeli Lyukas-halomtól keletre. Vö. Erzsébet-kert. — PJFN. 33. — T8-A4, T39-H5.

Erzsébet utca 2024: *Erzsébet úcca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, a Kossuth és Csurgó utcát köti össze. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-E4.

Esze Tamás utca 2024: *Esze Tamás úcca*. — A belterület északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Játszótér utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-F2.

Fábián zug 1992: *Fábián-zug*. — A település belterületén az Alvégén található utca. Nevét

Az egykori Elek-tanya környéke

Fotó: Harangi Mária

az itt lakó Fábián Sándor asztalosról kapta. — PAPP 1992: 116.

Fakszos házak 1992: *FAKSZOS-házak*. — A település belterületén a Hataj, Zátony és Ültetés területein lévő házak. Nevüket onnan kapták, hogy a FAKSZ, azaz a Falusi Kislakásépítő Szövetkezet által épültek. — PAPP 1992: 123. — T38-C3.

Fakút 1970: *Fakút*. — Egykori kút a település külterületének délkeleti részén a Rókástól északra. A név a *fakút* 'kút, amelyet beomlás ellen fával vagy deszkával bélelnek; ládás kút' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., PJFN. 33. — T8-D5.

Falashodály 1985: *Falashodály*, 1981: *Falashodály*, 1970: *Falashodály*, 1967: *Falashodály*. — Birkahodály a település külterületének délkeleti határában a Zsombékos-kút mellett. Nevét onnan kapta, hogy a megszokottnál magasabb fala volt. — Hnt., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, PJFN. 33. — T18-D2.

Faluház lásd **Zsellérház**

Faluháza lásd **Zsellérház**

Falukert lásd **Bikakert**

Falu kertje lásd **Bikakert**

Farkasos-fenek 1787: *Farkasos fenek*. — Szántó föld a település külterületének délnyugati részén a Nagymajor közelében. Nevét bizonyára onnan kapta, hogy egykor farkasok tanyáztak itt. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., T16.T.430. — T16-C2.

Fás-ér 2024: *Fás-ér*, 1789: *Fás ér*. — A település külterületének északi határában a Kendergyártól északra lévő egykori vízfolyás. A név előtagja arra utal, hogy fás területen húzódik, utótagja pedig az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznév. Mára már kiszáradt, de a nevének még használják. — ÉGy., FKNT., T1.S.12.XIII.159. — T7-H1, T8-A1.

Felső-földek 1992: *Felsőfödek*. — Egykori szántó föld a település határának déli részén. Neve a belterülettől távolabbi elhelyezkedésére utal. A birtokrendezés során az úrbéres földeket járasonként tagosították, és az első, illetve a második járást – amelybe a Görbe-föld, a Poltrás, a Lapos-tó-szél, az Orpolya, a Szil ere hát, a Sziles-halom és a Tölgy ere hát tartozott

bele – a Felső-földeken osztották ki. — PAPP 1992: 19. — T16-D1.

Felvég 2024: *Felvég | Sűrűn lakot terület, a település magja. A Főü úcca méntéjn hejészkdik él. Nagyön kicsi porták vótak it, keritéjssel sém választották el ezéket, ezír az it élök nöm tuttak jóuszágokat tartani. It taláhatóü egy zsélléirház.* 1992: *Felvég*, *Felvig*, 1988: *Felvig*, 1967: *Felvig*. — Településrész a belterület északnyugati részén. A Fő utca Tisza felé eső felén található, az Óvoda, az Arany János, a Hunyadi és a Templom utca által bezárt területeket foglalja magában. Neve a *felvég* 'a település felső, északi része' jelentésű földrajzi köznévből alakult, és az Alvég nevével áll korrelációban. — BENCSEK 1988: 5, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 116, 117. — T38-D3.

Fényes-tó 1970: *Fínyés-tó*, 1967: *Fínyéstóü*. — Tó a település külterületének keleti határában a Bábic-kúttól északra. Nevét a helybeliek szerint onnan kapta, hogy felszíne a naptól mindig ragyog. — PAPP 1967: 140, PJFN. 34. — T8-B3.

Ferenc deák halma 1967: *Déják-halom*, 1938: *Ferencdeák halma*, 1870: *Deák halma*, 1823: *Ferencz Deák Halma*, 1820: *Deák ferencz halma*, 1820: *Deak Ferentz halma*, 1820: *Ferencz deák h[alma]*, 1820: *Ferentz Deák Halma*, 1788: *Ferencz deák halma*, 1788: *Ferentz Deák halma*, 1782: *Deák Ferencz halma*, 1782: *Deák Ferentz hát*, 1777: *Ferencz Deák Halma*, 1777: *Ferentz Deák Halma*, 1750: *Ferentz Deák Halma*. — A település külterületének délkeleti részén a Nagy-Kecskés-puszta nyugati szélén, a Hármas-Kecskés-halomtól északra található egykori halom. Egy bizonyos *Ferenc deák*-ról kapta a nevét. **Deák-halom** és **Deák halma**, illetve **Deák Ferenc halma** és **Deák Ferenc-hát** néven is említik. Ez utóbbi névváltozat utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., Kat., M. NEPPER et al. 1981, PAPP 1967: 139, T1.S.78.743/7–75, T9.DvT.7, T9.DvT.45, T9.DvT.68, T9.DvT.454, T9.DvT.498, T9.SzmT.21, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.431, T16.T.434, T16.T.437, T16.T.438, ZOLTAI 1938: 56. — T16-D2.

Fertő ere 1584–1585: *Ferteo ere*, *Ferteo tava*. — Patak a település határának keleti részén, a Cserepes és Máta közti határvíz. Neve a *fertő* 'mocsaras terület időnként vízzel újra megtelő tócsákkal, gödrökkel, illetve ilyen területen levő

gödör, mélyedés' és az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznevek birtokos jelzős összetételéből alakult. **Fertő tava** néven is említik. — FKNT., ZOLTAI 1935: 12. — T17-G2, T18-A2.

Fertő tava lásd **Fertő ere**

Fiastyúk 1992: *Fiastyuk*, 1970: *Fiastyúk*, 1967: *Fijastyuk*. — Szántó föld, tanyaközpont a település külterületének nyugati határánál, a Tisza-közben. A névadás indítékáról nincsenek ismereteink, talán szétszórt tanyákból állt. — PAPP 1967: 139, 1992: 126, PJFN. 33. — T7-E4.

Filagória 2024: *Filagóuriya* ~ *Filagóuriya-halom* | *Téjlén a gyerekek oda járnak szánkózni*. 1996: *Filagóriás-halom*, 1992: *Filegória-domb*, 1981: *Filagória*, 1970: *Filögórija*, 1967: *Filegóuriya*, 1941: *Filagóriás*, 1934: *Filagóriás*, 1909: *Filagória*. — Dombos területű szántó föld a település külterületének északkeleti részén a Csikókerttől északra. A falu határának legmagasabb pontja. A szájhagyomány szerint a faluban lévő Nagy kocsmá parttól idáig egy alagút vezetett, amelyen keresztül az ellenség szeme elől jól védett Szilágyba menekülhettek a tiszacsegeiek. Neve a *filagória* 'kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Filagória-domb**, **Filagória-halom**, illetve **Filagóriás**, **Filagóriás-halom** néven is említik. — ÉGy., FKNT., GYARMATHY 1996: 11, MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139–140, 1992: 119, PJFN. 32, T9.K.53. — T8-A3.

Filagória-domb lásd **Filagória**

Filagória-halom lásd **Filagória**

Filagóriás lásd **Filagória**

Filagóriás-halom lásd **Filagória**

Fő út lásd **Fő utca**

Filagória

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Fő utca

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Fő utca 2024: *Főü ucca*, 1992: *Fő utca*, *Nagyút*, 1988: *Fő utca*, *Fő út*, 1970: *Fő utca*, 1967: *Főü ucca*, *Nagyút*, *Horti ucca*. — A település belterületének fő utcája a Felvégen. **Fő út** névváltoztatban is feltűnik. Emellett korábban a mérete miatt **Nagy út**-nak is nevezték. Egy időben a **Horthy utca** nevet viselte. Hivatalos neve *Fő utca*. — BENCSIK 1988: 35, ÉGy., PAPP 1967: 137, 1992: 65, PJFN. 31. — T38-D3, T39-E3.

Francia-kút 1970: *Francia-kút*. — Egykori kút a település külterületének keleti határában a Bábic-kút mellett. A név előtagja személynév lehet. — PJFN. 34. — T8-B4.

Fürdő 2024: *Fürdőü*, 1991: *Termálfürdő*. — A település belterületének északnyugati részén a Bocskai utcán található strand. **Termálfürdő** névváltozata is ismert. Vö. **Fürdő utca**. — ÉGy., T0.26.72.1. — T7-F3, T38-B2.

Fürdő utca 2024: *Fürdőü ucca*. — A belterület nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Búza virág utcával. Neve a **Fürdő** közelségére utal. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-B2.

Füzes lásd **Füzes-erdő**

Füzes-erdő 1967: *Füzeserdőü*, 1870: *füzes*. — Erdő a település belterületének nyugati részén az Erdészháztól nyugatra, a Bátorrész utcától délre. Neve arra utal, hogy fűzfák álltak benne. **Füzes** néven is szerepelt. — Kat., PAPP 1967: 140. — T7-F3, T38-C3.

Fűzfa-határ lásd **Rakottyás**

Gárdonyi Géza utca 2024: *Gárdonyi Géza ucca*. — A belterület nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Kisfaludy utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2A1.

Gátórház 2024: *Gátóürház*, 1991: *Gátórház*, 1981: *Gátórház*, 1967: *Gátórházak*, 1941:

Gátórh[áz], 1934: *gátórh[áz]*. — A település külterületének nyugati részén álló vízvédelmi őrház, mely a Miska-fok és a Hosszú-gát közé esik. **Gátórházak** formában is szerepel. — ÉGy., Hnt., MaKF., MoFnT. 2/9, T0.26.72.1, T9.K.53. — T7-F2.

Gátórházak lásd **Gátórház**

Gazdakör lásd **Szolgáltatócsarnok**

Gémes-fenék 1967: *Gémés-fenek*. — Egykor vizenyős területű szántóföld a település határában, pontos helye ismeretlen. PAPP JÓZSEF szerint nevét az itt tanyázó gémekekről kapta. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., PAPP 1967: 140.

Gépjavitó lásd **Gépjavitó-telep**

Gépjavitó-telep 2024: *Gépjavitóu-telep* ~ *Gépjavitóu* ~ *Jászai-féle gépjavitóu-telep*, 1985: *Gépjavitó*, 1981: *Gépjavitó*. — Gépek javítására szolgáló épület és mezőgazdasági telephely a település déli határában az Árkus-ér keleti partján, a Temető mellett. **Gépjavitó**, illetve – mivel ma már magántulajdonban van – **Jászai-féle-gépjavitótelep** néven is ismerik. — ÉGy., Hnt., MoFnT. 2/9. — T7-G4.

Godolya halma lásd **Godolya-hát**

Godolya-halom lásd **Godolya-hát**

Godolya-hát 2024: *Godója-hát* ~ *Határ-tábla*, 1992: *Godolyahát*, 1970: *Godója-hát*, *Godója-ház*, 1967: *Godója-hát*, *Godója-ház*, 1938: *Godolya-hm [halom]*, *Godolya-hát*, 1883: *Godolya-hát*, 1883: *Godolya ház*, 1880: *Godolya ház*, 1870: *Godója hát*, 1864: *Godolya hát* | *Vizenyős rétek közt emelkedett, terület*. 1858: *Godolya ház*, 1844: *Godolya-hát*, 1825: *Godolya hát*, 1820: *Godolya hát*, 1787: *Godolya hát*, 1782: *Godolya hát*, 1782: *Godolya-halma*, 1750: *Godolya-hát*, 1718: *Godolyás-hát*, 1499: *Godolyatheleke*, *Godolya Teleke*. — A település külterületének délnyugati határában a Morotvától délre fekvő szántóföld. Átnyúlik Egyek határába is. Nevének előtagja a *godolya* 'körtefa' jelentésű szó, amely a terület egykori növényzetére utalhat. Az elnevezés utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló, enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévi. Feltehető első adata II. Ulászló 1499. évi adományleveléből maradt ránk **Godolya teleke** formában, amelynek utótag-

ja a *telek* 'a környezeténél magasabban fekvő, dús növényzetű, jó minőségű legelő' földrajzi köznévi lehet. A 18. századtól **Godolyás-hát**, **Godolya halma**, majd **Godolya-halom** néven is előfordul. Mára az egykor itt álló halmot elszántották. Épület is állt ezen a területen, amelynek emlékét a **Godolyaház** név őrzi. A napjainkban használatos **Határ-tábla** megnevezést az egyeki határszélen való elhelyezkedése alapján kapta, e névforma utótagja a *tábla* 'nagyobb, összefüggő megművelt terület' jelentésű földrajzi köznévi. Vö. *Godolya-kert*, *Határos*. Lásd *Godolya-hát* (Egyek). — DL. 20825, ÉGy., FKNT., HKFT., Kat., MKFT., PAPP 1967: 140, 1992: 126, PESTY 1864/10: 179b, PJFN. 34, TESz., T9.Ny.52, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.430, T16.T.436, ZOLTAI 1936: 209, 210, 1938: 21, 22. — T15-H2.

Godolyaház lásd **Godolya-hát**

Godolya-kert 2024: *Godója-kert*, 1970: *Godója-kert*, 1967: *Godója-kert*, 1941: *Godójakerti tanyák*. — A település külterületének délnyugati határában, a *Godolya-háttól* kissé délre fekvő szántóföld és tanya. PAPP JÓZSEF azonosnak mondja a *Godolya-háttal*. A név előtagja a terület elhelyezkedésére utal, utótagja pedig azt jelzi, hogy korábban gyümölcsös volt itt, amit később beszántottak. **Godolya-kerti-tanyák** néven is említik. — ÉGy., MaKF., PAPP 1967: 140, PJFN. 34. — T15-H2.

Godolya-kerti-tanyák lásd **Godolya-kert**

Godolyás-hát lásd **Godolya-hát**

Godolya teleke lásd **Godolya-hát**

Golgota 2024: *Golgota*. — Fával beültetett dombos terület a település külterületének délnyugati határában a *Baglyos* mellett. Neve a *golgota* szóból származik, ami 'kálvária, kereszttjáró út' értelemben használatos. — ÉGy. — T16-C2.

Görbe-ér 2024: *Görbe-ér*, 1786: *Görbe Er*. — A település külterületének nyugati részén a Tökös-tó közelében eredő vízfolyás, a Pap tavától nyugatra. Nevének előtagja a patak alakjára utal, utótagja pedig az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznévi. Vö. *Görbe-ér fokja*. — ÉGy., FKNT., T1.S.12.XIII.79. — T6-D3.

Görbe-ér fokja 1789: *Görbe ér fokja*. — A település külterületének nyugati részén a Pap tavától nyugatra található egykori vízfolyás.

Bizonyára a Görbe-ér egyik részét jelölte a név, amelynek utótagjaként a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévről szerepel. — FKNT., T1.S.12.XIII.159. — T6-D3.

Görbe-föld 2024: *Görbe-föld*, 1992: *Görbeföld*, *Görbeföld*, 1988: *Görbeföld*, 1981: *Görbe-föld*, 1970: *Görbe-föld*, 1967: *Görbeföld*, 1934: *Görbeföld*, 1912: *Görbeföldek*, 1905: *Görbeföld*, 1905: *Görbe földek*, 1889: *Görbe föld*, 1883: *Görbe föld*, 1880: *Görbeföld*, 1870: *Görbe föld*. — Homokos szántóföld a település külterületének déli részén a Puszlíktól keletre, a Lyukas-halomtól délre. PAPP JÓZSEF ismeretei szerint az úrbérendezéskor a tiszacsegei jobbágyság földjei voltak itt kijelölve. Nevét alakjáról kapta. **Görbe-földek** változatban is szerepelt. — BENCsik 1988: 29, ÉGy., HKFT., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, Kat., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 140, 1992: 14, 41, 127, PJFN. 33, T1.S.79.401/4, T9.K.53. — T7-H5.

Görbe-földek lásd **Görbe-föld**

Görbe hodály 2024: *Görbe hodály*. — A település külterületének déli részén az Ohati-erdő közelében található egykori hodály. Pontos helyét nem tudjuk meghatározni. Nevét bizonyára az alakjáról kapta. Ma már nincs meg, leégett, de a nevét még ismerik. — ÉGy.

Görbe-tó 1970: *Görbe-tó*, 1900: *Görbe tó*, 1883: *Görbe tó*, 1880: *Görbe tó*, 1858: *Görbe tó*. — Egykori tó a település külterületének északnyugati részén a Zátontól keletre, a Görbe-ér közelében. Nevét alakjáról kapta. Ma már nincs meg, kiszáradt. — HKFT., MKFT., PJFN. 34, T9.K.67, T9.Ny.52. — T7-F3, T38-B1A1B2.

Gróf-rész lásd **Báró-rész**

A Görbe-tó a második katonai felmérés térképén

Gróf Tisza utca lásd **Tisza utca**

Gulyajáró 1992: *Gulya Járó*. — A település külterületének északi részén az Inta területén található legelő, pontos helye ismeretlen. A név a *gulyajáró* 'marhalegelő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., PAPP 1992: 14.

Gurulj zug lásd **Guruz zug**

Guruz zug 2024: *Guruz zug ~ Guruj zug* | *A hejnéjv eredetét már sokan nem ismerik, így hallás után kialakult Guruj néjvváltozata a Guruz-zugnak*. 1992: *Hataj-zug, Guruz-zug*, 1970: *Guruz-zug*, 1967: *Guruz-zug*. — A település belterületének északi részén található kis utca, a Hataj településrészen. A Hataj utca keleti részén húzódik, a Fő utcával párhuzamos, a Toldi és az Iskola utcát köti össze. Nevét egykori lakosáról, Guruz Józsefről kapta. A **Gurulj zug** változat a név újraértelmezésének az eredménye. **Hataj zug**-nak is hívták régebben, mert a Hataj utcával alkot zugot, azaz rövid utcát, zsákutcát. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 116, PJFN. 31. — T39-E3.

Gyarmati-fenek 1992: *Gyarmati-fenek*, 1967: *Gyarmati-fenek*, 1900: *Gyarmati fenék*, 1883: *Gyarmati fenék*, 1880: *Gyarmati fenék*, 1858: *Gyarmati fenék*, 1789: *Gyarmati fenék*, é. n.: *Gyarmathi Fenek*. — Szántóföld a település külterületének nyugati részén a Tiszaköz területén, a Tisza-közi-tanyától keletre. Tulajdonosáról vagy használójáról kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévről. — FKNT., HKFT., MKFT., PAPP 1967: 140, 1992: 51, T1.S.12.XIII.159, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017. — T7-G4, T38-D4.

Gyöki-kút 1992: *Gyöki-kút*. — Az állatok itatására szolgáló kút a település határában, pontos helye ismeretlen. A név előtagja bizonyára személynév lehet. — PAPP 1992: 121.

Gyuri zug lásd **Barna utca**

Halastói-főcsatorna 1981: *Halastói-főcsatorna, Halastói-tápcsatorna*. — Csatorna, mely a település északkeleti határában, Újszentmargitáról érkezik a településre. Nevét onnan kapta, hogy a Hortobágy településhez tartozó Halastóba torkollik. A név utótagja a *főcsatorna* 'nagy vízelvezető, mesterséges árok, csatorna' jelentésű földrajzi köznévről. **Halastói-tápcsatorna** néven

is szerepelt. — FKNT., MoFnT. 2/9. — T9-E5, T17-G3.

Halastói-tápcsatorna lásd **Halastói-főcsatorna**
Hamis-fok lásd **Hamis-tó-fok**

Hamis-tó 1789: *Hamis Tó*. — Egykori tó a település külterületének délnyugati részén a Pap tavától délre. A névadás indítékát nem ismerjük. Vö. *Hamis-tó-fok*. — T1.S.12.XIII.159. — T6-D4.

Hamis-tó-fok 1967: *Hamistó-fok*, 1858: *Hamis fok*, 1789: *Hamis fok*. — Vízfolyás a település külterületének nyugati részén a Bírótótól északnyugatra, a Hamis-tó közelében. Ma a Tisza új medre vezet itt. Elhelyezkedéséről kapta a nevét.

Hamis-fok néven is szerepelt. A névváltozatok utótagja a *fok* 'keskeny medrű időszakos patak vagy csatorna, melyet árvíz vagy belvíz táplál' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., MKFT., PAPP 1967: 140, T1.S.12.XIII.159. — T6-D3.

Hármas-halom lásd **Hármas-Kecskés-halom**

Hármas-határ 1981: *Hármas-határ*. — A település külterületének keleti határát jelző terület. Nevét az magyarázza, hogy itt találkozik Tiszacsege, Balmazújváros és Hortobágy határvonala. — MoFnT. 2/9. — T9-G5.

Hármas-Kecskés lásd **Hármas-Kecskés-halom**

Hármas-Kecskés-halom 1992: *Hármas-Kecskés-halom*, 1981: *Hármas-Kecskés-halom*, 1970: *Hármas-kecskés, Kecskési-hármas, Hármas-kecskés-halom*, 1967: *Hármas-Kecskés-halom*, 1941: *Hármas kecskés-hlm. [halom]*, 1938: *Hármas-kecskés, Kecskési-hármas*, 1934: *Hármas kecskés-hlm. [halom]*, 1911: *Hármas-h[alom]*, 1909: *Hármaskecskés*, 1908: *Hármas h[alom]*, 1905: *Hármas kecskés*, 1900: *Hármas kecskés*, 1883: *Hármas Kecskés*, 1880: *Hármas Kecskés*, 1870: *Hármas kecskés*. — Három egymás mellett fekvő kisebb kiemelkedés a település külterületének délkeleti részén a Kecskés területén, a Nyugati-főcsatorna közelében. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Hármas-Kecskés, Hármas-Kecskési-halom, Hármas-halom** és **Kecskési-Hármas** néven is említik. — ECSEDI 1908: 19, HKFT., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 34, T0.26.38.1, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, ZOLTAI 1911: 12, 1938: 57. — T17-F2.

Hármas-Kecskési-halom lásd **Hármas-Kecskés-halom**

Három körtefa 1967: *Háromkörtefa*. — Szántóföld a település külterületén, pontos helye ismeretlen. Bizonyára az itt lévő vadkörtefáról kapta a nevét. — PAPP 1967: 140.

Háromrózsa lásd **Pacsirta utca**

Hársfa utca 2024: *Hársfa úcca*. — A belterület nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Bocskai utcával, a Muskátli utcát köti össze a Kisfaludy utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Hataj 2024: *Hataj ~ Hataj-rész*, 1992: *Hataly, Hataj, Hatajon*, 1988: *Hataj, Hatajon*, 1981: *Hataj*, 1970: *Hataj*, 1967: *Hataj*, 1926: *Hatalj*, 1913: *Hataj*, 1870: *Hataj*, 1852: *Hataj*, 1789: *Hataj*, é. n.: *Hataj*. — Egykor vízjárta terület, ma szántóföld és lakott terület. A település belterületének északi részét és a vele érintkező hátrészt foglalja magában. Nevének magyarázata bizonytalan. Amennyiben a *hat* számnév és az *alj* szó alkotja, a név arra utalhat, hogy a terület egykor hat ekealjnyi föld volt. Emellett az sem zárható ki, hogy a *hát* 'vízből kiemelkedő, illetve a környezeténél magasabban fekvő földterület' és az *alj* 'valamin túl, a vízfolyás irányában levő terület' jelentésű földrajzi köznevek összetételéből alakulhatott. Az esetleges összetételi jellege utóbb elhomályosult. **Hataj-rész** néven is említik. Vö. *Hataj-fenek*, *Hataj-patak*, *Hataj-tanya*, *Hataj-torok*, *Hataj-Újtelep*, *Hataj utca*, *Hataj zug*. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., FKNT., Hnt., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 137, 140, 1992: 115, 123, 127, PJFN. 31, T1.S.12.XIII.158, T1.S.78.743/1–6, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T9.HmT.32, T16.T.017. — T7-G3, T39-E2.

Hataj-ér lásd **Hataj-patak**

Hataj-fenek 1970: *Hataj-fenek*, 1864: *Hataly fenek*. — Mélyen fekvő szántóföld a település külterületének északi részén a Zátontól keletre. A Hataj alacsonyabban fekvő része. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fenek* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32. — T7-G3, T39-E3.

Hataj-fok lásd **Hataj-patak**

Hataj-patak 1992: *Hataj patak, Hataj-patak, Hataly-patak*, 1988: *Hataj-ér*, 1970: *Hataj-fok*, 1870: *Hataj patak*, 1858: *Hataly fok*, 1789: *Hatai fok*. — Vízfolyás a település külterületé-

nek északnyugati határában a Hataj területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Hataj-ér** és **Hataj-fok** néven is említik. Ez utóbbi név-változatokban az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz', illetve a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. Vö. Hataj-torok. — BENCsik 1988: 5, FKNT., MKFT., PAPP 1992: 79, 119, 123, PJFN. 32, T1.S.12.XIII.159, T1.S.78.743/76–145. — T7-G3, T38-D2.

Hataj-rész lásd **Hataj**

Hataj-szél lásd **Hataj utca**

Hataj-tanya 1970: *Kis-hataj*, 1944: *Hatajtanya*, 1941: *Hataj-tny. [tanya]*, 1934: *Hataj tny. [tanya]*, 1912: *Kis hataj*, 1909: *Hataj-tanya*, *Kis-hataj*, 1905: *Kis hataj*, 1889: *Kis hataj*, 1883: *Hatáy tn. [tanya]*, *Kis Hatáy*, 1880: *Kis Hataj*, 1880: *Kis Hatáy*, *Hatáy tn. [tanya]*, 1870: *Kis hataj*, *Kis hatáj*, *Hataj tanya*, 1870: *Hataj tanya*, 1870: *Kis hataj*, é. n.: *Kis hataj*. — Egykori tanya a település külterületének északi részén a Hataj területén, a Bajusz-tótól délre. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Kis-Hataj** néven is említették. — HKFT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., PJFN. 33, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.52, T16.T.017. — T7-G3, T38-D2.

Hataj-torok é. n.: *Hataj Torok*. — A település külterületének északi részén húzódó vízfolyás, a Hataj-patak torkolata. A név utótagja a *torok* 'patak, folyó másíkba való beömlésének helye' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., T16.T.017. — T7-F3G3, T38-D3.

Hataj-Újtelep 1991: *Hatajújtelep*, 1981: *Hatajújtelep*, 1941: *Hatajújtelep*, 1934: *Hatajújtelep*. — A település belterületének északi részén a Hataj területén fekvő településrész: a Kazinczy, a Dobó és a Zrínyi utca alkotja. Újabban épült be, erről kapta a nevét. — MaKF., MoFnT. 2/9, T0.26.72.1, T9.K.53. — T7-G3, T38-D2.

Hataj utca 2024: *Hataj úcca*, 1992: *Hatajszil*, 1970: *Hataj utca*, *Hataj-szil*, 1967: *Hataj ucca*, *Hatajszil*. — A település belterületének északi részén a Hataj területén lévő utca, párhuzamos a Jókai utcával. **Hataj-szél** néven is említik, mivel a Hataj szélső részén helyezkedik el. Hivatalos neve *Hataj utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, 1992: 117, PJFN. 31. — T38-D3.

Hataj zug lásd **Guruz zug**

Határ-halom 1970: *Határ-halom*, 1883: *Határ Hlm [Halom]*, 1850: *Határhalom*, [1798]: *Határ halom*, 1544: *Hatar halom*. — Dombos területű szántóföld a település külterületének északkeleti határában a Szilágytól keletre. Tiszacsege és Újszentmargita határán fekszik. Erről kapta a nevét. Lásd Határ-halom (Újszentmargita). — HKFT., L9.VI.181.yyy/1, PJFN. 32, SUGÁR 1974: 446, T10.FM.39. — T8-D2.

Határos 1336: *Hatarus*. — Az egri káptalan 1336. évi oklevelében, Ohat határjárása kapcsán említett hely. ZOLTAI LAJOS a Morotva délkeleti oldala és a Godolya-hát tájékára lokalizálja, később a Godolya-halommal azonosítja. A névadás indítéka ismeretlen. — Károlyi 1: 123, ZOLTAI 1914: 37, 1938: 22.

Határ-sarok 1970: *Határ-sarok*, 1967: *Határ-sarok*. — Szántóföld a település külterületének északkeleti határában az Intától északra. A községhatár beszögellése. A név utótagja a *sarok* 'nagyobb terület, határrész kisebb része, szöglete' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 140, PJFN. 32. — T8-D2.

Határ-tábla lásd **Godolya-hát**

Határ út 1820: *Határ út*, 1782: *Határ út*. — Út a település külterületének déli határában az Ohati-erdő mentén. A határ szélső részén fekszik, erre utal a neve. — T16.T.427, T16.T.429. — T16-A2.

Határ utca 2024: *Határ úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, a Szegefű utcából nyílik, és párhuzamos a Diófa utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Hatrongyos 2024: *Hatrongyos | It vóút hat nyomorúságos viskóú, ahól a dohányfüűdeken dógozóúk laktak*. 1992: *Hatrongyos*, 1970: *Hat-rongyos*, 1967: *Hatrongyos*, 1941: *Hatrongyos-tny. [tanya]*, 1934: *Hatrongyos-tny. [tanya]*, 1905: *Hatrongyos*, 1900: *Hatrongyos tn. [tanya]*, 1886: *Hatrongyos*, 1883: *Hatrongyos*, 1880: *Hatrongyos*. — Szántóföld és tanya a település külterületének délnyugati részén a Nagymajor mellett. Hat nádtetős, rossz állapotban lévő, dohányosok lakta ház volt itt, erről kapta a nevét. **Hatrongyos-tanya** néven is említik. — ÉGy., GÖNCZY, HKFT., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., PAPP 1967: 140, 1992: 126, PJFN. 34, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52. — T16-C2D2.

Hatrongyos-tanya lásd **Hatrongyos**

Hejó halma lásd **Hejó-halom**

Hejő-halom 1992: *Hejő halma*, [1798]: *Hejő halom*. — Magasabban fekvő szántóföld a település külterületének északi határában a Szilágytól északra, az újszentmargitai határnál. **Hejő halma** néven is említették. A név *Hejő* előtagja a Tiszacsegettől északra, Polgár alatt a Tiszába torkolló patak nevével lehet összefüggésben, utótagja pedig a *halom* 'alacsony domb' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1992: 11, T10.FM.39. — T8-B2.

Helységháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Hidas-fok 1970: *Hidas-fok*, 1967: *Hidas-fok*, é. n.: *Hidas Fok*. — Fás, vizenyős terület a település külterületének északnyugati határában a Zátontól északra. Neve olyan kisebb vízfolyásra utal, amelyen híd vezetett át. — PAPP 1967: 140, PJFN. 32, T16.T.017. — T7-F2.

Hideglelős 2024: *Hideglelős ~ Bornyújárás*, 1988: *Bornyújárás, Bornyújáráson*, 1981: *Hideglelős*, 1970: *Bornyújárás, Hideglelős*, 1967: *Bornyújárás, Hideglelős*, 1913: *Hideglelős*, 1912: *Hideglelős*, 1909: *Hideglelős*, 1905: *Hideglelős*, 1889: *Hideglelős*, 1880: *Hideglelős*, 1870: *Hideglelős*, 1870: *Hideg lelős*. — Rossz minőségű öslegelő a település belterületétől délkeletre, a Lapos-tó és a Kecskés-tanya között. A helybeliek szerint nevét onnan kaphatta, hogy a jószág rosszul lett, ha itt evett és ivott. Az sem elképzelhetetlen azonban, hogy a név összefüggésben van a *hideglelős* 'halvány, színtelen' tájszóval. **Borjújárás** néven is említik, amely a *borjújárás* 'borjúlegelő' jelentésű földrajzi köznévből származik. — BENCSIK 1988: 54, ÉGy., FKNT., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 139, 140, PJFN. 33, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T9.HmT.32, ÚMTsz. — T8-A4, T39-F4G4H5.

Hideglelős

Fotó: Harangi Mária

Hold utca 2024: *Hóud ucca*, 1970: *Hód utca, Hold utca*, 1967: *Hóud ucca, Hold utca*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos az Iskola utcával, a Zrínyi és a Dobó utcát köti össze. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-E3.

Hollós-bokor lásd **Hollós-dűlő**

Hollós-dűlő 1970: *Hollós dőlő, Hollós-bukor*, 1967: *Hollóus dülő, Hollóus-bokor*. — Határ-rész a település külterületének déli–délnyugati határánál, a Völgyes mellett. A név előtagja az itt gyakran előforduló madarakra utal, utótagja pedig a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévv. **Hollós-bokor** formában is említik. — FKNT., PAPP 1967: 140, PJFN. 35. — T16-C3D3.

Holt-Tisza 2024: *Hóut-Tisza*, 1991: *Holt-Tisza*, 1981: *Holt-Tisza*, 1970: *Hót-Tisza*, 1941: *Holt Tisza*, 1934: *Holt Tisza*, 1905: *Holt Tisza*, 1900: *Holt Tisza*, 1889: *Holt Tisza*, 1883: *Holt Tisza*, 1880: *Holt Tisza*, 1870: *Holt Tisza*, 1850: *Holt Tiszafok*, é. n.: *Hot Tisza*. — A Tisza régi medre a település nyugati határában. Egy ízben **Holt-Tisza-fok** néven is említették, ebben a *fok* földrajzi köznévv 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésben szerepel. Ez a névforma azonban vélhetően a Holt-Tisza egy szakaszát vagy egy belőle kifolyó kis patakot jelölhetett inkább. Vö. Döglött. — ÉGy., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MoFnT. 2/9, PJFN. 33, T0.26.72.1, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017. — T7-G2, T7-F5.

Holt-Tisza-fok lásd **Holt-Tisza**

Homokgödör lásd **Pacsirta utca**

Homokhát 2024: *Homokhát*, 1992: *Homokhátak*, 1988: *Homokhát*, 1970: *Homok-hát*, 1967: *Homokhát*, 1913: *Homok hát*, 1912: *Homokhátak*, 1905: *Homokhátak*, 1889: *Homok hátak*, 1880: *Homok hátak*, 1870: *Homok hátak*, 1788: *colles Homok Hát*. — Egykori szántóföld, ma már lakott terület a település belterületének keleti részén. Az 1950-es években, a birtokrendezés során az úrbéres földeket járasonként tagosították, ekkor osztották ki házhelyként a Homokhátat is. Ide tartozik a Homokhát első, a Homokhát második, a Homokhát harmadik és a Homokhát negyedik utca. A neve eredetileg homokos talajára utalt. **Homokhátak** néven is említették. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., Kat., L9.VI.181.

yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 137, 1992: 19, PJFN. 31, T1.S.79.401/4, T9.HmT.32, T16.T.438. — T39-F3G3.

Homokhátak lásd **Homokhát**

Homokhát első utca 2024: *Homokhát első ücca*, 1970: *Homok-hát első utca*. — A belterület keleti részén a Homokháton lévő utca, a négy számozott utca egyike. Neve az elhelyezkedésére utal. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-G3.

Homokhát második utca 2024: *Homokhát második ücca*, 1970: *Homok-hát második utca*. — A belterület keleti részén a Homokháton lévő utca, a négy számozott utca egyike. Neve az elhelyezkedésére utal. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-G3.

Homokhát harmadik utca lásd **Pethő Bálint utca**

Homokhát negyedik utca lásd **Tóth Ferenc utca**

Homok utca 2024: *Homok ücca*. — A belterület keleti részén lévő utca, párhuzamos a Tavasz utcával, és a Liszka János utcát köti össze a Vasút utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-F3.

Honvéd utca 2024: *Honvéd ücca*, 1970: *Honvéd utca*. — A település belterületének központjában lévő utca, párhuzamos a Barna utcával, és a Fő utcát köti össze a Csurgó utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-E4F3.

Horpolya lásd **Orpolya**

Horpolya-halom lásd **Orpolya**

Horthy utca lásd **Fő utca**

Hortobágyi állami gazdaság 1991: *Hortobágyi Á[llami] G[azdaság]*, 1981: *Hortobágyi Á[llami] G[azdaság]*. — Földterület a település külterületének északi részén a Szilágytól északra. — MoFnT. 2/9, T0.26.72.1. — T2-C5, T7-H1.

Hosszú gát

Fotó: Vékony Vivien

Hosszú gát 2024: *Hosszú gát*, 1970: *Hosszú-gát*, 1967: *Hosszu-gát*. — Hosszan húzódó út a település külterületének északnyugati részén. A 18. században épült, a tiszacsegei és az ároktői révet kötötte össze. Nevének utótagjaként a *gát* 'kövesút' jelentésű földrajzi köznévi szerepel. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 140, PJFN. 32. — T7-F2.

Hosszú-tó lásd **Aligálló-lapos**

Hunyadi utca 2024: *Hunyadi ücca ~ Cséndőür zug*, 1992: *Tőtis-Nagyjózsi-zug, Cséndör-zug*, 1970: *Hunyadi utca, Cséndör-zug*, 1967: *Tőüitis Nagy Józsi, Cséndőür-zug, Hunyadi ücca, Sőü-rés*. — A település belterületének központjában lévő utca, a Fő utcát köti össze a Jókai utcával. A máig használatos *Cséndör zug* névváltozata arra utal, hogy az utca sarkán állt egykor a cséndőrlaktanya. A *Cséndör zug*, melynek egykor az itt lakó személyre utaló *Töltés Nagy Józsi zug* és *Töltés Nagy Józsi* változatai is voltak, a Hunyadi utca északi részét jelöli. *Sőrés* néven is említik, ez a névváltozat a *sőre* 'hízó marha, göboly' állatnévből alakult, de a névadás indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Hunyadi utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, 1992: 116, PJFN. 31. — T38-D3.

Ibolya utca 2024: *Iboja ücca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Rezeda utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Igej 2024: *Igëj*, 1988: *Igely*, 1981: *Igej*, 1970: *Igëj, Igëj-düllő, Igëji, Igëj-köz*, 1967: *Igej*, 1941: *Igej*, 1934: *Igej*, 1912: *Igej*, 1909: *Igej*, 1905: *Igej*, 1900: *Igej*, 1889: *Igej*, 1880: *Igej*, 1870: *Igej*, 1864: *Igely köz*, 1852: *Igej*, [1798]: *Igej köz, Igely Környekje*, 1783: *Igej*. — Nagy kiterjedésű öntéstalaj, szántóföld a település külterületének északi részén a Tisza mentén, a Szilágytól nyugatra. Neve ismeretlen eredetű. *Igej-düllő, Igej környéke* és *Igej-köz* néven is említik. Vö. Igej-patak, Nagy-Igejesi út, Tökös-Igej-hát. — BENCSIK 1988: 21, 45, ÉGy., EKFT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32, T1.S.78.743/1–6, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.76, T10.FM.39. — T7-H2.

Igej-düllő lásd **Igej**

Igej-erecske lásd **Igej-patak**

Igej-fok lásd **Igej-patak**

Igej folyása lásd **Igej-patak**

Igej környéke lásd **Igej**

Igej-köz lásd **Igej**

Igej-patak 1970: *Igěj-erecske, Igěj-fok, Igěj-patak*, 1967: *Igej-fok, Igej-patak*, [1798]: *Igely folyása*. — Egykori kiszáradt patak a település külterületének északi részén az Igej területén, pontos helye ismeretlen. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Igej-fok**, **Igej folyása** és **Igej-erecske** néven is említették. E névváltozatokban a *fok* földrajzi köznév 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésben, az *erecske* pedig 'kis patak' jelentésben szerepel. — FKNT., PAPP 1967: 140, PJFN. 32, T10.FM.39.

Inta 2024: *Inta, Intába*, 1992: *Inta, Intában*, 1988: *Inta*, 1985: *Inta*, 1970: *Inta, Inta-zug*, 1967: *Inta, Inta-zug*, 1944: *Intadülő*, 1934: *Inta*, 1912: *Inta*, 1909: *Inta*, 1905: *Inta*, 1889: *Inta*, 1870: *Inta*, 1864: *Inta*, 1852: *Inta*. — Nagy kiterjedésű, vizenyős szántóföld a település külterületének északi részén, a Szilágyot öleli körül. A névadás indítékát nem ismerjük. Elképzelhető, hogy víznévként keletkezett (vö. **Inta-tó**, **Inta-part**). **Inta-dülő** és **Inta-zug** néven is említik. E névváltozatokban a *dülő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része', a *zug* pedig 'fenékszerű mélyedések közötti hátság terület, szántó' jelentésben szerepel. Részei voltak a Kis- és a Nagy-Inta. Körülöleli az Inta-csatorna. — BENCSIK 1988: 21, ÉGy., FKNT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 140, 1992: 11, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32, T1.S.78.743/1–6, T1.S.79.401/4, T9.K.53. — T8-B2C2D2.

Inta-csatorna 2024: *Inta-csatorna*, 1981: *Inta-csatorna*. — Az Inta mellett húzódo mesterséges csatorna a település külterületének északi részén a Filagóriától északra. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T8-A3D2, T39-H2.

Inta-dülő lásd **Inta**

Inta-morotva lásd **Inta-tó**

Inta-part 1992: *Inta part, Inta vize partja, Inta vize partján*, 1988: *Intapart*, 1981: *Intapart*, 1977: *Intapart*, 1970: *Inta-part*, 1967: *Inta-part*,

[1798]: *Inta partja*. — Az Inta-tó partja a település külterületének északkeleti részén a Hejő-halomtól kissé délre. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Inta partja** és **Inta vize partja** néven is említik. — BENCSIK 1988: 45, MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 140, 1992: 11, 13, 41, 124, PJFN. 32, T.HNP1977, T10.FM.39. — T8-B2.

Inta partja lásd **Inta-part**

Inta-tó 1992: *Inta-morotva*, 1970: *Inta-tó*, 1967: *Intatóu*, 1900: *Intató*, 1883: *Inta tó*, 1880: *Inta tó*, 1858: *Inta tó*, [1798]: *Inta vize*. — Egykori tó a település külterületének északkeleti részén az Inta területén, a Szilágy mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Inta vize** és **Inta-morotva** néven is említik. Az utóbbi névváltozat utótagjaként a *morotva* 'holtág' jelentésű földrajzi köznév szerepel. Az Inta területének vizenyős részével azonosítható. — FKNT., HKFT., MKFT., PAPP 1967: 140, 1992: 10, PJFN. 32, T9.Ny.52, T9.Ny.76, T10.FM.39. — T8-D2.

Inta vize lásd **Inta-tó**

Inta vize partja lásd **Inta-part**

Inta-zug lásd **Inta**

Ipar utca 2024: *Ipar úcca*. — Utca a település külterületén, közel a belterület déli részéhez. A Kossuth utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-E5.

Iskola 2024: *Iskola ~ Általános iskola*. — A település központjában a Kossuth utcán álló épület. **Általános iskolá**-nak is mondják. Hivatalos neve *Fekete István Általános Iskola*. — ÉGy. — T39-E3.

Iskola utca 2024: *Iskola úcca ~ Tələfonos út | A köszpontúl a Hataj feléj vezet. Réigén it vót a köszponti iskola, de ma már it nēm tanítanak*. 1992: *Piccer-zug*, 1988: *Iskola utca*, 1970: *Iskola utca, Piccër-zug*, 1967: *Iskola ucca, Piccër-zug, Məgaji-ucca*. — A település belterületének központjában az Alvégen lévő utca. Itt volt régen a központi iskola, erre utal az elnevezése. **Telefonos út** néven is ismerik, ugyanis egykor ebben az utcában álltak a telefonoszlopok. A **Piccer zug** névváltozat előtagja ragadványnév a *Spitzer* családnévből. **Məgaji utca** néven is említik, ennek névadási indítékát nem ismerjük. Hivatalos neve *Iskola utca*. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 137, 316, 1992: 116, PJFN. 31. — T39-E3.

Ispán-határ 1967: *Ispán-határ*. — Földterület a település határában, pontos helye ismeretlen. Nevének előtagja talán személynév, esetleg foglalkozásnév lehet, utótagja pedig a *határ* 'földterület széle, szegélye, mezsgye a földparcellák között' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 140.

Jámbor-kút 2024: *Jámbor-kút*, 1970: *Jámbor-kút*, 1967: *Jámbor-kut*, 1934: *Jámbor k[út]*. — Egykori kút a település külterületének déli részén a Szil erétől délre. Ma szántóföld van a helyén. Bizonyára korábbi tulajdonosáról kaphatta a nevét. — ÉGy., PAPP 1967: 140, PJFN. 34, T9.K.53. — T16-D1.

Jászai-féle-gépjavitótelep lásd **Gépjavitó-telep**

Játszótér utca 2024: *Jáccóútejr úcca*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, párhuzamos az Esze Tamás utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-G2.

Jeges 2024: *Jeges*, 1970: *Jeges*, *Jeges-tábla*, 1909: *Jeges*, *Jeges-tábla*, 1909: *Jeges tábla*. — Egykor szántóföld, jelenleg gyepterület a település külterületének délnyugati határában az Ohat-erdő szomszédságában. Az Ökörföldtől délre fekszik, észak-kelet irányban az Árkus határolja. Nevét a helybeliek szerint arról kapta, hogy az Ohat-erdő védelmében tavasszal sokáig megmarad rajta a hó és a jég. **Jeges-tábla** néven is említették. — ÉGy., PAPP 1967: 140, PJFN. 34. — T16-D2.

Jeges-tábla lásd **Jeges**

Jóbornak zug lásd **Óvoda utca**

Jókai utca 2024: *Jókajai úcca*, 1970: *Jókai utca*, *Kanális-part*, 1967: *Jókajai ucca*, *Kanális part*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos a Hataj utcával. Régebbi megnevezése a **Kanális-part**, ami az utcával teljes hosszán párhuzamosan futó Árkusra utal. Hivatalos neve *Jókai utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-D2.

József Attila utca 2024: *József Atilla úcca*, 1970: *József Atilla utca*, 1967: *József Atilla ucca*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, párhuzamos az Ady Endre utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-G2.

Juhász-kút 2024: *Juhász-kút*, 1981: *Juhász-k[út]*. — Kút a település külterületének déli határában

a Cserepestől délre. Neve többféleképpen magyarázható. Alakulhatott egyrészt a *juhász-kút* 'kútként használt, 1–1,5 m mélyre ásott gödör, melynek vizéhez néhány, földből kialakított lépcsőn kell lemenni' jelentésű földrajzi köznévből. A helybeliek viszont azt valószínűsítik, hogy egykori tulajdonosáról kaphatta a nevét. — ÉGy., FKNT., MoFnT. 2/9. — T18-C1.

Kacsó lásd **Kacsó-halom**

Kacsó halma lásd **Kacsó-halom**

Kacsó-halom 2024: *Kacsó-halom*, 1981: *Kacsó halom*, 1981: *Kacsó-halom*, 1970: *Kacsó-halom*, *Kacsó-laponyag*, 1967: *Kacsó-halom*, 1941: *Kacsó-hlm. [halom]*, 1938: *Kacsó halom*, *Kacsó-halom*, 1934: *Kacsó-hlm. [halom]*, 1905: *Kacsó halom*, 1900: *Kacsó hal[om]*, 1889: *Kacsó halma*, 1883: *Kacsó Hlm. [Halom]*, 1880: *Kacsó Hlm. [Halom]*, 1870: *Kacsó halma*, 1870: *Kacsó halma*, 1823: *Kacsó h[alom]*, 1820: *Kacsó halma*, 1820: *Kacsó halma*, 1820: *Kacsó h[alom]*, 1820: *Kacsó*, 1788: *Kacsó halom*, 1788: *Kacsó halma*, 1783: *Kacsó H[alom]*, 1782: *Kacsó halma*, 1777: *Kacsó Halma*, 1750: *Kacsó Halom*. — A környezeténél valamivel magasabban fekvő legelő és szántó a település délkeleti határában a Völgyestől keletre. Nevének előtagja, amely kezdetben *Kacsó*, később *Kacsó* alakban is jelentkezik az adatokban, személynév lehet, és a terület egykori tulajdonosára utalhat. **Kacsó**, **Kacsó halma** és **Kacsó-halom** néven is szerepel. **Kacsó-laponyag**-nak is említették, ennek utótagja a *laponyag* 'árterületből, mocsárból kiemelkedő, rendszerint kör alakú, enyhén lejtős oldalú, lapos domb' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. **Kacsó-kút**, **Kacsó laposa**, **Kacsó-ház**. — ÉGy., EKFT., FKNT., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MoFnT. 2/9, M. NEPPER et al. 1981, PAPP 1967: 140, PJFN. 35, T1.S.78.743/7–75, T1.S.79.401/4, T9.DvT.7, T9.DvT.45, T9.DvT.68, T9.DvT.454, T9.DvT.498, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T9.SzmK.15/1–68, T9.SzmT.21, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.431, T16.T.437, T16.T.438, ÚCsnT., ZOLTAI 1938: 56. — T16-D3.

Kacsó-kút 1970: *Kacsó-kút*, 1967: *Kacsó-kút*, 1934: *Kacsó-k[út]*. — Kút a település délkeleti határában a **Kacsó-halom** területén.

Nevének előtagja személynév lehet. — PAPP 1967: 140, PJFN. 35, T9.K.53. — T16-D3.

Kacsó-laponyag lásd **Kacsó-halom**

Kacsó laposa 1970: *Kacsó lapossa*, 1967: *Kacsóu-laposa*, 1787: *Katsko Laposa*. — Milyen fekvő vizenyős legelő a település délkeleti határában a Kacsó-halomtól északra. Nevének előtagja személynév lehet, utótagja pedig a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 140, PJFN. 35, T16.T.430. — T16-D3.

Kacsó-bolt 2024: *Kacsóu-bóút*. — A település belterületének keleti részén lévő egykori bolt, a Zsidó temető környékén. Tulajdonosáról kapta a nevét. A névben szerepő *Kacsó* személynév más nevekben (pl. Kacsó-halom) *Kacsó* formában is szerepel. — ÉGy.

Kacsó-halom lásd **Kacsó-halom**

Kacsó-ház 2024: *Kacsóu-ház*, 1992: *Kacsóház*, 1970: *Kacsó-ház*, 1967: *Kacsóu-ház*, 1941: *Kacsóház*, 1934: *Kacsóház*, 1926: *Kacsóház*, 1905: *Kacsó ház*. — Épület és a mellette lévő szántó föld a település külterületének északnyugati határa mentén a Hatajtól északra. A név előtagja személynév lehet csakúgy, mint a településen lévő más helynevek *Kacsó* ~ *Kacsó* előtagja. Vö. Kacsó-halom. — ÉGy., Hnt., L9.VI.181. yyy/4, MaKF., PAPP 1967: 140, 1992: 127, PJFN. 32, T9.K.53. — T7-G2.

Kanalis-kút 1981: *Kanalis-kút*, 1970: *Kanális-kút*, 1967: *Kanalis-kut*, 1934: *Kanalis-k[út]*. — A település külterületének délkeleti határában a Nagy-Kecskés mellett lévő kút, melynek vizét egykor kanál alakú, öblös tálkák hozták a felszínre. Az 1970. évi adat ennek a romlott, hibásan lejegyzett formája lehet. — MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 140, PJFN. 35, T9.K.53, ÚMTsz. — T17-G2.

Kanális-part lásd **Jókai utca**

Kanyakta 1967: *Kanyakta*. — Egykori településrész a belterületen. Pontos helye és a névadás indítéka ismeretlen. — PAPP 1967: 137.

Káposztaföld lásd **Sportpálya**

Kapronci-lapos 2024: *Kapronci-lapos* ~ *Kapranzi-lapos*, 1992: *Kapronci-lapos*, 1988:

Kapronci-Lapos, 1970: *Kapranzi-lapos*, 1967: *Kapranzi-lapos*. — Szántó föld a település külterületének északi határában a Hataj és a Kismajor között. Nevét egykori bérlőjéről kapta. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — BENCSIK 1988: 45, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 140, 1992: 51, PJFN. 33. — T7-H3.

Karjú-ház lásd **Karjú háza**

Karjú háza 1992: *Karju háza*, 1900: *Karjú ház*, 1880: *Karjú ház*. — Épület a település határának délnyugati részén a Nagymajor területén. Nevének előtagja bizonyára személynév lehet. *Karjú-ház* formában is említik. — PAPP 1992: 126, T9.K.67, T9.Ny.52, ÚCsnT. — T16-C2.

Karnió-hely 1870: *Karnióhely*. — A település külterületének déli részén a Varga-halomtól délnyugatra található hely. A névadás indítékát nem ismerjük. — Kat., T1.S.78.743/7–75. — T16-D4.

Kaskötő zug 1992: *Kaskötő-zug*. — Utca a település belterületén az Alvégen. PAPP JÓZSEF szerint Kis Mihály kaskötő lakott itt, róla kapta nevét. A név utótagja a *zug* 'falurész' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1992: 116.

Kastély lásd **Vay-kastély**

Kastély utca 2024: *Kastij utca*, 1970: *Ságvári utca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Bercsényi utcával. Egykor *Ságvári utca* nevet viselt. Hivatalos neve *Kastély utca*. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-G2.

Katolikus templom lásd **Templom 2.**

Katolikus templom

Fotó: Vékony Vivien

Kavicsbánya 2024: *Kavidzsbánya*, 1970: *Kavicsbánya*, 1967: *Kavicsbánya*. — Egykori kavicsbánya a település belterületétől délkeletre, a Lyukas-halomtól délre. Hajdan a kondát hajtották ki ide, illetve kenderáztatásra is használták. Nevét onnan kapta, hogy a 19. század végén a vasútépítés során sódert termeltek ki belőle. A név a *kavicsbánya* 'építésre alkalmas kavics bányászásához használt terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Ma már nem működik, szántóföld van a helyén, de a nevet még használják. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 141, PJFN. 33. — T7-H4, T39-G4.

Kazalháti feljáró 2024: *Kazalháti fējjáróu* | *Annak az uccának a fojtatása, amejikén a Zátornyosi kocsmá van.* — A település külterületének északnyugati részén lévő utca, Ároktőre vezet a Tisza-gát felé. Neve arra utal, hogy egy a településen közvetlenül nem adatolható *Kazal-hát* nevű helyre vezetett fel, bizonyára a gáton keresztül. — ÉGy. — T7-F3, T38-C2.

Kazinczy utca 2024: *Kazinci ucca*, 1970: *Kazinci utca*, 1967: *Kazinci ucca*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos a Dobó utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-D2.

Kecsegés-ér 1941: *Kecsegés ér*, 1934: *Kecsegés ér*. — Vízfolyás a település külterületének északi részén az Igejtől nyugatra. Nevét a benne élő halfajról kapta. Az elnevezés utótagja az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznévből. — FKNT., MaKF., T9.K.53. — T7-H2, T8-A2.

Kecskés 2024: *Kecskéjs* | *Valamikor teheneket hajtottak ki ide. Egy réisze özsgyép, másik réiszejét feltörték.* 1992: *Kecskés*, 1988: *Kecskés*, 1985: *Kecskés*, 1981: *Kecskés*, 1967: *Kecskés*, 1941:

Kecskés, 1926: *Kecskés*, 1913: *Kecskés*, 1911: *Kecskés*, 1902: *Kecskés pusztá*, 1873: *Kecskés*, 1864: *Kecskési pusztá*, 1851: *Kecskés*, 1828: *Kecsképusztá*, 1248/1326: *Kethkechkes*. — Nagy kiterjedésű szántóföld és legelő a település külterületének déli részén a Bocától délre. Itt legeltek a kisújszállási közbirtokosság gulyái. Nevében feltehetőleg a *kecske* állatnév szerepel. Az Árpád-korban Csegéhez tartozó birtok volt *Kétkecskés* (és bizonyára *Kecskés*) néven, amelynek elpusztásodását a később feltűnő *Kecskés-pusztá*, *Kecskési-pusztá* névváltozatai jelzik. Részei a Kis-Kecskés és a Nagy-Kecskés. Vö. Hármás-Kecskés-halom, Kecskés-fenek, Kecskés-tanya. — BENCsik 1988: 29, ÉGy., FÉNYES 1851, F. 4/2: 18, Hnt., MaKF., MoFnT. 2/9, NÉMETH 2023: 88, PAPP 1967: 141, PESTY 1864/38: 69a, T0.26.38.1, ZOLTAI 1911: 8, 1936: 201, 209. — T17-F3F2G1.

Kecskés-fenek 1967: *Kecskés-fenek*. — Földterület a település határának déli részén a Kecskés területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévből. — FKNT., PAPP 1967: 141.

Kecskési-Hármás lásd **Hármás-Kecskés-halom**

Kecskés-pusztá lásd **Kecskés**

Kecskési-pusztá lásd **Kecskés**

Kecskés-tanya 2024: *Kecskéjs-tanya* | *Az éipületék pár éjve egy nagy viharban mēgrongálóutak.* 1970: *Kecskés-tanya*, 1934: *Kecskés tny. [tanya]*. — Tanya a település külterületének déli részén a Kecskés területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy., PJFN. 34, T9.K.53. — T17-F2.

Kecskés

Fotó: Harangi Mária

Kecskés-tanya

Fotó: Harangi Mária

Kemény-hát 2024: *Kemény-hát*, 1970: *Kemény-hát*, 1967: *Keményhát*, 1883: *Kemeny hát*, 1880: *Kemeny hát*, 1858: *Kemeny hát*, é. n.: *Kemeny hát*. — Magasabban fekvő szántóföld a település külterületének északnyugati határában a Tisza-köz területén, az Aligálló-lapostól délre. Neve PAPP JÓZSEF szerint arra utal, hogy mindig kemény ezen a területen a föld. A név előtagja esetleg személynév is lehet. Az elnevezés utótagjaként a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévről szerepel. Vö. Kemény-háti-erdő. — ÉGy., FKNT., HKFT., MKFT., PAPP 1967: 141, PJFN. 33, T9.Ny.52, T16.T.017. — T7-E4F4.

Kemény-háti-erdő 2024: *Kemény-háti-erdő*, 1991: *Kunok erdeje*, 1981: *Kunok erdeje*, 1970: *Kunok erdeje*. — Erdő a település külterületének nyugati határában a Kemény-hát területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Korábban **Kunok erdeje** néven szerepelt, e névváltozat előtagja személynév és népnév is lehet. — ÉGy., MoFnT. 2/9, PJFN. 33, T0.26.72.1. — T7-E4.

Kemping 1991: *Kemping*. — Kemping a település külterületének nyugati határában a Fürdőtől kissé délre. — T0.26.72.1. — T7-E3, T38-A2.

Kenderes-laponyag 1992: *Kenderes-laponyak*. — Kiemelkedés a település határában, pontos helye ismeretlen, talán a Kenderföld közelében feketett. Olyan *laponyag*, azaz 'árterületből, mocsárból kiemelkedő, rendszerint kör alakú, enyhén lejtős oldalú, lapos domb' volt, ahol kender termelt. — FKNT., PAPP 1992: 82.

Kenderföld 2024: *Kendërföüd* | *Az árvíz után osztották fél. A Zátonybúl és a Hatajtról köütösztek ide*. 1988: *Kenderföd*, *Kenderfödben*, 1970: *Kendërföd*, 1967: *Kendërföüd*, 1913: *Kender földek*, 1912: *Kenderföld*, 1905: *Kenderföld*, 1889: *Kenderföld*, 1880: *Kender föld*,

1870: *Kenderföld*. — Egykor szántóföld, ma már lakott terület a település belterületének északkeleti részén a Hatajtól keletre. Az Alvég és a Felvég közötti mezőgazdasági művelési terület volt. Nevét az egykor itt termelt növényről kapta. **Kenderföld** alakban is említették. Vö. Kenderes-laponyag. — BENCSIK 1988: 35, ÉGy., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 137, PJFN. 31, T1.S.79.401/4, T9.HmT.32. — T7-H3, T39-F3.

Kenderföld lásd **Kenderföld**

Kendergyár 2024: *Kendërgyár*, 1977: *Kendergyár*. — Kenderfeldolgozással foglalkozó gyár volt a település külterületének északi határában a Fás-ér mellett, a Tisza-parton. 1970-ig üzemelt, ma haltenyészítő telep működik itt. Vö. Kendergyári út. — ÉGy., T.HNP1977. — T2-C5.

Kendergyári út 2024: *Kendërgyári út*. — A település külterületének északi részén húzódó út, a Kendergyár felé vezet. — ÉGy. — T7-H1, T8-A1.

Kengyeles 1988: *Kengyeles*, 1970: *Kengyelés*, 1967: *Kengyelés*, 1789: *Kengyeles*. — Időnként vízjárta, mélyen fekvő szántóföld a település külterületének északi részén a Hatajtól északra. Nevét kengyelre emlékeztető alakjáról kapta. Vö. Kengyel-tó. — BENCSIK 1988: 45, PAPP 1967: 141, PJFN. 32, T1.S.12.XIII.159. — T7-G2.

Kengyel-tó é. n.: *Kengyeltó*. — Egykori tó a település külterületének északi részén a Kis-Kerek-tótól délre. Nevét kengyelre emlékeztető alakjáról kapta. Talán összefügg a Kengyeles név által jelölt hellyel. — T16.T.017. — T7-G3.

Kerek-erdő 2024: *Kerek-erdő* ~ *Kis-erdő* ~ *Remény*, 1970: *Remisz*, *Kis-erdő*, 1967: *Kis-erdő*, *Remisz*, 1789: *Kis Erdő*. — Akácerdő a település külterületének közepén a Kecskéstől nyugatra, a Bocától északnyugatra. Nevét alakjáról kapta. **Kis-erdő**-nek is hívják, ez az elnevezés az erdő méretére utal. **Remisz** névváltozata a *remisz* 'fákkal, bokrokkal sűrűn benőtt kisebb terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Ennek újraértelmezett alakja az újabb **Remény** névforma. Vö. Kis-erdő-hegy, Kiserdő utca. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 141, 142, PJFN. 32, T1.S.12.XIII.159. — T8-B4.

Kerek-fenek lásd **Kerek-tó**

Kerek-tó 2024: *Kerek-tó*, 1988: *Kerek-tó*, 1981: *Kerek-tó*, 1970: *Kerek-fenek*, 1941: *Kerek tó*, 1934: *Kerek tó*, 1912: *Kerek-tó*, 1905: *Kerek-tó*,

1900: *Kerek tó*, 1889: *Kerektó*, 1880: *Kerek tó*, 1870: *Kerek tó*, 1852: *Kerektó*, 1850: *Kerek Tó*, 1787: *Kerek-fenek*. — Mélyen fekvő, vízjárta legelő és szántóföld a település külterületének északi részén a Bajusz-tótól keletre. Nevét alakjáról és vizenyős voltáról kapta. Az elnevezés az eredetileg itt lévő két kerek alakú tóra vonatkozott, később az egész földterület jelölte. **Kerek-fenek** néven is említik. Ennek utótagjaként a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízál-lásos terület' földrajzi köznévv szerepel. Részei a Kis-Kerek-tó és a Nagy-Kerek-tó. Vö. Kerek-tó fokja, Két-Kerek-tó fokja. — BENCSIK 1988: 45, ÉGy., FKNT., Kat., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MoFnT. 2/9, PJFN. 32, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.76, T16.T.430. — T7-G2H2.

Kerek-tó fokja é. n.: *Kerektó fokja*. — Vízfolyás a település külterületének északi részén a Bajusz-tótól keletre. A Nagy-Kerek-tóba (vagy abból kifelé) folyt, erre utal az elnevezése. A név utótagja a *fok* 'nagyobb vizekből kiágazó vagy abba beömlő ér' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Két-Kerek-tó fokja. — FKNT., T16.T.017. — T7-G2H2.

Kereszt-ér 1852: *Kereszt-Ér*. — Vízfolyás a település külterületének délkeleti részén a Cserepestől nyugatra. A név előtagja talán a víz elhelyezkedésére, esetleg egy itt levő keresztre utal, utótagja pedig az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., T1.S.78.743/1–6. — T8-D4.

Kertek lásd **Alvég**

Keszeges 1970: *Keszegés*, 1967: *Keszegés*, 1870: *Keszeges tó*, 1870: *Keszeges*, 1864: *Keszeges*. — Egykor tó, majd vizenyős, mélyen fekvő szántóföld a település külterületének északi határában a Sulymostól északra. Nevét a régen a tóban élő halfajról kapta. **Keszeges-tó** néven is említik. — Kat., PAPP 1967: 141, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32, T9.SzmK.15/1–68. — T8-A2.

Keszeges-tó lásd **Keszeges**

Keszi út 1970: *Keszi-út*, 1967: *Keszi-ut*. — Út a település külterületének északi határában a Nagy-Mángot-háttól északra. A közeli Tiszakeszire vezet. — PAPP 1967: 141, PJFN. 32. — T8-A2.

Kétágú-kút 1981: *Kétágú-kút*. — Kút a település külterületének keleti határában a Halas-

tói-csatornától nyugatra, a Cserepes vasútállomástól délre. Kétgémű kút lehetett. — MoFnT. 2/9. — T9-E4.

Két-kanális köze 2024: *Kéjt-kanális köze*. — Legelő a település külterületének déli részén. Nevét onnan kapta, hogy a Nyugati-főcsatorna mellett a Kecskéstől délkeletre fekszik. — ÉGy. — T17-F2.

Kétkecskés lásd **Kecsksés**

Két-Kerek-tó fokja 1970: *Két-kerek-tó tokja*, é. n.: *Ket Kerektó Fokja*. — A Kis- és Nagy-Kerek-tót összekötő vízfolyás a település határának északi részén. A *Két-Kerek-tó tokja* bizonyára hibás névadat. Nevének utótagjaként a *fok* 'nagyobb vizekből kiágazó vagy abba beömlő ér' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. Vö. Kerek-tó fokja. — FKNT., PJFN. 32, T16.T.017. — T7-G2.

Két-Morotva köze lásd **Morotva-köz**

Kéttagú-zsombékos 1970: *Két-tagú-zsombikos*, 1967: *Kéttagu-zsombikos*. — Mélyen fekvő legelő a település külterületének keleti határában a Cserepes-értől északra. A név utótagjaként a *zsombékos* 'mély fekvésű vizenyős terület, amelyen csomóban nő a vízi növény' jelentésben használatos földrajzi köznévv áll. Nevének előtagja pedig arra utal, hogy a vizenyős területen csak két kiemelkedő folt található. Vö. Zsombékos, Nagy-zsombékos. — FKNT., PAPP 1967: 141, PJFN. 33. — T9-G5.

Kettős 2024: *Kettőüs*, 1992: *Kettős halom*, *Kettős*, *Kettősnél*, 1970: *Kettős*, *Kettős-dőlő*, *Kettős-halom*, 1967: *Kettőüs*, 1911: *Kettősh[alom]*, 1909: *Kettőshalom*, 1908: *Kettős h[alom]*, 1889: *Kettős*, 1883: *Kettős-halom*, 1873: *Kettős*, 1870: *Kettős*, 1864: *Kettős halom*, 1858: *Kettős halom*, 1851: *Kettős*, 1823: *Kettős h[alom]*, 1820: *Kettős*, 1788: *Kettős*, 1787: *Kettős*, 1782: *Kettős halom*, 1777: *Kettős*, 1752: *Kettős-halom*, 1750: *Kettős*. — Szántóföld a település külterületének délkeleti határában a Kacsó-halomtól délnyugatra. Nevét a területen emelkedő két kisebb dombról kapta. **Kettős-halom** és **Kettős-dőlő** néven is említik. Az utóbbi névváltozat utótagjaként a *dőlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. Vö. Kettősi csárda. — ECSEDI 1908: 19, ÉGy., FÉNYES 1851, FKNT., Hnt., Kat., MKFT., PAPP 1967: 141, 1992: 11, 65, 125, PESTY 1864/38: 69a,

Kiserdő utca 1967: *Kiserdői ucca, Nagyigeji út*. — Utca a település északnyugati határában a *Kis-erdő*-nek is mondott Kerek-erdő mellett. Korábban *Nagyigeji út*-nak is nevezték, mert Igejre vezetett. — PAPP 1967: 137.

Kisfaludy utca 2024: *Kisfaludi ucca*. — A belterület nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Rózsa utcával és a Gárdonyi Géza utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Kisföld lásd **Báró-rész**

Kis-gát 2024: *Kizs-gát*. — Gát a település külterületének nyugati részén, a Morotva kisebb, északi oldalán. A névben a *gát* földrajzi köznévből a víz lefolyását elzáró vagy kiáradását akadályozó építmény, töltés jelentésben szerepel. Vö. Nagy-gát. — ÉGy., FKnt. — T15-G1.

Kis-Hataj lásd **Hataj-tanya**

Kis-Inta [1798]: *Arundinetum Kis Inta*. — A település külterületének északkeleti részén az Inta vize mentén található nádas. Neve a Nagy-Inta névvel áll korrelációban. — T10.FM.39. — T8-B2C2.

Kis-Kecskés 2024: *Kis-Kecskés*, 1992: *Kis-kecskés*, 1970: *Kis-kecskés*, 1967: *Kiskécskés*, 1941: *Kiskecskés*, 1934: *K[is]-Kecskés*, 1913: *Kiskecskés*, 1912: *Kis Kecskés*, 1905: *Kis Kecskés*, 1889: *Kis Kecskés*, 1880: *Kis Kecskés*, 1870: *Kis kecskés*, 1852: *Kis Kecskés*, 1852: *Kiskecskés*. — Egykor szántóföld, ma legelő a település külterületének déli részén a Súlyomhalom mellett. A Kecskés kisebbik része. Neve a Nagy-Kecskés névvel áll korrelációban. — ÉGy., L9.VI.181.yyy/2, L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 141, 1992: 126, PJFN. 34, MaKF., T1.S.78.743/7–75, T1.S.79.401/4, T9.HmT.32, T9.K.53. — T8-B5C5C4.

Kis-Kerek-tó 1970: *Kis-kerek-tó*, 1967: *Kiske-rektó*, 1852: *Kis Kerek-tó*, é. n.: *Kis Kerek Tó*. — Vízjárta szántóföld a település külterületének északi részén a Bajusz-tótól keletre. A Kerek-tó kisebbik része. Neve a Nagy-Kerek-tó névvel áll korrelációban. Vö. Két-Kerek-tó fokja. — PAPP 1967: 141, PJFN. 32, T1.S.78.743/1–6, T16.T.017. — T7-G2.

Kislóger 2024: *Kislógyer*; 1992: *Kislóger*, *Kislógerben*, 1988: *Kislóger*, 1970: *Kis-lógër*; 1967: *Kislógyer*. — Falurész a belterület déli részén. A Lóger kisebbik fele. Az 1945-ös földreformkor osztottak itt ki házhelyeket. A Vécsei, a Madách

és a Táncsics utca tartozik ide. Neve a Nagylóger névvel áll korrelációban. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 137, 141, 1992: 123, PJFN. 31. — T39-E4F4.

Kismajor 2024: *Kismajor | Miután a Sziláty-tanyák megszüntek, bejöttek a Kismajorba az emberek a tanyáru. A Réigi temetőü vout it. Hozzáépít a faluho*. 1992: *Kismajorban*, 1988: *kismajorból*, 1981: *Kismajor*, 1970: *Kis-major*, 1967: *Kismajor*, *Major*, 1941: *Kismajor*, 1934: *Kismajor*, 1926: *Kismajor*, 1913: *Kismajor*, 1912: *Kismajor*, 1905: *Kismajor*, 1900: *Kismajor*, 1889: *Kis major*, 1886: *Kis major*, 1883: *Kis major*, 1880: *Kis Major*, 1870: *Kis major*, 1858: *Kis major*. — Falurész a belterület északkeleti részén. A majorsági gazdaság egyik központja volt a Sziláty mellett. Neve a Nagymajor névvel áll korrelációban, és utótagjaként a *major* ’mezőgazdasági telep a falun kívül a hozzá tartozó (korábban uradalmi, illetve termelészövetkezeti) birtokkal, gyakran lakóhellyel’ jelentésű földrajzi köznévből szerepel. PAPP JÓZSEF közlése szerint eredetileg csak **Major** volt a neve. Vö. Kismajori-dombság, Kismajori-erdő, Kismajori kastély. — BENCsik 1988: 5, 29, ÉGy., FKnt., GÖNCZY, HKFT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 137, 141, 1992: 117, 123, PJFN. 31, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.76. — T39-G3H3H2.

Kismajori-dombság 2024: *Kismajori-domság | Tiszacsége úty tudot mindig az árviz elől megmeneküni, hogy a Kismajori-domságra kötözöt föl*. — Dombos terület a belterület északkeleti részén a Kismajor területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy.

Kismajori-erdő 1967: *Kismajori erdőü*. — Erdő a belterület északkeleti részén a Kismajor területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — PAPP 1967: 137.

Kismajori kastély 2024: *Kismajori kastij ~ Kismajorosi kastij ~ Svarc–Strausz-kürija*. — A település belterületének északkeleti részén, a Kismajor területén álló épület, amelyben óvoda és iskola is működött. **Kismajorosi kastély** formában, valamint **Schwarz–Strauss-küria** néven is említik, ugyanis egykor a két család tulajdonában volt. — ÉGy. — T39-G2.

Kismajorosi kastély lásd **Kismajori kastély**
Kismalom utca lásd **Tisza utca**

Kis-Mángot-hát 1970: *Kis-Mángot-hát*, 1967: *Kismángodhát*, é. n.: *Kis mangot hát*. — Magasabban fekvő szántóföld a település külterületének északi részén az Igej mellett. A Mángot-hát kisebbik része. Neve a Nagy-Mángot-hát nevével áll korrelációban. — PAPP 1967: 141, PJFN. 32, T16.T.017. — T8-B2.

Kis-Morotva 2024: *Kis-Morotva ~ Kis-ág-óudal*, 1988: *Kismorotva*, 1970: *Kis-Morotva*. — Mélyen fekvő vízjárta terület a település külterületének nyugati részén. A Morotva kisebbik, északi része. Neve a Nagy-Morotva nevével áll korrelációban. *Kis-ág-oldal* néven is ismerik. Az 1940-es években lecsapolták. — BENCSIK 1988: 44, ÉGy., PJFN. 34. — T6-C5D5.

Kis-nyilas 1889: *Kis Nyilas*, 1870: *Kis nyilas*. — Szántóföld és legelő a település külterületének délnyugati részén a Görbe-földtől délre. Neve a Nagy-nyilas nevével áll korrelációban. Az elnevezés utótagjaként a *nyilas* 'nyílhúzás útján nyert rét, legelő, föld- vagy szőlőterület' jelentésű földrajzi köznév szerepel. — FKNT., Kat., T1.S.78.743/7–75, T1.S.79.401/4. — T16-C1.

Kis Pap tava 2024: *Kis Pap tava*. — A település külterületének nyugati részén lévő vizenyős, gyékénnyel, náddal benőtt terület. A Pap tava kisebbik része. — ÉGy. — T6-D5, T15-G1.

Kis-Poltrás 1970: *Kis-Pótrás*. — Szántóföld a település külterületének déli részén a Csordás-fenek mellett. A Poltrás kisebbik része. Neve a Nagy-Poltrás nevével áll korrelációban. — PJFN. 34. — T7-H5, T8-A5.

Kis-Rókás 2024: *Kis-Róukás*, 1967: *Kisróukás*. — Vizenyős legelő a település külterületének keleti részén a Cserepestől nyugatra. A Rókás kisebbik része. Neve a Nagy-Rókás nevével áll korrelációban. — ÉGy., PAPP 1967: 142. — T9-E5F5, T18-A1.

Kiss Ernő utca 2024: *Kis Ernőü ucca*, 1970: *Kis Ernő utca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Török Bálint utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-G2.

Kis-Sóskás 2024: *Kis-Sóuskás*, 1967: *Kissóuskás*, 1941: *Kissóskás-tny. [tanya]*. — Egykor szántó és tanya, ma gyeppel a település külterületének délnyugati részén a Csizmafej-tábla mellett. A Sóskás kisebbik része. Neve a Nagy-Sóskás nevével áll korrelációban. *Kis-Sóskás-tanya*

néven is említik. — ÉGy., MaKF., PAPP 1967: 143. — T7-G5.

Kis-Sóskás-tanya lásd **Kis-Sóskás**

Kis-Tisza lásd **Árku**

Kis-Tökös-tó 1970: *Kis-tökös-tó*, 1967: *Kistököstó*, 1909: *Kis tökös tó*, 1905: *Kis tökös tó*. — Egykor vizenyős terület, ma mélyen fekvő szántóföld a település külterületének északnyugati határában az Ürgéstől északra. A Tökös-tó kisebbik része. Neve a Nagy-Tökös-tó nevével áll korrelációban. — L9.VI.181.yyy/4, PAPP 1967: 141, PJFN. 32. — T38-A2.

Kis-Tőr-szeg 1967: *Kistőr-szeg*. — Földterület a település határában, pontos helye ismeretlen. A Tőr-szeg kisebbik része. Neve a Nagy-Tőr-szeg nevével áll korrelációban. — PAPP 1967: 143.

Kis-Zogor 1992: *Kiszogor dűlő*, *Kiszogor*, 1967: *Kiszogor*. — Szántóföld a település külterületének keleti részén a Cserepes környékén. Neve a Nagy-Zogor nevével áll korrelációban.

Kis-Zogor-dűlő néven is említik, ennek utótagjaként a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú rész' jelentésű földrajzi köznév szerepel. Vö. Két-Zogor halma. — FKNT., PAPP 1967: 144, 1992: 13, 41.

Kis-Zogor-dűlő lásd **Kis-Zogor**

Kócs-fenek 1970: *Kócs-fenek*. — Mélyen fekvő legelő a település délkeleti határában a Rókástól délre. Nevének előtagja a szomszédos Egyek *Kócs* nevű határrészére utal, utótagja pedig a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PJFN. 34. — T17-G1H1.

Kornyics 2024: *Kornyics*. — Pangó víz a település külterületének nyugati részén a Holt-Tisza ágánál. Neve bizonyára személynévből keletkezhetett. Vö. Kornyics-lapos, Kornyics-part. — ÉGy., ÚCsnT. *Kornics*. — T7-E3.

Kornyics-lapos 2024: *Kornyics-lapos*. — Vizenyős lapos a település külterületének nyugati részén, a Kornyics-part alján. Rossz minőségű talaja miatt földművelésre alkalmatlan. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKNT. — T7-E3.

Kornyics-part 2024: *Kornyics-part*, 1970: *Kornyc-part*, 1967: *Kornyc-part*. — Szántóföld a

település külterületének nyugati részén a Kornycs mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *part* 'ér, vízfolyás mentén húzódó, azt követő kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt., PAPP 1967: 141, PJFN. 33. — T7-E3.

Kosár-fenek 1970: *Kosár-fenek*. — Mélyen fekvő legelő a település külterületének délkeleti határában a Rókástól délre. A név előtagja feltehetőleg a 'juhkarám' jelentésű *kosár* szó lehet, utótagja pedig a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., PJFN. 34. — T17-H2.

Kosár-hát 2024: *Kosár-hát*, 1992: *Kosárhát*, 1981: *Kosár-hát*, 1970: *Kosár-hát*, 1909: *Kosárhát*. — Laza homokos talajú dombos vidék, részben szántóföld, kaszáló és legelő a település külterületének északi részén a Csikókerttől délre. A juhnyáj legelőhelye volt. A név előtagja a 'juhkarám' jelentésű *kosár* főnév, az utótagja pedig a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Kosár-háti-kút. — ÉGy., FKnt., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, 1992: 63, PJFN. 33. — T17-G2H2.

Kosár-háti-kút 1981: *Kosár-háti-kút*, 1970: *Kosár-háti-kút*, 1967: *Kosárháti-kút*, 1934: *Kosárháti-k[út]*. — Kút a település északi határában a Kosár-hát területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 34, T9.K.53. — T17-G2.

Kossuth Lajos utca lásd **Kossuth utca**

Kossuth út lásd **Kossuth utca**

Kossuth utca 2024: *Kosút utca* ~ *Kosút Lajos utca*, 1988: *Kossuth utca*, 1970: *Kosút út*, 1967: *Kosut utca*, *Égyeki út*. — A település belterületének központjában lévő utca, párhuzamos a Tisza utcával. **Kossuth Lajos utca** néven is ismerik, korábban **Kossuth út** változatban is szerepelt. **Egyeki út**-nak azért mondták régebben, mert Egyek felé vezet. Hivatalos neve **Kossuth utca**. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T38-D3, T39-E3E4.

Kóti zug lásd **Óvoda utca**

Kotró zug lásd **Bene zug**

Kő-határ lásd **Rakottyás**

Kölcsey Ferenc utca lásd **Kölcsey utca**

Kölcsey utca 2024: *Köüceseji utca* ~ *Köüceseji Ferenc utca*, 1970: *Kölcsei utca*, 1967: *Kölcseyi utca*. — A település belterületének északi részén

lévő utca, párhuzamos a Kazinczy utcával. **Kölcsey Ferenc utca** néven is ismerik. Hivatalos neve *Kölcsey utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-E2.

Könyvtár lásd **Művelődési otthon**

Körmös-szeg 2024: *Körmös-szeg* ~ *Réjgi-Dögös*, 1981: *Körmös-szeg*, 1970: *Körmös-szeg*, 1967: *Körmösszeg*. — Szántóföld a település külterületének északi részén a Hatajtól északra. A Tisza-gát felé nyúlik el. Nevét a helybeliek szerint alakjáról kapta: egy köröm alakú kiszögellés. Egykor **Réjgi-Dögös**-nek is nevezték, bizonyára a hajdan itt lévő döngkútról. Vö. Dögös. — ÉGy., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 32. — T7-G2.

Körtvélyes 1970: *Körtijés*. — Szántóföld a település külterületének délnyugati határában. Nevét onnan kapta, hogy sok vadkörtefa nőtt a területen. — PJFN. 34. — T8-B4.

Középső-tanya 1883: *Kösépső tn. [tanya]*. — A település külterületének keleti részén a Cserepes területén, a Cserepes-tanyától délre fekvő tanya. Elhelyezkedéséről kaphatta a nevét. — HKFT. — T9-G5.

Közös-kút 1981: *Közös-kút*, 1970: *Közös-kút*, 1967: *Közös-kút*, 1934: *Közös k[út]*. — Kút a település délkeleti határában a Halastói-főcsatorna közelében, a Cserepestől délre. Közös használatban volt. — MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 34, T9.K.53. — T17-H1, T18-A1.

Közös-lapos 1970: *Közös-lapos*, 1967: *Közös-lapos*. — A községi csorda közös használatú legelője a település külterületének keleti határában az Elek-tanya mellett. Nevének utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., PAPP 1967: 141, PJFN. 34. — T18-C1.

Község földje 1970: *Kössig földje*, 1967: *Kössig-főüggye*. — Szántóföld a település külterületének középső részén a Temetőtől délre. Az úrbérrendezéskor mérték ki itt a földeket. — PAPP 1967: 141, PJFN. 33. — T7-G4.

Közsegháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Kukoricás-fenek 1992: *Kukoriczás-fenek*, 1787: *Kukoriczás fenek*, 1787: *Kukuritzás fenek*, 1787: *Kukoriczsfenek*. — Szántóföld a település külterületének déli részén a Széru-fenéktől északra. Egykor kukoricát termeltek itt. Az elnevezés utó-

tagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1992: 82, T16.T.430, T16.T.433, T16.T.435. — T16-B2C2.

Kultúrház lásd **Szolgáltatócsarnok**

Kun Béla utca lásd **Pethő Bálint utca**

Kunhalom lásd **Sólyom-halom**

Kunok erdeje lásd **Kemény-háti-erdő**

Kun-ranch 2024: *Kun-réncs*. — Tanya a település külterületének keleti határában a Cserepestől keletre. Tulajdonosáról kapta a nevét. A névadást és a *ranch* utótagot a Dallas című tévésorozat motiválta. — ÉGy. — T9-H4.

Kun-Rókás lásd **Rókás**

Kurvás gát 2024: *Kurvás gát*, 1970: *Kurvás gát*, 1967: *Kurvás gát*. — Út a település külterületének északi részén az Intához közel. Nevének eredetével kapcsolatban többféle szájhagyomány él. Egykor talán az uradalmi intéző ezen az úton járt a szeretőjéhez, vagy egy jómódú gazda, akinek a tulajdonában volt a föld, itt foglalkoztatta a kiöregedett hölgyeket. — ÉGy., PAPP 1967: 141, PJFN. 33. — T8-C1.

Kutas-fenek 1935: *Kutasfenék*, *Kutas fok*, *Kutas tó*, 1825: *Kútas Fok*, 1782: *Kuttas Fok*, 1782: *Kuttas fok*. — Vizenyős legelő a település külterületének nyugati részén a Cserepes területén. Nevét az itt található kútról kapta. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. A *Kutas-fok* és *Kutas-tó* névváltozatok a terület vizenyős jellegét fejezik ki. Az előbbi utótagjaként a *fok* 'keskeny medrű időszakos patak vagy csatorna, melyet árvíz vagy belvíz táplál' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. — FKNT., T16.T.427, T16.T.434, T16.T.436, ZOLTAI 1935: 23. — T18-D1.

Kutas-fok lásd **Kutas-fenek**

Kutas-tó lásd **Kutas-fenek**

Kút dűlő 2024: *Kúd dűlő* ~ *Első dűlő*. — Dűlőút a település külterületének nyugati részén a Vitézségi-földeken. Nevét a mellette lévő kútról kapta. Elhelyezkedése alapján *Első dűlő* néven is említik. Mindkét elnevezés utótagjaként a *dűlő* 'földút, dűlőút' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. — ÉGy., FKNT. — T7-F4.

Kúti zug lásd **Óvoda utca**

Landler utca lásd **Béke utca**

Landler Jenő utca lásd **Béke utca**

Lapos lásd **Lapos-tó**

Lapos-fenek lásd **Lapos-tó**

Lapos-tó 2024: *Lapos-tó* | *Lassú vízfeljavasú vízelvezető csatornák vannak it, messziről alacsony vízállású tónak tűnik, szikés, homokos terület*. 1992: *Lapostó*, 1970: *Lapos*, *Lapos-fenek*, *Lapos-tó*, *Lapos-tó-fenek*, 1967: *Lapos-fenek*, *Lapostó*, 1912: *Lapostó*, 1909: *Lapos-tó*, 1905: *Lapostó*, 1905: *Lapos tó*, 1880: *Lapos tó*, 1870: *Lapos tó*, 1789: *Lapos Tó*. — Mélyen fekvő vizenyős legelő a település külterületének déli részén a Hideglelőstől északra. A Tisza egykori medre volt. Nevét fekvése miatt kapta. *Lapos*, *Lapos-fenek* és *Lapos-tó-fenek* néven is említik. Az utóbbi névváltozatokban a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. Vö. *Lapos-tó-szél*. — ÉGy., FKNT., Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 141, 1992: 19, PJFN. 33, T1.S.12.XIII.159, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145. — T8-A4, T39-G4H4.

Lapos-tó-fenek lásd **Lapos-tó**

Lapos-tó-szél 1992: *Lapostószél*, *Lapostószil*, 1970: *Lapos-tó-szil*. — Szántóföld és legelő a település külterületének középső részén a Lapos-tó mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. A név utótagja a *szél* 'valamely területnek a széle, határa' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1992: 19, 127, PJFN. 33. — T8-A4, T39-H4.

Laska-tó 1. 2024: *Laska-tó* | *A Temetőjénél vóut egy vájogvető réisz. Réigén ot fürdették a lovakat. A hatvanas éjvegen lëengették az Árkus-csatornába, és betemették*. 1988: *Laskató*, 1970: *Laska-tó*, 1967: *Laskató*. — Időszakos vízállás a település belterületének központjára

Laska-tó

Fotó: Vékony Vivien

tól keletre az Alvégen, a Tó és a Kinizsi utca közötti területen. Nevének előtagja talán családnév lehet. Vö. Laska-tó-part, Laska-tó-szél, Zátonyosi-Laska-tó. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 141, PJFN. 31. — T7-H3, T39-F3.

Laska-tó 2. lásd **Zátonyosi-Laska-tó**

Laska-tó-part lásd **Kinizsi utca**

Laska-tó-szél lásd **Tó utca**

Legelő 1992: *Legelő*, 1970: *Legelő*, 1967: *Legelőü.* — Legelő a település külterületének közepén, a Hideglelőstől délre. Egykor úrbéres legelő volt, ami a források szerint szikes talaja miatt csak legeltetésre volt alkalmas. Nevét funkciójáról kapta. Vö. Zsellér-legelő. — PAPP 1967: 141, 1992: 41, PJFN. 33. — T8-A5.

Lehel utca 2024: *Lehel úcca*, 1970: *Lehél utca*, 1967: *Lehel ucca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Tavasz utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-F2G2.

Lévai-hát 2024: *Léivaji-hát*, 1970: *Lévai-hát*, 1967: *Lévaji-hát*. — Szántó föld a település külterületének északkeleti határában a Szilágytól északra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. A név utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kimerkedés' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Lógerek** formában is mondják. Részei a Kislóger és a Nagylóger. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 141, PJFN. 32. — T8-B2.

Lévai iskola 1967: *Lévaji iskola*. — Egykori katolikus iskola, pontos helye ismeretlen. Előtagja családnév lehet. Vö. Lévai-hát. — PAPP 1967: 137.

Levente utca lásd **Barna utca**

Libagyep lásd **Libatelep**

Libatelep 1992: *Libatp. [telep]*, 1850: *Liba Gyep*, 1852: *Libagyep*. — Legelő a település külterületének északi részén a Kerek-tótól délre. A források szerint szikes és mocsaras, nagy része hasznavehetetlen, mert az árvíz gyakran elborítja és beiszapolja. Libalegelőnek használták. **Libagyep** néven is említik, ez a név a *libagyep* 'libalegelő' jelentésű földrajzi köznévből jött létre. — FKNT., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/2, T0.26.38.1, T1.S.78.743/1–6. — T7-H3.

Liget utca 2024: *Liget úcca*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, merőleges a Homokhát első utcára. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-G3.

Liszikai János utca 2024: *Liszikaji János úcca* ~ *Liszikaji úcca*, 1970: *Liszikai utca*, 1967: *Liszikaji ucca*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, párhuzamos a Tóth Ferenc utcával. PAPP JÓZSEF szerint nevét Liszikai János egykori tiszacsegei vöröskatonáról kapta. **Liszikai utca** néven is ismerik. Hivatalos neve *Liszikai János utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-F3.

Liszikai utca lásd **Liszikai János utca**

Liszt Ferenc utca 2024: *Liszt Ferenc úcca*, 1970: *Liszt Ferenc utca*, 1967: *Liszt Ferenc ucca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Török Bálint utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-H2.

Lóger 2024: *Lóügër* ~ *Lóügërek* | *Aratás után a Lóügëregben tartották a gabonát, nem pedig a lakot területhész közel, így megelöüzeve a tűzeseteket*. 1967: *Lóügër*. — Falurész a település keleti határában a Homokhától délre. A név a *lóger* 'takarmány, cséplés előtti gabona, szalma tárolására kijelölt hely' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Lógerek** formában is mondják. Részei a Kislóger és a Nagylóger. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 141. — T39-F4G4.

Lógerek lásd **Lóger**

Lónyai 2024: *Lóunyaji*. — Szikes szántó föld a település északi részén az Intától északra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-B1.

Losonczy-tanya 2024: *Losonci-tanya*. — Egykori tanya a település külterületének délnyugati részén a Morotva-közben. 1948 körül bontották le. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T6-C5.

Lovarda 2024: *Lovarda*. — Lovaglásra alkalmas hely a település külterületének délnyugati részén a Kis-Sóskás mellett. — ÉGy. — T7-G5.

Lyukas-halom 2024: *Jukas-halom* | *Homokozs domp terület, szöülöüt természettek it. Már réig nem működik. Az önkormányzat egy réiszejt megvásáróta, egy réiszejn homokkitermeléjs működik*. 1988: *Lyukashalom*, 1970: *Jukas-halom*, 1967: *Jukashalom*, 1912: *Lyukas halom*, 1905: *Lyukas halom*, 1900: *Lyukas h[alom]*, 1889: *Lyukas halom*, 1883: *Lyukas h[alom]*, 1880: *Lyukas halom*, 1870: *Lyukas halom*, 1864: *Jukas halom*, 1865: *Lyukashalom*, 1858:

Lyukas halom. — Homokos domb a település belterületétől délkeletre a Kavicsbányától délre. Korábban szőlőt termesztettek itt, illetve homokkitermelés is folyt a területen. A dombon lévő lyukak, vályoggyödrök szolgáltatják a névadás alapját. — BALKÁNYI SZABÓ 1865: 31, BENCSIK 1988: 49, ÉGy., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MKFT., PAPP 1967: 141, PESTY 1864/10: 180a, PJFN. 33, T1.S.79.401/4, T9.K.67, T9.Ny.52. — T7-H4, T39-F5.

Madách utca 2024: *Madács úcca*, 1970: *Madács utca*, 1967: *Madács ucca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, párhuzamos a Vécsei utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-E4.

Madarászó lásd **Madarászó-lapos**

Madarászó-lapos 2024: *Madarászó-lapos* | *Nagyom méij fekvésű, nagyon gyakran megáll rajta a víz.* 1991: *Madarászó*, 1981: *Madarászó*, 1970: *Madarászó-tó*, 1967: *Madarászó-tó*, 1934: *Madarászó*, 1900: *Madarászó*, 1883: *Madarászó*, 1880: *Madarászó*, 1858: *Madarászó tó*, é. n.: *Madáraszó Tó*. — Mély fekvésű, vizenyős szántóföld a település külterületének nyugati határában a Berzsényes területén. Egykor tó volt rajta. Nevét onnan kapta, hogy a vizes részen sok vízimadár tanyázott. Nevének utótagjaként a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévről szerepel. *Madarászó* és *Madarászó-tó* néven is említik. Egy térképi forrás *Madáraszó-tó* alakban tünteti fel, ami a hely elsődleges megnevezése éppúgy lehet, mint hibás alak. Az előbbi esetben a névbeli *aszó* 'kiszáradó (patak)-völgy' jelentésű földrajzi köznévről elhomályosulása eredményezhette a név *Madarászó*-ként való újraértelmezését. — ÉGy., FKNT., HKFT., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 33, T0.26.72.1, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017. — T6-C5D5.

Madár-aszó-tó lásd **Madarászó-lapos**

Madarászó-tó lásd **Madarászó-lapos**

Major lásd **Kismajor**

Mákos zug 1967: *Mákos-zug*. — A település belterületén húzódó egykori utca, pontos helye ismeretlen. A névadás indítékát sem ismerjük. Nevének utótagjaként a *zug* 'szűk, rövid utca,

zsákutca' jelentésű földrajzi köznévről szerepel. — FKNT., PAPP 1967: 138.

Mályvás-hát 1825: *Mályvás hát*, 1780: *Mályvás-hát*. — A település külterületének délnyugati részén lévő halom a Morotvától délre. A név előtagja az egykor itt nyíló virágokra utal, utótagja pedig a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévről. — FKNT., T16.T.436, ZOLTAI 1938: 36. — T15-G2.

Mángot-hát 2024: *Mángot-hát*, 1981: *Mángot-hát*, 1970: *Mángot-hát*, 1967: *Mángodhát*, 1934: *Mangothát*, 1883: *Mangot hát*, 1880: *Mangot hát*, 1858: *Mangot hát*, 1850: *Mángothát*. — Magasabban fekvő szántóföld a település külterületének északi részén az Igej mellett. A hagyomány szerint a név eredetének háttérben a labancok által kiáltott *Majn gott!* kifejezés áll. A névadás valódi indítékát nem ismerjük. A név utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévről. Részei voltak a Kis-Mángot-hát és a Nagy-Mángot-hát. Vö. Mángotháti-járó. — ÉGy., FKNT., HKFT., L9.VI.181.yyy/1, MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 32, T9.K.53, T9.Ny.52. — T8-A2B2.

Mángotháti járó 2024: *Mángotháti járó*. — Út a település külterületének északi részén a Mángot-hát mellett. A név utótagjaként szereplő *járó* földrajzi köznévről ezen a területen 'gáton átvezető út' jelentésben használatos. — ÉGy., FKNT. — T8-A2B2.

Maraszt 1870: *Maraszt*, 1787: *Maraszt*, é. n.: *Maraszt*. — Vízfolyás a település külterületének déli részén a Kettőstől délre. Neve talán a vidék térképein gyakran látható német *Morast* 'mocsár' szóval tartozhat össze. Tulajdonnévi érteke ezért kérdéses. — Kat., T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T16.T.017, T16.T.430, T16.T.433, T16.T.435. — T16-D4.

Mátai út 1970: *Mátai-út*, 1967: *Mátaji ut*. — Út a település külterületének középső részén, a Szil ere fenéktől délre. Nevét onnan kapta, hogy a hortobágyi Mátára vezetett. — PAPP 1967: 141, PJFN. 34. — T16-D1.

Megaji utca lásd **Iskola utca**

Méhes-fenek 1970: *Míhes-fenek*, 1967: *Míhes-fenek*, 1789: *Méhes fenek*, é. n.: *Méhes fenek*. — Mélyen fekvő szántóföld a település külte-

rületének nyugati részén a Gyarmati-fenéktől délre, a Tisza-közön. Nevének előtagja az itt található méhekre utal, utótagja pedig a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Méhes-hát. — FKNT., PAPP 1967: 141, PJFN. 34, T1.S.12.XIII.159, T16.T.017. — T7-F4.

Méhes-fok é. n.: *Mehes fok*. — Vízfolyás a település külterületének délnyugati részén a Méhes-háttól nyugatra. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., T16.T.017. — T7-E5.

Méhes-hát 1970: *Míhes-hát*, 1967: *Míheshát*, 1900: *Méhes hát*, 1883: *Mehes hát*, 1880: *Mehes hát*, 1858: *Méhes hát*, 1858: *Méhes Hát*, é. n.: *Méhes hát*. — Magasabban fekvő szántóföld a település külterületének nyugati részén a Méhes-fenék mellett, a Tisza-közön. Nevének előtagja az itt található méhekre utal, az utótagja pedig a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Méhes fok. — FKNT., HKFT., MKFT., PAPP 1967: 141, PJFN. 34, T1.S.101.397/3, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017. — T7-E4F4.

Méhes-ház 1900: *Méhes ház*, 1883: *Méhes ház*, 1858: *Méhes ház*. — A település külterületének északi részén a Mángot-hát mellett lévő épület. Nevének előtagja utalhat itteni méhészetre, de akár személynév is lehet. — HKFT., MKFT., T9.K.67. — T8-B2.

Mélyföldes lásd **Mélyföldes-halom**

Mélyföldes halma lásd **Mélyföldes-halom**

Mélyföldes-halom 1992: *Mélyföldes-hlm. [halom]*, 1981: *Mélyföldes-halom, Nagymélyföldes halom*, 1970: *Mij-földes-halom*, 1941: *Mélyföldes hlm. [halom]*, 1938: *Mélyföldes-halom, Nagymély(mért)földes hm. [halom]*, *Ásott-halom*, 1936: *Nagy Mélyföldes*, 1905: *Mélyföldes halom*, 1900: *Mély földes halom*, 1889: *Mély földes halom*, 1883: *Mélyföldes halom*, 1883: *Nagymélyföldes-halom*, 1880: *Mérföldes*, 1874: *Mélyföldes Halom*, 1870: *Mély földes halom*, 1868: *Mélyföldes halom*, 1866: *Melyföldes halom*, 1865: *Mélyföldeshalom*, 1864: *Mély földes halom*, 1852: *Nagy Mérföldes halom*, 1825: *Nagy mélyföldes Halom*, 1823: *Nagy Mélyföldes h[alom]* alias *Allút halma*, 1820: *Mélyföldes*

halom, 1820: *melyfoldes halom*, 1820: *Nagy Mélyföldes Halom* alias *Allút Halma*, 1811: *Mélyföldes-halom*, 1788: *Allút halom* alias *Mérföldes halom*, 1787: *Mélyföldes halom*, 1783: *Mélyföldes-halom*, 1782: *Mély földes halom*, 1777: *mély földes*, 1777: *Allút Halma* alias *Mélyföldes Halom*, 1750: *All út halma* vulgo *Merföldes halom*, 1750: *Nagy mélyföldes Halom* alias *Allút Halma*, 1728: *Milyföldes-halma*, *Aluc-halma*, 1718: *Aluc-halma*, *Mélyföldes-halom*, 1698: *Alut-halma*, 1582: *Aallut-halma*, 1341: *Assutholm*, promontorium. — Mélyen fekvő szántóföld és legelő a település külterületének legdélebbi részén. Északról a Varga-halom határolja. Alacsonyabb fekvéséről kapta a *Mélyföldes-halom*, a **Mélyföldes halma** és a **Mélyföldes** elnevezését, illetve a méretére is utalóan a **Nagy-Mélyföldes-halom**, **Nagy-Mélyföldes** nevét. Az alkalmilag feltűnő **Mérföldes** és **Nagy-Mérföldes-halom** adatok talán elírás, téves értelmezés eredményei, de lehetnek tényleges használatú névváltozatok is: ez esetben a terület kimért voltát jelzik. Az **Allút halma**, **Allút-halom** névváltozatok előtagját nem tudjuk magyarázni. — BALKÁNYI SZABÓ 1865: 33, HKFT., Károlyi 1: 145, Kat., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MoFnT. 2/9, M. NEPPER et al. 1981: 45, PESTY 1864/10: 185a, PJFN. 35, T0.26.38.1, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T9.DvT.7, T9.DvT.8, T9.DvT.45, T9.DvT.498, T9.DvT.528, T9.DvT.775/1–7, T9.DvT.1282, T9.DvT.1305, T9.DvT.1393, T9.DvT.1435, T9.K.67, T9.SzmT.21, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.430, T9.DvT.433, T16.T.437, T16.T.438, ZOLTAI 1936: 208, 210, 1938: 37. — T16-D5.

Ménes-vágás [1798]: *Ménes vágás*. — A település külterületének északkeleti részén fekvő egykori erdős terület, a Hejő-halomtól keletre. A név utótagja a *vágás* 'kivágott erdőréssz, irtás' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., T10.FM.39. — T8-C2.

Mérföldes lásd **Mélyföldes-halom**

Mészárszék 1992: *Mészárszék*. — Egykori vágóhid a település belterületének központjában. — PAPP 1992: 117.

Mirhás 2024: *Mirhás ~ Mirhás-risz*, 1991: *Mirhos*, 1981: *Mirhos*, 1970: *Mirhas*, 1967: *Mirhas*,

1941: *Mirhás v[ölgy]*, 1913: *Mirhás*, 1912: *Mirhás*, 1909: *Mirhas*, 1905: *Mirhás*, 1905: *Mirhas*, 1889: *Mirhás*, 1880: *Mirhás*, 1870: *Mirhás*, 1864: *Mirhos föld*, 1852: *Mirhas*, *Mirhasköz*, 1782: *Mirhás*. — Szántóföld a település külterületének délnyugati részén a Tisza-köztől délre. Neve a *mirha* 'üröm' növény -s képzős származékából alakult. **Mirhás-rész** néven is ismerik. Korábbi forrásokban ezek mellett **Mirhás-föld**, **Mirhás-köz** és **Mirhás-völgy** néven is előfordult. Vö. *Mirhás ere*, *Mirhás-fok*, *Mirhás-lapos*, *Mirhás-tó*. — ÉGy., Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 142, PESTY 1864/38: 69a, PJFN. 34, T0.26.21.1, T1.S.78.743/1–6, T1.S.79.401/4, T9.HmT.32, T16.T.427, ÚMTsz. — T16-B2B1.

Mirhás ere 1992: *Mirhasere*, *Mirhaserében*, 1970: *Mirhas ere*, 1967: *Mirhas-ere*. — Árok, kisebb vízfolyás a település délnyugati részén a Tölgy ere háttól északra, a *Mirhás* területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 142, 1992: 19, 50, PJFN. 34. — T16-B1.

Mirhás-fok 1970: *Mirhas-fok*, 1967: *Mirhas-fok*. — Egykori vízfolyás, később szántóföld a település külterületének délnyugati határában a *Mirhás* területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 142, PJFN. 34. — T16-B1.

Mirhás-föld lásd **Mirhás**

Mirhás-köz lásd **Mirhás**

Mirhás-lapos 2024: *Mirhás-lapos* | *A Mirhás-rész közepém fekszik. Vizes terület. Étykor a Morotvába vezetét. Ma már viszont nem vezeti a vizét a Morotva*. — Mélyen fekvő vizenyős szántóföld a település külterületének délnyugati részén a *Mirhás* középső területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT. — T16-B1C1.

Mirhás-rész lásd **Mirhás**

Mirhás-tó 1970: *Mirhas-tó*, 1967: *Mirhastó*, 1883: *Mirhás tó*, 1880: *Mirhás tó*, 1858: *Mérkas tó*. — Egykori tó, később legelő és szántóföld a település külterületének délnyugati határában a *Mirhás* területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — HKFT., MKFT., PAPP 1967: 142, PJFN. 34, T9.Ny.52. — T16-A1.

Mirhás-völgy lásd **Mirhás**

Miska-fok 2024: *Miska-fok* | *A hótágot a Tiszával köti össze a csatorna. Visszafojó csatorna, az ártéirró ezén keresztül engedik vissza a vizet*. 1981: *Miska-fok*, 1970: *Miska-fok*, 1967: *Miska-fok*. — Csatorna a település külterületének északi részén. A Tiszába vezeti a *Sulymos* és az *ártér* felesleges vizét. Nevének előtagja személynév, utótagja pedig a *fok* 'keskeny medrű időszakos patak vagy csatorna, melyet árvíz vagy belvíz táplál' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 142, PJFN. 32. — T2-C5.

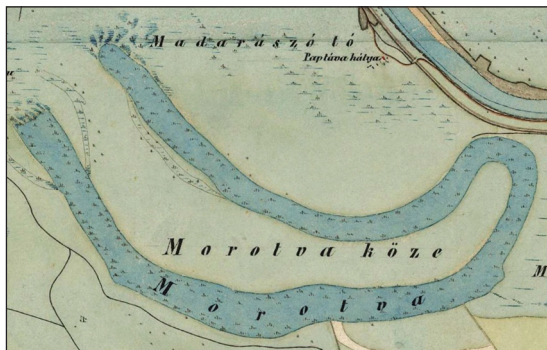
Morotva 2024: *Morotva* | *Szentéj jellegű természetvédelmi terület. Nádas, sásas terület. Fojamatosan vam benne víz. Alsó rétegű talajvízmozgás táplálja a Morotvát*. 1992: *Morotva*, 1981: *Morotva*, 1970: *Morotva*, 1967: *Morotva*, 1941: *Morotva*, 1935: *Morotva*, 1934: *Morotva*, 1909: *Morotva*, 1905: *Morotva*, 1900: *Morotva*, 1883: *Morotva*, 1880: *Morotva*, 1870: *Morotva*, 1864: *Morotva folyó* | *Árvízkor holt Tisza (Mortua)*. 1858: *Morotva*, 1852: *Morotva*, 1825: *Csegei Morotva*, [1810]: *Csegei Morotva*, 1783: *Cseghei Morotva*, *Morotva Csegei*, 1760: *Csegei Morotva*, 1750: *Csegei Morotva*, 1730: *Csegei Morotva*, 1336: *Morina* [ø: *Mortua*], 1248/1326: *Mortua magna*, *Mortuam*, é. n.: *Morotva*. — Nagy kiterjedésű vízjárta terület és szántóföld a település külterületének nyugati részén a Tisza-köztől délre, a *Berzsenyes* és a *Godolya-hát* között húzódik. Neve a *morotva* 'holtág, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. A korai térképek **Csegei-Morotva** formában tüntetik fel. E névváltozat előtagja a szomszédos településeken ugyancsak a Tisza holtágaiban kialakult *Egyeki-Morotva*, *Füredi-Morotva*, *Herepi-Morotva* stb. helynevektől való megkülönböztetést szolgálja. Részei a *Kis-Morotva* és a *Nagy-Morotva*. Vö. *Morotva-fok*, *Morotva-köz*. — ÉGy., EKFT., FKNT., F. 4/2: 18, HKFT., Károlyi 1: 123, Kat., L9.VI.181.yyy/4,

MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, NÉMETH 2023: 88, PAPP 1967: 142, 1992: 50, PESTY 1864/10: 182a, PJFN. 34, T1.S.78.743/1–6, T9.DvT.7, T9.DvT.15, T9.DvT.227, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017, T16.T.428, T16.T.436, ZOLTAI 1935: 24, 1936: 200. — T7-E5, T16-A1.

Morotva-fok 1992: *Morotva-fok*, 1970: *Morotva-fok*, 1967: *Morotva-foka*, 1850: *Morotvafok*, 1782: *Morotva Fok*, *Morotva fok*, 1760: *Morotva Foka*, é. n.: *Morotva Fok*. — Kisebb vízfolyás a település külterületének délnyugati részén a Morotva területén, a Morotva és a Holt-Tisza között. A térképi források a Morotvából kifolyó kis érként ábrázolják. Nevét az elhelyezkedéséről kapta. Az elnevezés utótagja a *fok* ’nagyobb vizekből kiágazó vagy abba beömlő ér’ jelentésű földrajzi köznév. **Morotva foka** néven is említették. — FKNT., L9.VI.181.yyy/1, PAPP 1967: 142, 1992: 50, PJFN. 33, T9.DvT.15, T16.T.017, T16.T.427, T16.T.434. — T6-C4, T15-H1.

Morotva foka lásd **Morotva-fok**

Morotva-köz 2024: *Morotva-köz ~ Kéit-Morotva köze*, 1992: *Morotvaköz*, 1991: *Morotva köze*, 1981: *Morotva köze*, 1970: *Morotva-köz*, 1967: *Morotva-köze*, 1941: *Morotva köze*, 1934: *Morotva köze*, 1900: *Morotva köze*, 1883: *Morotva köze*, 1880: *Morotva köze*, 1858: *Morotva köze*, 1852: *Morotvaköze*, 1852: *Morotvaköz*, é. n.: *Morotva Köz*. — Vízjárta rét és szántó föld a település külterületének délnyugati részén. A Morotva által közrezárt terület. **Morotva köze** és **Két-Morotva köze** néven is említik. — ÉGy., HKFT., L9.VI.181.yyy/2, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 142, 1992: 127, PJFN. 34, T0.26.72.1, T1.S.78.743/1–6, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017. — T15-F1G1H1.

A Morotva és a Morotva köze a második katonai felmérés térképén

Morotva köze lásd **Morotva-köz**

Munkácsy utca 2024: *Munkácsi úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Muskátli utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Muskátli utca 2024: *Muskátli úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Munkácsy utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Muzsikás Simon zug lásd **Petőfi utca**

Művelődési otthon 2024: *Művelődéjsi othon ~ Könyvtár*. — A település belterületének központjában a Kossuth utcán álló épület. Hivatalos neve *Dr. Papp József Városi Könyvtár és Művelődési Otthon*. Funkciója alapján nevezik **Könyvtár**-nak is. — ÉGy. — T39-E3.

Nádas-sziget lásd **Tisza-köz**

Nádudvari út 1970: *Nádudvari út*, 1967: *Nádudvari ut*. — A település külterületének déli határában, a Kacsó-halomtól délre húzódó út. Nevét onnan kapta, hogy Nádudvar irányába vezet. — PAPP 1967: 142, PJFN. 35. — T17-E3E2.

Nagy-állás 1970: *Nagy-állás*, 1967: *Nagyállás*. — Legelő a település külterületének déli részén a Kecskéstől északra. A gulya delelőhelye volt. Nevének utótagja az *állás* ’az állatok delelő-, pihenőhelye a legelőn’ jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PAPP 1967: 142, PJFN. 34. — T8-C5.

Nagy-Bajusz-tó 1970: *Nagy-bajusz-tó*, 1789: *Nagy Bajusz tó*, é. n.: *Nagy Bajusz tó*. — Egykori állóvíz a település határának nyugati részén. A Bajusz-tó nagyobbik fele. Neve a Kis-Bajusz-tó nevével áll korrelációban. Ma mélyen fekvő szántó föld van a helyén. — PJFN. 33, T1.S.12. XIII.158, T16.T.017. — T7-G3, T39-E2.

Nagy Bana zug lásd **Rákóczi utca**

Nagy-Bocai-kút 1981: *Nagy-Bocai-kút*, 1970: *Nagy-Bacai-kút*. — Kút a település külterületének keleti részén a Boca-halom mellett, a Vén-kúttól északra. Méretéről kapta a nevét. Vö. Kis-Bocai-kút. — MoFnT. 2/9, PJFN. 34. — T8-D4.

Nagy-Cserepes 1967: *Nagycserepes*. — Szántó föld a település külterületének keleti részén. A Cserepes nagyobbik fele. — PAPP 1967: 139.

Nagy-erdő 1970: *Nagy-erdő*, 1789: *Nagy erdő*, 1789: *Nagy Erdő*. — Erdő a település külterületének délnyugati határában a Zátontól észak-

ra, a Tisza kanyarulatában. Neve a méretére utal. — PJFN. 34, T1.S.12.XIII.158, T1.S.12.XIII.159. — T8-B4.

Nagy-gát 2024: *Nagy-gát*. — Töltés a település külterületének délnyugati részén a Morotva-köz területén, a Morotva hosszabb oldalán fekszik. Az elnevezés utótagja a *gát* 'víz lefolyását elzáró vagy kiáradását akadályozó építmény, töltés' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Kis-gát, Nagy-gát-oldal. — ÉGy., FKnt. — T6-C5.

Nagy-gát-oldal 2024: *Nagy-gát-óudal*. — Gát a település külterületének délnyugati részén a Morotva-köz területén, a Nagy-gát mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja az *oldal* 'gát, domb hosszú, egyenes felülete' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt. — T6-C5, T15-F1.

Nagy Gyuri zug lásd **Barna utca**

Nagy-halom lásd **Varga-halom**

Nagyigejesi út 2024: *Nagyigejesi út*. — A település külterületének észak-északkeleti részén lévő út, mely az Igejt köti össze a Tukasi-erdővel. A név előtagja *-si* melléknévképzővel alakult. Vö. Nagyigeji út. — ÉGy. — T8-B2B1.

Nagyigeji út lásd **Kiserdő utca**

Nagy-Inta [1798]: *Arundinetum Nagy Inta*. — A település külterületének északkeleti részén az Inta vize mentén található nagy kiterjedésű nádas. Neve a Kis-Inta nevével áll korrelációban. — T10.FM.39. — T8-C2.

Nagy Józsi-zug 2024: *Nagy Józsi-zug*, 1970: *Nagy Józsi-zug*, 1967: *Nagy Józsi-zug*. — Szántófield a település külterületének északnyugati határában a Hidas-foktól nyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Az elnevezés utótagja a *zug* 'valamely határrész (félreeső) szeglete; az erdő szeglete' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt., PAPP 1967: 142, PJFN. 32. — T7-F3.

Nagy-Kecskés 2024: *Naty-Kecskéjs | Az áltami gazdasák szürkemarha álománya van itt*. 1992: *Nagy-kecskés*, 1981: *Nagy-kecskés*, 1970: *Nagy-kecskís*, 1967: *Nagykecskés*, 1948: *Nagykecskés pusztá*, 1941: *Nagykecskés*, 1934: *N[agy]-Kecskés*, 1912: *Nagy Kecskés*, 1905: *Nagy kecskés*, 1900: *Nagy kecskés*, 1889: *Nagy Kecskés*, 1886: *Nagy-Kecskés p[usztá]*, 1883: *Nagy Kecskés p[usztá]*, 1880: *Nagy Kecskés*, *Nagy Kecskés p[usztá]*, 1870: *Nagy Kecskés*,

1858: *Nagy Kecskés Pusztá*, 1852: *Nagy Kecskés*, 1850: *Nagy Kecskés*. — Szántófield és legelő a település külterületének déli részén a Csikós-kúttól északra. A Kecskés nagyobbik része. Neve a Kis-Kecskés nevével áll korrelációban. *Nagy-Kecskés-pusztá* néven is említik. — ÉGy., GÖNCZY, HKFT., Kat., KRALOVÁNSZKY 1965: 42, L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, PJFN. 34, T0.26.38.1, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.52, T9.Ny.76. — T17-F3F2G2.

Nagy-Kecskés-pusztá lásd **Nagy-Kecskés**

Nagy-Kerek-tó 1970: *Nagy-kerek-tó*, 1967: *Nagykerek-tó*, 1883: *Nagy Kerek tó*, 1880: *Nagy kerek tó*, 1852: *Nagy Kerek-tó*, 1789: *Nagy Kerek Tó*, é. n.: *Nagy Kerek tó*. — Egykori tó, ma szántófield a település külterületének északi részén a Bajusz-tótól keletre. A Kerek-tó nagyobbik része. Neve a Kis-Kerek-tó nevével áll korrelációban. — HKFT., PAPP 1967: 141, PJFN. 32, T1.S.12.XIII.159, T1.S.78.743/1–6, T9.Ny.52, T16.T.017. — T7-G2H2.

Nagykert 1992: *Nagykert*, 1967: *Natykert*. — A település belterületének központjában, a Rákóczi utcán lévő egykori kert, állattartó telep. — PAPP 1967: 138, 1992: 121.

Nagy kocsmá part 2024: *Naty kocsmá part*, 1992: *Nagykocsmápart*, *Nagykocsmá-part*, 1970: *Nagy-kocsmá-part*, 1967: *Nagykocsmápart*. — A település belterületének nyugati részén az Árpád utca környékén lévő hely. A Zátony egykori kikötőjének helyén található. PAPP JÓZSEF szerint a Vay család 18. századi kocsmáépülete állt itt, erről kapta a nevét. — ÉGy., PAPP 1967: 138, 1992: 117, 126, PJFN. 31. — T7-F3, T38-C3.

Nagylóger 2024: *Nagylóger*, 1992: *Nagylóger*, *Nagylógerben*, 1988: *Nagylóger*, 1970: *Nagy-lóger*, 1967: *Nagylóger*. — Falurész a belterület déli részén. A Lóger nagyobbik fele. Az 1945-ös földreformkor osztottak ki itt házhelyeket. A Bartók Béla, a Wesselényi és a Pacsirta utca tartozik ide. Vö. Kislóger. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 141, 1992: 123, PJFN. 31. — T7-G4, T39-E4F4.

Nagymajor 2024: *Nagymajor*, 1992: *Nagymajor*, 1991: *Nagymajor*, 1981: *Nagymajor*, 1970: *Nagy-major*, 1967: *Nagymajor*, 1941: *Nagymajor*, 1934: *Nagymajor*, 1926: *Nagymajor*, 1913:

Nagymajor, 1912: *Nagymajor*, 1905: *Nagymajor*, 1900: *Nagy major*, 1889: *Nagy major*, 1886: *Nagy major*, 1883: *Nagy major*, 1880: *Nagy Major*, 1880: *Nagy major*, 1873: *Nagymajor*, 1870: *Nagy major*, 1858: *Nagy major*, 1850: *Nagy Major*. — Szántó föld és a rajta lévő lakott terület a település külterületének délnyugati határában a Hatrongyostól északra, a Mirhástól délre. Eredetileg a 18. század végén épült kastélyt és a hozzá tartozó gazdasági épületeket, szántókat jelölte, később egy tanyaközpont megnevezésévé vált. Neve a Kismajor nevével áll korrelációban. Vö. Nagymajor-erdő, Nagymajori út, Nagymajor őrház. — ÉGy., GÖNCZY, HKFT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 141, 1992: 65, 123, PJFN. 34, T0.26.21.1, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.52, T9.Ny.76. — T16-C2.

Nagymajori utcakép

Fotó: Harangi Mária

Nagymajor-erdő 1858: *Nagy major erdő*. — Egykori erdő a település külterületének délnyugati határában a Nagymajor területén. Kisebb része az egyeki határba esik. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Lásd Nagymajor-erdő (Egyek). — MKFT. — T16-C2.

Nagymajori bekötőút lásd **Nagymajori út**

Nagymajori járó lásd **Nagymajori út**

Nagymajori út 2024: *Nagymajori út ~ Nagymajori járó ~ Nagymajori bekötőút*. — Bekötőút a település külterületének délnyugati részén. Az Ürmös-hát felől vezet a Nagymajor területére. *Nagymajori bekötőút* és *Nagymajori járó* néven is említik, ez utóbbi elnevezés utótagja a *járó* 'valamely területre vezető út' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT. — T16-B2C2.

Nagymajor őrház 1905: *Nagymajor őrház*. — Őrház a település külterületének délnyugati határában a Nagymajor területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — L9.VI.181.yyy/4. — T16-C2.

Nagy-Mángot-hát 1970: *Nagy-Mángot-hát*, 1967: *Nagymángodhát*, é. n.: *Nagy mangot hát*. — Magasabban fekvő szántó föld a település külterületének északi határában az Igejtől nyugatra. A Mángot-hát nagyobbik része. A név utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. Neve a Kis-Mángot-hát nevével áll korrelációban. — FKNT., PAPP 1967: 141, PJFN. 32, T16.T.017. — T8-A2.

Nagy-Mélyföldes lásd **Mélyföldes-halom**

Nagy-Mélyföldes-halom lásd **Mélyföldes-halom**

Nagy-Mérföldes-halom lásd **Mélyföldes-halom**

Nagy-Morotva 2024: *Nagy-Morotva*, 1992: *Nagymorotva*, 1988: *Nagymorotva*, 1970: *Nagy-morotva*, 1967: *Nagymorotva*, 1936: *Nagy-Morotva*, 1248/1326: *Mortua magna*. — Mélyebben fekvő vízjárta terület, szántó föld a település külterületének nyugati részén. A Morotva nagyobbik, déli része. Az 1940-es években lecsapolták. Neve a Kis-Morotva nevével áll korrelációban. — BENCsik 1988: 44, ÉGy., F. 4/2: 18, PAPP 1967: 142, 1992: 50, PJFN. 34, ZOLTAI 1936: 208. — T15-H1, T16-A1.

Nagy-nyilas 1889: *Nagy Nyilas*, 1880: *Nagy Nyilas*, 1870: *Nagy Nyilas*. — Szántó föld és legelő a település külterületének délnyugati részén a Görbe-földtől délre. Az elnevezés utótagja a *nyilas* 'nyílhúzás útján nyert rét, legelő, földvagy szőlőterület' jelentésű földrajzi köznévv. Neve a Kis-nyilas nevével áll korrelációban. — FKNT., Kat., L9.VI.181.yyy/6, T1.S.79.401/4. — T16-C1.

Nagy-Poltrás 1970: *Nagy-Pótrás*. — Szántó föld a település külterületének déli részén a Szoros-dűlőtől délre. A Poltrás nagyobbik része. Neve a Kis-Poltrás nevével áll korrelációban. — PJFN. 34. — T7-H5.

Nagy-Rókás 2024: *Nagy-Róykás*, 1992: *Nagy-rókás*, 1967: *Nagyróykás*. — Legelő a település külterületének délkeleti részén a Cserepestől nyugatra. A Rókás nagyobbik része. Neve a Kis-Rókás nevével áll korrelációban. — ÉGy., PAPP 1967: 142, 1992: 64. — T8-D5, T17-G1.

Nagy-Sóskás 2024: *Naty-Sóuskás*, 1981: *Nagy-sóskás*, 1967: *Nagysóuskás*, 1941: *Nagysóskás-tny. [tanya]*. — Legelő és tanya a település délnyugati részén a Mirhás mellett. A Sóskás nagyobbik része. Neve a Kis-Sóskás nevével áll korrelációban. **Nagy-Sóskás-tanya** néven is említik. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 143. — T7-G5, T16-B1C1.

Nagy-Sóskás-tanya lásd **Nagy-Sóskás**

Nagy-Tökös-tó 1970: *Nagy-tökös-tó*, 1967: *Nagy-tököstó*, 1909: *Nagy tökös tó*, 1905: *Nagy tökös tó*. — Mélyen fekvő legelő a település külterületének északnyugati részén az Ürgéstől északra. A Tökös-tó nagyobbik része. Neve a Kis-Tökös-tó nevével áll korrelációban. — L9.VI.181.yyy/4, PAPP 1967: 141, PJFN. 32. — T7-E3, T38-A2.

Nagy-Tőr-szeg 1967: *Nagy-tőr-szeg*. — Földterület a település határában, pontos helye ismeretlen. A Tőr-szeg nagyobbik része. Neve a Kis-Tőr-szeg nevével áll korrelációban. — PAPP 1967: 143.

Nagy út 1. 2024: *Nagy út*. — Út a település külterületének nyugati részén. Több dűlőút nyílik belőle, nevét mérete magyarázza. — ÉGy. — T7-F4, T38-C4.

Nagy út 2. lásd **Fő utca**

Nagy-Zátony 1991: *Nagy-zátony*, 1981: *Nagy-zátony*. — Szántó föld a település északnyugati határánál a Hataj és a Berzsényes között. A Zátony nagyobbik része. — MoFnT. 2/9, T0.26.72.1. — T7-F3, T38-B2.

Nagy-Zogor 1992: *Nagyzogor dűlő*, *Nagyzogor*, 1967: *Nagyzogor*. — Szántó föld a település külterületének keleti részén a Cserepes környékén. Egy közvetlenül nem adatolható *Zogor* nevű hely nagyobbik része lehetett. Neve a Kis-Zogor nevével áll korrelációban. **Nagy-Zogor-dűlő** néven is említik, ennek *dűlő* utótagja 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévi. Vö. Két-Zogor halma. — FKNT., PAPP 1967: 144, 1992: 13, 41.

Nagy-Zogor-dűlő lásd **Nagy-Zogor**

Nagy-zsombékos 1970: *Nagy-zsombikos*, 1905: *Nagy zsombékos*. — Mélyen fekvő, vizenyős legelő a település külterületének délkeleti határában a Fényes-tótól északra. A *zsombékos* földrajzi köznévi 'mély fekvésű vizenyős terület, amelyen csomóban nő a vízi növény' jelentésben

használatos. — FKNT., L9.VI.181.yyy/4, PJFN. 34. — T8-B3.

Nap utca 2024: *Nap úcca*, 1970: *Nap utca*, 1967: *Nap ucca*. — A belterület északi részén lévő utca, párhuzamos az Iskola utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-D3D2.

Nesze 1963: *Nesze*. — Egykori kocsmá a település déli határában, pontos helye ismeretlen. Nevét a helyi hagyomány szerint a bor árát követelő kocsmáros tüllegelő betyárok „Nesze!, Nesze!” kiáltásairól kapta. PAPP JÓZSEF a kocsmá egykori *Sásas* nevééről is említést tesz, erre azonban adatot nem közöl. Neve talán arra utal, hogy a Sásas-fenek környékén lehetett. — Kis 1988: 100, PAPP 1967: 142.

Nyugat utca 2024: *Nyugat úcca*, 1970: *Nyugat utca*. — A belterület központjában lévő utca, az Óvoda utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-E3.

Nyugati-főcsatorna 2024: *Nyugati-főcsatorna*, 1992: *Nyugati-főcsat[orna]*, 1977: *Nyugati főcsatorna*. — Mesterséges öntözőcsatorna, amely a Keleti-főcsatornából ágazik ki, és Hortobágy településen viszi bele a vizét a Hortobágy folyóba. Tiszacsege Újszentmargita felől érkezik, a település keleti részén folyik keresztül, majd tart tovább Egyek határába. A nevet a vízügyi terminológiában hozták létre: a név *Nyugati-* előtagja a megnevezett hely viszonyított helyzetére utal, azaz arra, hogy a vizét kibocsátó Keleti-főcsatornától nyugatra húzódik. Ma széles körben használt megnevezés. Lásd *Nyugati-főcsatorna* (Egyek, Folyás, Görbeháza, Hortobágy, Polgár, Tiszacsege, Újszentmargita, Újtikos). — ÉGy., T.HNP1977, T0.26.38.1. — T9-E5, T16-D4, T17-F2G2.

Nyugati-főcsatorna

Fotó: Harangi Mária

Ócsa-halom lásd **Olcsó-halom**

Ó-fok 1967: *Óu-fok*, 1777: *Ó Fok*, 1750: *Ó Fok*. — Egykori vízfolyás a település határának nyugati részén, a Tiszából ágazik ki a Peres területén, a Sulymos-fő közelében. Nevének előtagja 'régi' jelentésben szerepel, utótagja pedig a *fok* 'nagyobb vizekből kiágazó vagy abba beömlő ér' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 142, T9.DvT.7, T9.DvT.45. — T6-C4.

Ohati-erdő 2024: *Ohati-erdőü*, 1991: *Ohati-erdő*, 1967: *Tőgyverdőü*, 1941: *Ohati erdő*, 1934: *Ohati erdő*, 1913: *Erdő*, 1912: *Erdő*, 1905: *Erdő*, 1900: *Erdő*, 1889: *Erdő*, 1883: *Óhati erdő*, 1880: *Óhati erdő*, 1880: *Erdő*, 1870: *Erdő*, 1864: *Tölgy erdő*, 1850: *Erdő*. — Erdő a település külterületének déli részén, átnyúlik a szomszédos Ohat határába. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Mivel leginkább tölgyfák alkotják, **Tölgyerdő** néven is szerepel. Röviden **Erdő** néven is előfordul. Lásd Ohati-erdő (Egyek). — ÉGy., FKNT., HKFT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., PAPP 1967: 143, PESTY 1864/38: 69a, T0.26.21.1, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.52, T9.Ny.76, ZOLTAI 1936: 208, 210. — T16-B2.

Ohati-Völgyes-ér lásd **Ohat-Völgyes-ér**

Ohat-Völgyes-ér 2024: *Ohat-Vőgyes-ér* ~ *Ohati-Vőgyes-ér*, 1991: *Ohat-Völgyes-ér*, 1981: *Ohat-Völgyes-ér*. — Vízfolyás a település külterületének déli részén. Az Ohati-erdőn keresztül a Völgyes határrész közelében folyik. **Ohati-Völgyes-ér** névváltozatban is szerepel. Lásd Ohat-Völgyes-ér (Egyek). — ÉGy., MoFnT. 2/9, T0.26.21.1. — T16-A2B2.

Oláh-kút 1981: *Oláh-kút*. — Kút a település külterületének keleti részén a Cserepes-értől északra. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — MoFnT. 2/9. — T9-G5.

Ólaskertek lásd **Alvég**

Olcsó-halom 1967: *Óucsóhalom*, 1938: *Ócsa halom*. — Halom a település külterületének keleti részén a Nagy-Kecskés-pusztá nyugati határánál, az Árkus-csatornától keletre. A névadás indítékát nem ismerjük. Az **Ócsa-halom** névváltozat esetleg ZOLTAI által rosszul értelmezett forma. — M. NEPPER et al. 1981: 45, PAPP 1967: 142, ZOLTAI 1938: 56.

Oncsa házak lásd **Oncsa sor**

Oncsa sor 2024: *Oncsa sor*; 1992: *ONCSA-házak*. — A település belterületének keleti részén a Vásártéren épült házsor, melyet a múlt század derekán az Országos Nép- és Családvédelmi Alap, azaz az ONCSA létesített. 16 ház épült itt. **Oncsa házak** néven is említik. — ÉGy., PAPP 1992: 123. — T39-E4F4.

Orgona utca 2024: *Orgona úcca*. — A belterület nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Dózsa György utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Orozat 2024: *Orozat*, 1970: *Orozat*, 1967: *Orozat*. — Magasabban fekvő szántóföld a település külterületének északi-északkeleti határában a Tukasi-erdőtől délre. Nevének magyarázata bizonytalan, az alapszava talán az (*el*)*oroz* ige főnévi származéka lehet. — ÉGy., PAPP 1967: 142, PJFN. 32. — T8-B2C2.

Orpolya 2024: *Orpoja*, 1992: *Orpolya*, 1981: *Orpolya-halom*, 1970: *Horpoja*, *Horpoja-halom*, *Orpoja-halom*, *Orpoja-hát*, 1967: *Orpoja*, *Orpoja-halom*, *Orpoja-hát*, 1941: *Orpolya-hlm. [halom]*, 1938: *Orpolya-halom*, 1934: *Orpolya-hlm. [halom]*, 1909: *Orpolyahalom*, 1905: *Orpolya halom*, 1900: *Orpolya hal[om]*, 1889: *Orpolja halom*, 1883: *Orpolya Hlm. [Halom]*, 1880: *Orpolya Hlm. [Halom]*, 1870: *Orpolja halom*, 1870: *Orpolja halom*, 1870: *Orpolya halom*, 1858: *Orpolya halom*, 1788: *Orpolya*, 1782: *Orpolya halma*, 1777: *Orpolya*. — Dombokkal szabdaltszántóföld a település külterületének déli részén a Sólyom-halomtól északra. Nevének eredete ismeretlen. **Orpolya-halom**, **Orpolya halma**, illetve **Orpolya-hát** névváltozatai is előfordulnak. Némelyik névnek *h*-val kezdődő alakváltozata is van: **Horpolya**, **Horpolya-halom**. Vö. Orpolyasi átjáró, Orpolyasi-erdő. — ÉGy., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 142, 1992: 19, PJFN. 34, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T9.DvT.68, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T9.SzmK.15/1–68, T16.T.427, T16.T.437, ZOLTAI 1938: 56. — T16-D2.

Orpolya halma lásd **Orpolya**

Orpolya-halom lásd **Orpolya**

Orpolya-hát lásd **Orpolya**

Orpolyasi átjáró 2024: *Orpojasi átjáróu*. — Út a település külterületének déli részén, az Orpolyasi-erdőt a Lapos-tóval köti össze. Nevé-

nek utótagja az *átjáró* 'valahová vagy valamin keresztül való átjutásra alkalmas hely vagy létesítmény' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt. — T16-D2.

Orpolyasi-erdő 2024: *Orpojasi erdőjü.* — Tölgyerdő a település külterületének déli részén az Orpolya területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Vö. Orpolyasi átjáró. — ÉGy. — T16-D2.

Ország rév lásd Rév

Óvoda utca 2024: *Óvoda úcca ~ Jóuborzs zug | A Jóuborzs zug az Óvoda úcca másik elnevezéjse. Lakot it egy zsidóy embër, aki a települéjsën a legjobb borsot árúta. Róula kapta nevéit.* 1992: *Veres-zug, Ráveri-zug,* 1988: *Óvoda utca,* 1970: *Óvoda utca, Kóti-zug,* 1967: *Óvoda utca, Óvoda ucca, Vërës zug, Kóuti-zug, Picula-zug, Ráveri-Hajdu zug.* — A település belterületének központjában, a Felvégen lévő utca, párhuzamos a Fő utcával. Nevét az magyarázza, hogy a közelben volt az óvoda. A ma is használatos *Jóbors zug* névváltozatát a helybeliek úgy magyarázzák, hogy az utcában árulták a legjobb borsot a településen. *Kóti zug*-nak és *Veres zug*-nak egykori lakója után nevezték csakúgy, mint *Picula zug*-nak, *Ráveri zug*-nak és *Ráveri Hajdu zug*-nak. Ez utóbbi elnevezéseket egy bizonyos Hajdu István után kapta, akinek ragadványneve volt a *Ráveri*, az *István* keresztnévének pedig a *Picula* a becéző formája. Hivatalos neve *Óvoda utca*. Vö. *Picula*. — BENCSEK 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 137, 138, 1992: 116, PJFN. 31. — T38-D3.

Ökörföld 2024: *Ökörföldjü,* 1992: *Ökörföld,* 1988: *Ökörföd,* 1970: *Ökör-föd,* 1967: *Ökörföldjü,* 1912: *Ökörföld,* 1905: *Ökörföld.* — Rossz minőségű szántóföld és legelő a település külterületének délnyugati részén a Tölgy ere zugtól északra. Nevét onnan kapta, hogy régen az ökörgulyát hajtották ide ki. Vö. Ökrökút. — BENCSEK 1988: 29, ÉGy., L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 142, 1992: 63, PJFN. 34. — T16-D1.

Ökrökút 1970: *Ökrös-kút,* 1967: *Ökröskut,* 1934: *Ökrös-k[út].* — Kút a település külterületének délnyugati részén a Jámbor-kúttól északra. Az Ökörföld mellett fekszik, itt itatták a gulyát. — PAPP 1967: 142, PJFN. 34, T9.K.53. — T16-D1.

Ördög-fok 2024: *Ördök-fok,* 1988: *Ördögfok,* 1970: *Ördög-fok,* 1967: *Ördögfok.* — Erdő a

település külterületének nyugati határában a Tökös-tótól északnyugatra. A Tisza medrét az Ördög-fok és a Bivaly-fok között ásták meg. Egykor ezen a helyen meglehetősen örvényes és veszélyes volt a Tisza, talán ez magyarázza a névadást. — BENCSEK 1988: 44, ÉGy., PAPP 1967: 142, PJFN. 32. — T7-E3.

Pacsirta utca 2024: *Pacsirta úcca ~ Tisza-szél-Háromrózsa | A régi Tisza-meder mentéjn, Égyek feléi, a települéjs lekszéléjn találhatóú. Égy óudalas úcca. A cigányság elsöü betelepüléjse lakot it. Három háznál fojamatosan szép futóúrúzsa nyílt.* 1970: *Pacsirta utca, Három-rózsa,* 1967: *Pacsirta ucca, Homoggödör,* 1967: *Háromrózsa.* — A belterület déli részén lévő utca, párhuzamos az Erzsébet utcával. *Tisza-szél-Háromrózsa* és *Háromrózsa* néven is ismert. A helybeliek ezeket úgy magyarázzák, hogy a Tisza medre mentén, a belterület szélén van az utca, és három háznál futóúrúzsa nyílt. A *Homoggödör* névváltozat pedig a 'homok kibányászása után keletkezett, illetve homok kitermelésére használt gödör' jelentésű *homoggödör* földrajzi köznévből alakult, és a terület egykori funkciójára utal. Hivatalos neve *Pacsirta utca*. — ÉGy., FKnt., PAPP 1967: 137, 138, PJFN. 32. — T39-E4.

Pap tava 2024: *Pap tava,* 1992: *Paptava, Pap-taván,* 1991: *Pap tava,* 1988: *Paptova,* 1981: *Pap tava,* 1970: *Pap tava,* 1967: *Paptova,* 1941: *Paptava,* 1926: *Paptava,* 1913: *Paptava,* 1909: *Pap tava,* 1900: *Pap tava,* 1886: *Pap tava,* 1883: *Pap tava,* 1880: *Pap tava,* 1870: *Pap tó,* 1864: *Pap tava,* 1858: *Pap tava,* 1852: *Pap tava,* 1789: *Pap tava,* é. n.: *Pap Tava, Pap tó.* — Időszakos állóvíz és szántóföld a település külterületének nyugati részén. Nevét onnan kapta, hogy az egyház tulajdonában vagy használatában volt. *Pap-tó* névváltozata is ismert. Egyik része a Kis Pap tava. Vö. Pap tava hátja, Pap tava tanya. — BENCSEK 1988: 45, ÉGy., GÖNCZY, HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 142, 1992: 50, 65, 126, PESTY 1864/38: 69a, PJFN. 33, T0.26.72.1, T1.S.12. XIII.159, T1.S.78.743/1–6, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.017. — T6-D4.

Pap tava hátja 1858: *Pap táva hátya.* — Magasabban fekvő földterület a település külterületének nyugati részén a Pap tava mellett.

Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagjaként a *hát* 'szántófield, domb magasabb része' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. — FKNT., MKFT. — T7-E5.

Pap tava tanya 1991: *Paptava-tny. [tanya]*, 1967: *Paptóu-tanya*, 1934: *Paptava tny. [tanya]*. — Tanya a település külterületének nyugati részén a Pap tava mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Pap-tó-tanya**-ként is említik. — PAPP 1967: 142, T0.26.72.1, T9.K.53. — T6-D5, T15-G1.

Pap-tó lásd **Pap tava**

Pap-tó-tanya lásd **Pap tava tanya**

Pap-zug 1967: *Pap-zug*. — Szántófield a település külterületén, pontos helye ismeretlen. Véltetően a pap illetményfieldje volt itt. Nevének utótagja a *zug* 'fenékszerű mélyedések közötti háttas terület, szántó' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 142.

Pata halma lásd **Sólyom-halom**

Pata-halom lásd **Sólyom-halom**

Patkó 2024: *Patkóu*. — Vízjárta terület, legelő a település külterületének nyugati részén. A Morotva zárja közre patkó alakban, erről kapta a nevét. — ÉGy. — T7-E5, T15-H1, T16-A1.

Pató-birtok lásd **Pató tanító földje**

Pató tanító földje 2024: *Patóu tanítóu föüggye ~ Patóu-birtok ~ Tanítóuföüd | Birtokosárú kapta nevét. Patóu Lajos tanítóu éidésannya kapta a Vaji báróutú, mer az ő szakácsa vót. Hatvan hóud birtok vót. Az Alsóu-réjten vót taláhatóu. Ma már szántóu*. — Szántófield a település külterületének északnyugati részén az Alsó-réten, a Pató-tanya közelében, a Morotva-köztől északra. **Pató-birtok**-nak és **Tanító-föld**-nek is nevezik. Valamennyi nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T7-E5.

Pató-tanya 2024: *Patóu-tanya*, 1970: *Pató-tanya*, 1941: *Pathó-tny. [tanya]*, 1934: *Pathó-tny. [tanya]*. — Tanya és szántófield a település külterületének nyugati részén, a Morotva zárja közre. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy., MaKF., PJFN. 34, T9.K.53. — T15-H1, T16-A1.

Pék zug 2024: *Pég zug*, 1992: *Pék-zug*. — Kisebtt falurész a belterület keleti részén az Alvégen, a Fő utcán. A pékség mellett van, erre utal a neve. Az elnevezésben a *zug* utótag 'falurész'

jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., PAPP 1992: 116. — T7-G3.

Peres 2024: *Pérés | Az Égyek és Tiszacsége közzöd zajlóu perrú kapta a nevét*. 1991: *Pircsi-erdő*, 1981: *Pircsi-erdő*, 1970: *Pircs*, *Pérés*, 1941: *Pircs*, 1909: *Pircs*, 1905: *Pircsi-erdő*, 1905: *Piros*, 1889: *Piros*, 1880: *Piros*, 1870: *Piros*, 1864: *Pircs* vagy *pircsí rész*, 1858: *Pires* [ø: *Pircs*] *erdő*, 1782: *Piros*, 1777: *Pirts*, 1750: *Pirts*, é. n.: *Piros*. — Részben erdő, rét és szántófield a település külterületének nyugati határában, átnyúlik a Tiszán, a Berzsényes egy része. A névváltozatok viszonyát nem egyszerű meghatározni. A hely elsődleges neve feltehetően a **Pircs** (*Pircs* ~ *Pércs*) lehetett – melyet PESTY adatközlője **Pircsi-rész** formában is említ –, ami személynévből alakult, s a terület tulajdonosára utal. Ennek hibásan (betűtévészttés nyomán) lejegyzett adata lehet a **Piros** variáns, illetve az erdőt megnevező **Pircsi-erdő**, **Pircs-erdő** névformának is feltűnik *Pires* lejegyzésű (szintén hibás) adata. A téves adatok sorozatos hagyományozódását láthatjuk hosszú időn át a térképes forrásokon. Talán a 20. században megjelenő és ma használatos **Peres** is téves alakként született meg, amelyhez aztán indítékot is társított a névhasználat a Tiszacsége és Egyek közötti határpercek nyomán. Ma ezt a jelentéstartalmat tulajdonítják a helybeliek a névnek. A *Pircs* névforma elsődlegességét jelezhetik a *Pircs farka*, *Pircs-tanya* nevek is. — ÉGy., FNESz., Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PESTY 1864/10: 185a, 1864/38: 69a, PJFN. 33, 34, T0.26.72.1, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T9.DvT.7, T9.DvT.45, T16.T.017, T16.T.427, ZOLTAI 1936: 200, 210. — T6-A4.

Petenye-fok 1992: *Petenye fok*, *Petenye fokán*, *Petenye fokáig*, 1967: *Peténye-fok*, [1798]: *Petenye fok*. — A település külterületének északkeleti részén a Szilágyban, az Inta környékén található egykori vízfolyás. Nevének előtagja talán személynév lehet, utótagja pedig a *fok* 'kisebtt vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévv. **Petenye foka** változatban is szerepel. — FKNT., PAPP 1967: 142, 1992: 11, 115, T10.FM.39, ÚCsnt. — T8-C2.

Petenye foka lásd **Petenye-fok**

Pethő Bálint utca 2024: *Petőü Bálint úcca*, 1970: *Kun Bélla utca*, *Kun Béla utca*, *Homok-hát harmadik utca*, 1967: *Kun Béla ucca*. — A település belterületének keleti részén a Homokháton lévő utca, a négy számozott utca egyike. Pethő Bálint 1847-től papként tevékenykedett a településen. A református templom az ő papi munkája alatt nyerte el végleges formáját. Egykor **Kun Béla utca** és **Homokhát harmadik utca** nevet viselt. Az utóbbi az elhelyezkedésére utal. Hivatalos neve *Pethő Bálint utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 137, 1967a: 43, PJFN. 31. — T39-F3.

Peti-hát 2024: *Peti-hát*, 1992: *Petihát*, 1970: *Peti-hát*, 1967: *Petihát*. — Legelő és szántóföld a település külterületének közepén, a Kossár-háttól délre. Egykor csirkéket tartottak itt. Nevének előtagja vélhetően a terület egykori birtokosára utal, utótagja pedig a *hát* 'hosszan elnyúló nyelvi kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévi. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 142, 1992: 63, PJFN. 33. — T8-A4B4.

Petőfi kultúrház lásd **Szolgáltatósarnok**

Petőfi utca 2024: *Petőüfi úcca*, 1970: *Petőfi utca*, 1967: *Petőüfi ucca*, *Muzsikás-Simon-zug*. — A település belterületének déli részén lévő utca, párhuzamos a Báthori utcával. **Muzsikás Simon zug** néven is említik, bizonyára egy hajdan itt lakó muzsikusról. E névváltozat utótagja a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévi. Hivatalos neve *Petőfi utca*. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-E3.

Piccer zug lásd **Iskola utca**

Picula lásd **Szolgáltatósarnok**

Picula zug lásd **Óvoda utca**

Pille zug lásd **Bene zug**

Pipacs utca 2024: *Pipacs úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, a Bocskai utcából nyílik. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-B2.

Pircs lásd **Peres**

Pircs-erdő lásd **Peres**

Pircs farka 1777: *Pirts farka*. — Kisebb vízfolyás a település külterületének nyugati határában a Peres (régebben Pircs) területén, a Sulymos-fő mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fark* 'nyári időszakban rendszerint kiszáradó érnek hosszán elnyúló vége' jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., T9.DvT.45. — T6-B5.

Pircsi-erdő lásd **Peres**

Pircsi-rész lásd **Peres**

Pircs-tanya 1883: *Pircs tn. [tanya]*. — A település külterületének délnyugati részén a Peres (régebben Pircs) mellett fekvő tanya. Nevét vagy elhelyezkedéséről, vagy egykori tulajdonosáról kaphatta. — HKFT. — T6-C5.

Piros lásd **Peres**

Polgári út 1970: *Pógári-út*, *Polgári-út*, 1967: *Polgári ut*. — Út a település külterületének északi részén a Határ-halomtól délre. Polgár felé vezet. — PAPP 1967: 142, PJFN. 33. — T8-C3.

Polgármesteri hivatal 2024: *Póugármesteri hivatal* ~ *Hejséikháza* ~ *Tanácsháza* ~ *Kössikháza*, 1992: *Helységkháza*. — Épület a belterület központjában, a Kossuth utcán. **Községkháza**-nak, **Tanácskháza**-nak, illetve **Helységkháza**-nak is nevezik. Mai hivatalos neve *Polgármesteri hivatal*. — ÉGy., PAPP 1992: 158. — T39-E3.

Poltrás 2024: *Póutrás* ~ *Póutlás*, 1992: *Pótrás*, 1970: *Pótrás*, *Poltrás*, 1967: *Póutrás*, *Poltrás*, 1912: *Poltrás*, 1909: *Poltrás*, 1905: *Poltrás*, 1889: *Poltrás*, 1880: *Póltrás*, 1870: *Poltrás*, 1870: *Póltrás*. — Szántóföld a település külterületének déli részén a Csattogótól északra. Neve bizonyára a *poltura* 'aprópénz, fillér' jelentésű tájszóból származik, annak -s képzős származéka, és esetleg gyenge minőségű földre utalhat. A helyi nyelvújításban *Pótrás*-nak is ejtett forma újraértelmezése eredményezhette a **Pótlás** névváltozat létrejöttét. Részei a Kis-Poltrás és a Nagy-Poltrás. — ÉGy., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 142, 1992: 19, PJFN. 34, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, ÚMTsz. — T7-H4H5, T8-A5.

Posta-fenek 1852: *Posta Fenek*. — Vizenyős terület a település külterületének délkeleti részén a Nagy-Kecskéstől keletre. Nevének előtagja arra utal, hogy itt vezetett a postaszállító út, utótagja pedig a *fenek* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., T1.S.78.743/1–6. — T17-G2.

Postakert lásd **Rákóczi utca**

Posta kisasszony földje lásd **Sarkad**

Pótlás lásd **Poltrás**

Póclaka lásd **Puszlika**

Purtus 1970: *Purtus*, 1967: *Purtus*. — Egykor fatelep, később malom a település határának

nyugati részén. A névadás indítékát nem ismerjük. Hasonló név feltűnik Polgáron is. — PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T7-G4.

Puszlika 2024: *Puszlika* | *Az ezérnyóuccázás évegben Pucs nevezetű úré vót ez a birtok. Puchlaka elnevezéjszböül alakút ki ez a hejnéiv. Méig a Tisza szabájozása előtt is szántóú vót.* 1967: *Puszlika*, 1248/1326: *Puchlaka*. — Szántó föld a település belterületétől délre, a Csizmafejtől északra. Árpád-kori település nyomát őrzi. NÉMETH PÉTER azonosítja az Árpád-kori **Pócslaka** településsel, amelynek neve a birtok tulajdonosára utal: a *Pócs* személynév gazdagon adatható az Árpád-korból (vö. pl. 1217/1412: *Poch*). Később a név elhomályosulása és újraértelmezése eredményezte a *Puszlika* névformát. Vö. Puszlika alja, Puszlika-domb, Puszlikai bolt, Puszlika-tanya. — ÁSz., ÉGy., NÉMETH 2023: 88, PAPP 1967: 142. — T7-G5.

Puszlika

Fotó: Harangi Mária

Puszlika alja 1992: *Puszlikaalja*, 1970: *Puszlika aija*, 1912: *Puszlika alja*, 1905: *Puszlika alja*, 1889: *Puszlika alya*, *Puszlika allya*, 1880: *Puszlika alja*, 1870: *Puszlikaallya*, *Puszlika allya*, *Puszlika alya*, 1870: *Puszlika alja*, 1870: *Puszlikaallya*, é. n.: *Puszlika allya*. — Szántó föld a település külterületének nyugati részén a Puszlikától délre. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1992: 25, PJFN. 33, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T16.T.017. — T7-G4G5.

Puszlika-domb 1970: *Puszlika-domb*. — Dombos terület, szántó föld a Puszlika területén, a Puszlika aljától délnyugatra. Elhelyezkedéséről nevezték el. — PJFN. 33. — T7-G5.

Puszlikai bolt lásd **Varga-bolt**

Puszlika-tanya 2024: *Puszlika-tanya*, 1991: *Puszlikatanya*, 1985: *Puszlikatanya*, 1981: *Puszlikatanya*, 1970: *Puszlika-tanya*, 1967: *Puszlikatanya*, 1944: *Puszlikatanya*, 1941: *Pusztika-tny. [tanya]*, 1934: *Puszlika-tny. [tanya]*, 1892: *Puszlika tanya*. — Tanya és szántó föld a település belterületétől délre, a Puszlika területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. A katonai felmérés térképén szereplő *Pusztika-tanya* alak elírás lehet. — ÉGy., Hnt., MaKF., MoFnT. 2/9, NÉMETH 2023: 88, PJFN. 33, T0.26.72.1, T9.K.53. — T7-G4.

Rakottya bokor lásd **Rakottya**

Rakottya-hát 1970: *Rakottya-hát*, 1967: *Rakottya-hát*. — Szántó föld a település külterületének délnyugati részén a Morotvától délre, a Rakottya közelében. A név előtagja az itt termő növényekre utal, utótagja a *hát* 'szántó föld, domb magasabb része' jelentésű földrajzi köznévi. — FKnt., PAPP 1967: 140, 142, PJFN. 33. — T15-H2.

Rakottya 1981: *Rakottya*, 1970: *Rakottya-bukor*, 1967: *Rakottya-bokor*, *Fűcfa-határ*, *Kűhatár*, 1782: *Rakottya*. — Bokros terület a település külterületének délnyugati részén a Morotvától délre. Nevét az itt termő növényekről kapta, s előtagjában a *rekettye* nyelvjárási *rakottya* formája szerepel. *Rakottya* és *Rakottya bokor* néven is említik. PAPP JÓZSEF *Fűcfa-határ* és *Kő-határ* névváltozatokról is említést tesz (a pontos adatok közlése nélkül). Vö. Rakottya-hát, Rekettyés-fenek. — MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 140, PJFN. 33, T16.T.427, T16.T.434. — T15-G2H2.

Rákóczi út lásd **Rákóczi utca**

Rákóczi utca 2024: *Rákóczi utca*, 1970: *Rákóczi utca*, 1967: *Rákóczi utca*, *Nagybana-zug*, *Slézingër-zug*, *Postakert*, 1957: *Rákóczi út*. — A település belterületének központjában lévő utca, párhuzamos a Fő utcával. Az idők folyamán többféle neve is volt. Az itt lakók után kapta a **Slézingër zug** és a **Nagy Bana zug** elnevezését: az utóbbi esetében a *Bana* családnév, a *Nagy* ragadványnév, amit az magyaráz, hogy a *Bana* családnévűek általában nagy termetűek, illetve nagygazdálkodók voltak. A nevekben a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévi szerepel. Egykor *Postakert* névváltozata

is ismert volt, illetve **Rákóczi út**-nak is mondták. Hivatalos neve **Rákóczi utca**. — ÉGy., FKnt., KRALOVÁNSZKY 1965: 42, PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-E3.

Ráveri Hajdu zug lásd **Óvoda utca**

Ráveri zug lásd **Óvoda utca**

Református templom lásd **Templom 1.**

Régi-Dögös lásd **Körmös-szeg**

Régi temető lásd **Zsidó temető**

Reketyés-fenek 1970: *Reketyés-fenek*. — Mélyen fekvő szántóföld a település külterületének délnyugati részén a Morotvától délre, a Rakotytyás közelében. A név előtagja az itt termő növényekre utal, utótagja pedig a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnt., PJFN. 33. — T15-H2.

Remény lásd **Kerek-erdő**

Remisz lásd **Kerek-erdő**

Reptér 2024: *Reptéir*. — Fűves terület, legelő a település külterületének keleti részén a Kosár-hát és a Debródi-tanya között. Növényvédelmi célból repülőtéreként használták a rendszerváltásig. — ÉGy. — T8-B3.

Rezeda utca 2024: *Rězeda úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos az Ibolya utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Rév 2024: *Rív*, 1992: *Országri, Országribe*, 1970: *Rí, Ország-rí*, 1967: *Rí, Országri*. — Rév a Tiszán a település külterületének északnyugati határában a Nagy Józsi-zug mellett. **Ország rév** néven is említik, ennek névadási indítékát nem ismerjük. Vö. Révház, Rév utca. — ÉGy., PAPP 1967: 142, 1992: 117, PJFN. 32. — T7-E2.

Rév

Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Révház 1992: *Révház*, 1858: *Révház*. — Épület a település külterületének északnyugati határában a Rév mellett. Funkciójáról nevezték el. — MKFT., PAPP 1992: 117. — T6-D3.

Rév utca 2024: *Rív úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, mely közvetlenül a Tiszához, illetve a rajta lévő Révhez vezet. Hivatalos név. — ÉGy. — T7-E2.

Rinió-tanya 1858: *Rinio tanya*. — A település külterületének déli részén fekvő egykori tanya, a Varga-tanyától délre. A név előtagja személynév lehet. — MKFT. — T16-D4.

Róka-hát 2024: *Róyka-hát | Valaha fásítva vót, ma homokos, dombos terület. Étykor téjjeszközpont vót*. 1970: *Róka-hát*. — Dombos területű szántóföld a település külterületének délnyugati határában a Golgota mellett. A név előtagja az itt gyakran előforduló állatokra utal, utótagja pedig a *hát* 'hosszan elnyúló, enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznév. — ÉGy., FKnt., PJFN. 34. — T16-B2.

Rókás 2024: *Róykás ~ Kun-Róykás | Réjgën sok lehetett it a róyka. Hortobágyi pásztorok tanyáji taláhatók it. Az anyaguját hajtották ide ki*. 1992: *Rókás, Rókáson*, 1988: *Rókás*, 1981: *Rókás*, 1977: *Rókás*, 1970: *Rókás*, 1967: *Róykás*. — Legelő a település külterületének keleti-délkeleti részén a Cserepestől nyugatra. Nevét az itt tanyázó állatokról kapta. **Kun-Rókás** néven is ismert, ennek előtagja családnév lehet. Részei a Kis-Rókás és a Nagy-Rókás. Vö. Rókás-fenek, Rókási híd. — BENCSIK 1988: 35, ÉGy., MoFnt. 2/9, PAPP 1967: 142, 1992: 63, PJFN. 34, T.HNP1977. — T8-D5, T9-E5F5, T17-G1H1.

Rókás-fenek 1970: *Rókás-fenek*. — Mélyen fekvő szántóföld és legelő a település külterületének délkeleti részén a Rókás mellett. Elhelyezkedéséről vagy közvetlenül az itt előforduló állatokról kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznév. — FKnt., PJFN. 34. — T17-H1.

Rókási híd 2024: *Róykási híd*. — Híd a település külterületének keleti részén a Rókás területén, a Kecskés-tanyától északra. A Nyugati-főcsatornán vezet át. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy.

Rozmaring utca 2024: *Rozmaring úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő

utca, párhuzamos az Ibolya utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Rózsa utca 2024: *Róuzsa úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Viola utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Rudolf-tanya lásd **Baglyos**

Ságvári utca lásd **Kastély utca**

Sakter zug lásd **Tisza utca**

Sallai Béla tanyája 2024: *Sallaji Béla tanyája*. — A település külterületének északkeleti részén a Filagóriától északkeletre fekvő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T8-B2.

Sarkad 2024: *Sarkad ~ Posta kisasszony főügygye | A téjjesz idejin it ristermeléisi próbálkozások is vótak. Lēheccségēs, hogy az út méktöréjse mijatt, a terület formájárú kapta a nevit. Szikēs főüd*. 1992: *Sarkad, Sarkadon*, 1981: *Sarkad*, 1970: *Sarkad*, 1934: *Sarkad*, 1912: *Sarkad*, 1909: *Sarkad*, 1905: *Sarkad*, 1889: *Sarkad*, 1880: *Sarkad*, 1873: *Sarkad*, 1870: *Sarkad*, 1864: *Sarkadi major*. — Szántó föld, egykor majsorság a település külterületének keleti részén az Ügyvéd-lapostól keletre, az Intától délre. Nevét a helybeliek szerint sajátos – az út megtöréséből adódó – alakjáról kaphatta. A *sarok* ’kiszögellés, szöglet’ földrajzi köznévi -d képzős formája. PESTY FRIGYES névtárában **Sarkadi-major** néven szerepel, ennek *major* utótagja ’mezőgazdasági telep a falun kívül a hozzá tartozó (korábban uradalmi, illetve termelőszövetkezeti) birtokkal, gyakran lakóhellyel’ jelentésű földrajzi köznévi. **Posta kisasszony földje** névváltozata is ismert. Ez a földterület birtokosára utal. Vö. Sarkadi-erdő, Sarkadi-lapos, Sarkadi-legelő, Sarkad-tanya. — ÉGy., FKNT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MoFnT. 2/9, PAPP 1992: 124, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 33, T1.S.79.401/4, T9.K.53. — T8-D3D4.

Sarkadi-erdő 2024: *Sarkadi-erdőü*. — Erdő a település külterületének keleti részén a Sarkad területén. Tölgy- és akácfák alkotják. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy. — T8-C4.

Sarkadi-lapos 1992: *Sarkadi-lapos*, 1970: *Sarkad-laponyag, Sarkad-lapos*, 1852: *Sarkad Lapos*. — Szántó föld és legelő a település külterületének keleti részén a Sarkad területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés

utótagja a *lapos* ’környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület’ jelentésű földrajzi köznévi. **Sarkad-lapos** és **Sarkad-laponyag** néven is említik, ez utóbbi utótagjaként a *laponyag* ’mélyen fekvő lapos’ jelentésű földrajzi köznévi szerepel. — FKNT., PAPP 1992: 42, 64, PJFN. 33, T1.S.78.743/1–6. — T8-D4.

Sarkadi-legelő 1883: *Sarkadi legelő*. — A település külterületének keleti részén a Sarkad területén, a Sarkad-tanyától délkeletre fekvő legelő. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — HKFT. — T9-E5F5.

Sarkadi-major lásd **Sarkad**

Sarkad-laponyag lásd **Sarkadi-lapos**

Sarkad-lapos lásd **Sarkadi-lapos**

Sarkad-tanya 1970: *Sarkad-tanya*, 1941: *Sarkad-tny. [tanya]*, 1934: *Sarkad-tny. [tanya]*, 1900: *Sarkad tn. [tanya]*, 1886: *Sarkad t[tanya]*, 1883: *Sarkad tn. [tanya]*, 1880: *Sarkad tn. [tanya]*, 1870: *Sarkad tanya*, 1858: *Sakad tanya*. — Tanya a település külterületének keleti részén a Sarkad területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — GÖNCZY, HKFT., Kat., MaKF., MKFT., PJFN. 33, T1.S.78.743/7–75, T9.K.53, T9.Ny.52, T9.Ny.76. — T8-C4D4.

Sárkány-tó 1970: *Sárkány-tó*. — Mélyen fekvő, vizenyős terület lehetett a település délkeleti, Hortobággal határos szélén. Pontos helyét nem ismerjük. — PJFN. 34.

Sásas lásd **Nesze**

Sásas-fenek 1787: *Sásas fenek*. — A település külterületének déli részén a Kukoricás-fenektől nyugatra található földterület. Bizonyára sásban gazdag lehetett, erre utal az elnevezése. Nevének utótagja a *fenek* ’valamely terület mélyebben fekvő része’ jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., T16.T.430, T16.T.433. — T6-D4.

Schwarz–Strauss-kúria lásd **Kismajori kastély**

Sebes-ér 1911: *Sebesér*, 1852: *Sebesér*, 1789: *Sebes Ér*. — Kisebb vízfolyás a település külterületének északi részén a Tisza és a Morotva között. Egy időben ez volt a határ Ohat és Tiszacsege között. Nevét sebes folyású vizéről kaphatta. Az elnevezés utótagja az *ér* ’a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz’ jelentésű földrajzi köznévi. — FKNT., T1.S.12.XIII.159, T1.S.78.743/1–6, ZOLTAI 1911: 11. — T7-G2.

Sebes-fok 1789: *Sebes fok*, 1786: *Sebes Fok*. — A település külterületének nyugati részén található vízfolyás, a Pap tava vizét vezeti le a Tiszába. Nevét sebes folyású vizéről kaphatta. Az elnevezés utótagja a *fok* 'nagyobb vizekből kiágazó vagy abba beömlő ér' jelentésű földrajzi köznév. — FKnt., T1.S.12.XIII.79, T1.S.12.XIII.159. — T6-D4.

Selypes 2024: *Sejpës*, 1992: *Selypes foka*, 1970: *Sejpës*, *Sejpës-ér*, *Sejpës-fok*, 1909: *Selypes*, 1789: Fl. *Selypes*, 1789: *Selpes*. — Részint természetes, részint ázott medrű vízfolyás, mely a Hortobágy több településén is átfolyik. Tiszacsege külterületének északi szélétől az Ohati-erdőig húzódik. A településre északon az Igej felől érkezik, s végighalad a nyugati határban, majd a települést elhagyva a Sáros-érbe folyik. A *Selypes* név KISS LAJOS szerint a *zsilip*, esetleg a bukovinai Andrásfalván használt *sejp* 'egy fajta bocskorvarsa' közszóra vezethető vissza, de nem zárja ki a régi magyar *Selpe* személynévi előzményt sem. Hasonlóképpen vélekedik HEGEDŰS ATTILA is, aki viszont a személynévi származtatást nem tartja eléggé bizonyíthatónak. BENCsik JÁNOS felvetése szerint a név a *sejp* ~ *szelep* 'egyfajta halrekeszték' jelentésű szóra vezethető vissza, s ennek alapján a víznévnek két jelentését adja meg: 1. 'olyan vízállás, ahol árvizek után halfogó rekeszt alkalmaztak', 2. 'olyan vízfolyás, ahol a halászok halfogó rekeszhez kapcsolódó valamilyen csapdával halásztak'. Nagy valószínűséggel mondhatjuk, hogy a név – KISS LAJOS véleményével egyetértve – végső soron a szláv eredetű *zsilip* szó -s képzős származéka, alakulásának hang- és szótörténeti részletei azonban tisztázásra várnak. **Selypes-ér** és **Selypes-fok(a)** néven is szerepel a forrásokban. Lásd Selypes (Folyás, Polgár, Újszentmargita). — BENCsik 1978: 280, 281, ÉGy., FNESz., HEGEDŰS 1983, PAPP 1992: 12, PJFN. 32, TESz., T1.S.12.XIII.158, T1.S.12.XIII.159.

Selypes-ér lásd **Selypes**

Selypes-fok lásd **Selypes**

Selypes foka lásd **Selypes**

Simon Mátyás tanyája 2024: *Simom Mátyás tanyája* | *Az ezérikilencszáz éves elején Simom Mátyásnak vóut it tanyája, az égygyik legnagyobb*

főüdbirtokkal rendelkező szémj vót. — Szántó föld a település külterületének északkeleti határában az Intától délre, a Veres Péter-lapostól nyugatra. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. — ÉGy. — T8-D3.

Slézinger zug lásd **Rákóczi utca**

Sólyom halma lásd **Sólyom-halom**

Sólyom-halom 2024: *Sólyom-halom* ~ *Kunhalom*, 1992: *Sólyom-hlm. [halom]*, 1981: *Sólyom halom*, *Pata halom*, 1970: *Sólyom-halom*, 1967: *Sólyom-halom*, 1941: *Sólyom-hlm. [halom]*, 1938: *Sólyom-halom*, *Patahalma*, 1935: *Sólyomhalom*, 1934: *Sólyom-hlm. [halom]*, 1905: *Sólyom halom*, 1900: *Sólyom halom*, 1883: *Sólyom Hlm. [Halom]*, 1880: *Sólyom Hlm. [Halom]*, 1870: *Sólyom halom*, 1858: *Sólyom halom*, 1823: *Pata halma*, 1820: *Solyom halma*, 1820: *Pata halma*, 1788: *Solyom halom*, 1788: *Sólyom Halom*, 1783: *Soiom H[alom]*, 1782: *Sólyom halma*, 1777: *Pata Halma nunc Solyom H[alom]*, 1336: *Patahalma*. — Halom a település külterületének déli részén a Kacsó-halomtól északra. Nevét az itt tanyázó sólymokról kaphatta. A forrásokban **Sólyom halma** formában is előfordul. A **Kunhalom** elnevezése a **kunhalom** 'mesterségesen emelt halom' jelentésű földrajzi köznévből alakult, s a kiemelkedés jellegére utal. **Pata-halom**-nak és **Pata halmá**-nak is említik, ezekben a *Pata* előtag családnév lehet. — ÉGy., EKFT., FKnt., HKFT., L9.VI.181.yyy/4, MaKF., MKFT., M. NEPPER et al. 1981: 46, 45, PAPP 1967: 143, PJFN. 34, T0.26.38.1, T1.S.78.743/7–75, T9.DvT.45, T9.DvT.68, T9.DvT.498, T9.K.53, T9.K.67, T9.Ny.52, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.431, T16.T.437, T16.T.438, ÚCsnT., ZOLTAI 1935: 36, 1936: 200, 210, 1938: 56. — T17-E2.

Sóskás 2024: *Sóuskás* ~ *Sóuskás-hát*, 1992: *Sóskás*, *Sóskáson*, *Sóskás-hát*, 1991: *Sóskás*, 1988: *Sóskáshátig*, 1985: *Sóskás*, 1981: *Sóskás*, 1970: *Sóskás-hát*, 1967: *Sóuskás*, 1926: *Sóskás*, 1913: *Sóskáshát* 1912: *Sóskás hát*, 1905: *Sóskás hát*, 1900: *Soskás hát*, 1889: *Sóskáshát*, 1883: *Sóskás hát*, 1880: *Sóskás hát*, 1870: *Sóskás hát*, 1864: *Sóskás hát*, 1858: *Soskas hát*, é. n.: *Soskas hát*. — Szántó föld és legelő a település külterületének nyugati részén a Berzsényes-csatorna és az Árkus-csatorna között. Neve az itt vadon

termő növényekre utal. **Sóskás-hát** néven is ismert. Ennek utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévi. Részei a Kis-Sóskás és a Nagy-Sóskás. Vö. Sóskás-horgásztó. — BENCSIK 1988: 40, ÉGy., FKNT., HKFT., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 143, 1992: 126, 128, PESTY 1864/38: 69a, PJFN. 34, T0.26.72.1, T1.S.79.401/4, T9.Ny.52, T9.Ny.76, T16.T.017. — T7-F5G5, T16-B1C1.

Sóskás-hát lásd **Sóskás**

Sóskás-horgásztó 2024: *Sóuskás-horgásztó*. — A település külterületének délnyugati részén a Sóskástól délre levő horgásztó. Neve az elhelyezkedésére utal. — ÉGy. — T16-A1.

Sóskás-horgásztó

Fotó: Vékony Vivien

Sőre járó 1992: *Sőre Járó*. — Út a település határának északi részén az Inta területén. A név előtagja a *sőre* 'hízó marha, göboly' állatnév, az utótagja pedig a *járó* 'valamely területre vezető út' jelentésű földrajzi köznévi, és marhajáró utat jelenthetett. Vö. Sőrés. — FKNT., PAPP 1992: 14.

Sőrés lásd **Hunyadi utca**

Sportpálya 2024: *Sportpálya ~ Káposztafőüd*, 1988: *Káposztafőd, Káposztafőüdben*, 1967: *Káposztafőüd*. — Sportpálya a belterület középső részén. **Káposztaföld** néven is ismert, ugyanis régebben káposztáskertek voltak itt. — BENCSIK 1988: 35, ÉGy., PAPP 1967: 141. — T38-D3.

Sulymos 1992: *Sulymos, Sulymosban*, 1970: *Sujmos, Sujmos-ér, Sulymos-ér*, 1967: *Sújmos, Sújmosér*, 1941: *Sulymos ér*, 1934: *Sulymos ér*, 1864: *Sulymos ér | Ki száradt fenek sulymáról neveztetett, Hataly fenek [...] a Sulymos érrel összeköttetésben volt. [1502]: Sulymos*. — Patak

a település külterületének északi részén a Lévai-háttól délre. Neve arra utal, hogy sulyomban gazdag. **Sulymos-ér**-nek is nevezik, ennek utótagjaként az *ér* 'keskeny, esetleg csak időszakos vízfolyás' jelentésű földrajzi köznévi szerepel. Vö. Sulymos-fő, Sulymos-hát, Sulymos-híd, Sulymos-tó. — FKNT., MaKF., PAPP 1967: 143, 1992: 42, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32, SUGÁR 1974: 440, T9.K.53. — T7-H2.

Sulymos-ér lásd **Sulymos**

Sulymos-fő 1777: *Sujmos Fő*, 1336: *Sulyomusfew*. — A település határának északnyugati részén a Perestől keletre, a Tisza mellett lévő hely. Neve arra utal, hogy a terület sulyomban gazdag, vagy esetleg a Sulymos patakkaal is összefüggésben lehet. Az elnevezés utótagjaként pedig a *fő* 'folyásnak, főként pataknaak a kezdete, forrása' jelentésű földrajzi köznévi szerepel. — FKNT., Károlyi 1: 123, T9.DvT.45. — T6-B4.

Sulymos-hát 2024: *Sujmos-hát*, 1970: *Sujmos-hát*, é. n.: *Sujmos hát*. — Szántóföld a település külterületének északi részén a Sulymos közelében. Korábban vízállásos terület volt, majd művelés alá vonták. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévi. — ÉGy., FKNT., PJFN. 32, T16.T.017. — T7-H2.

Sulymos-híd 2024: *Sujmos-híd ~ Sujmos-kőhíd*. — A település északkeleti határában található híd, a Sulymoson vezet keresztül. **Sulymos-kőhíd** néven is említik. — ÉGy. — T8-A3.

Sulymos-kőhíd lásd **Sulymos-híd**

Sulymos-tó 1970: *Sujmos-tó*, 1967: *Sújmostó*, é. n.: *Sujmos Tó*. — Állóvíz a település külterületének északi részén a Sulymostól délre. Sulyom terem benne, nevét erről kapta. — PAPP 1967: 143, PJFN. 32, T16.T.017. — T7-H2, T39-F1G1.

Suszter Sanyi bácsi tanyája 2024: *Suszter Sanyi bácsi tanyája ~ Suszter Sanyi tanyája*. — Tanya a település külterületének délnyugati részén az Ürmös-háttól északkeletre, a Nagymajori úthoz közel. **Suszter Sanyi tanyája** formában is ismerik. Ma már nem használják tanyaként. — ÉGy. — T16-A2.

Suszter Sanyi tanyája lásd **Suszter Sanyi bácsi tanyája**

Szalag-erdő 2024: *Szallag-erdőjü*. — Erdő a település külterületének nyugati határában. Tölgyfák alkotják. Egykor az egri káptalané volt. Neve arra utal, hogy olyan keskeny, mint a szalag. — ÉGy. — T8-D1.

Szántás-fok 1992: *Szántásfok, Szántásfoka*, 1825: *Szántás Foka*, 1782: *Szántás Fok*, 1750: *Szántás Foka*. — Kisebb vízfolyás a település külterületének déli határában, a Völgyesbe vezet. Egyek határába is átnyúlik. Ekével szánthatták ki a medrét, innen kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fok* 'kisebb vízfolyás, vízállás' jelentésű földrajzi köznévv. *Szántásfoka* formában is említik. Lásd Szántás-fok (Egyek). — FKNT., PAPP 1992: 50, T9.DvT.7, T16.T.427, T16.T.436. — T6-C5, T15-F1.

Szántás foka lásd **Szántás-fok**

Szárcsás-fenek 1967: *Szárcsás-fenek*. — Mélyebben fekvő földterület a település határában, pontos helye ismeretlen. A név előtagja arra utal, hogy szárcsák költőhelye volt, utótagja pedig a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 143.

Széchenyi utca 2024: *Széjcséinyi úcca*. — A település belterületének északnyugati részén lévő utca, párhuzamos a Lehel utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-F3.

Szegényház 1967: *Szegényház*. — Egykori épület a belterület központjában a Nagykertben, a Rákóczi utcán. Ma már nincs meg, és a nevét sem ismerik. — PAPP 1967: 138.

Szeg-fenek 1967: *Szēgfenek*. — Mélyebben fekvő földterület a település határában, pontos helye ismeretlen. Talán a Szeg-határ területén lehetett. A név előtagja PAPP JÓZSEF szerint arra utal, hogy a település határának kiszögellésénél található, utótagja pedig a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 143.

Szegfű utca 2024: *Szēkfű úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Bocskai utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Szeg-határ 2024: *Szēk-határ*, 1967: *Szēghatár*, 1938: *Szeghatár*, 1883: *Szeghatár*, 1870: *Szeghatár*, 1870: *Szeg Határ*, 1811: *Szeghatár*, 1799: *Szeg Határ*. — A település külterületé-

nek keleti határában lévő halom, mely hármas határjelként szolgált egykor Debrecen, Tiszacsege és Balmazújváros között. A név előtagja a *szeg* 'kiszögellés, szeglet' vagy 'a határ egy része' jelentésű földrajzi köznévv, utótagja pedig a *határ* 'határvonal, határsáv, mezsgye' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Szeg-fenek. Lásd Szeg-határ (Balmazújváros, Hortobágy). — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 143, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T9.SzmK.15/1–68, T10.FM.79, ZOLTAI 1938: 49. — T18-D2.

Széles-halom lásd **Sziles-halom**

Szélső utca 2024: *Szilsőű úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Kisfaludy utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Szérű-fenek 1787: *Szérű fenek*, 1787: *Szérű fenek*. — A település külterületének déli részén a Kukoricás-fenektől délre található földterület. A név a *szérű* 'a gabona összehordására és elcsépelésére kijelölt hely, szérűskert' és a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv összetételéből alakult. — FKNT., T16.T.430, T16.T.433. — T16-B2C2.

Szízgyártó-kocsma 1967: *Szízgyártóu-kocsma*. — A Tisza utcán található egykori kocsmá. Tulajdonosáról kapta a nevét. — PAPP 1967: 138.

Szilágy 2024: *Szilágy* | *Égy réjszējt állati legettētējsre hasznájják, illetve bizonyos mennyiségű szántóu is. A török mēkszálás alat mint ēty sziget kiemelkedēt, ēis csóunakkal menekūtek ide az emberek. Régem vót it ēty Szilágy nevű település, ami miat még ma is rēngetek téjgla és vazsdarab került előű szántáskor. Szúrkos fekete főűd*. 1992: *Szilágy, Szilágyban, Szilágy-sziget*, 1988: *Szilágy, Szilágyban*, 1981: *Szilágy*, 1970: *Szilágy*, 1967: *Szilágy, Szilágy Szigeth*, 1941: *Szilágy*, 1926: *Szilágy*, 1913: *Szilágy*, 1912: *Szilágy*, 1911: *Szilágy*, 1905: *Szilágy*, 1880: *Szilágy*, 1873: *Szilágy puszták*, 1870: *Szilágy*, 1864: *Szilágy* | *Ezelőt az Inta vize körül folyta, s a boldog emlékü Gróf Vay Ábrahám úré vólt, s minthogy a jobbágyok ötvenen, hatvanan az inta parton körül laktak, sokat mondogatta rólla, hogy nékie olyan faluja van, melynek piaczn 1000 szekér szēna szokott teremni*. 1852: *Szilágy*, 1850: *Szilágy*, 1808: *Szilágy*, 1799–1803: *Szilágy*, [1798]: *Szilagy*, 1783: *Csegej Szilag*. —

Mélyen fekvő legelő és szántóföld a település külterületének északi részén az Intától északra. Neve a *szil* fanévből alakult -gy helynévképzővel, és szilfákban gazdag területre utal. **Szilágy-puszták** és **Szilágy-sziget** névváltozatban is előfordul. **Csegei-Szilágy** néven is említik. Vö. Szilágy-derék, Szilágy-dűlő, Szilágy-szél, Szilágy-tanya. — BENCsik 1988: 21, 29, ÉGy., EKFT., Hnt., Kat., LIPSZKYMT., LIPSZKY, Rep., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 143, 1992: 10, 41, 119, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T10.FM.39, ZOLTAI 1911: 11. — T8-B2C2.

Szilágy-derék 1970: *Szilágy-dérik*, 1967: *Szilágy-dérik*. — Mélyen fekvő szántóföld és legelő a település külterületének északi részén az Árkustól délre, a Szilágy területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *derék* 'földterület közepe' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Szilágy-derék-fok. — FKNT., PAPP 1967: 143, PJFN. 32. — T8-B2.

Szilágy-derék-fok 1970: *Szilágy-dérik-fok*, 1967: *Szilágy-dérik-fok*. — Kisebb vízfolyás a település külterületének északi részén a Szilágy területén, a Szilágy-derék mellett. Az esőzések során összegyűlő vizet vezeti el. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagjaként a *fok* 'vízelvezető árok egyéb vízfolyáshoz csatlakozó része' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. — FKNT., PAPP 1967: 143, PJFN. 32. — T8-B2.

Szilágy-dűlő 1981: *Szilágy-dűlő*. — Szántóföld a település külterületének északi részén a Szilágy mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., MoFnT. 2/9. — T8-B2.

Szilágyi Sanyi tanyája 2024: *Szilágyi Sanyi tanyája*. — Egykori tanya a település külterületének nyugati részén Egyek felé, az Alig-álló-laposhoz közel. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T7-E4, T38-A3.

Szilágyi Károly utca 2024: *Szilágyi Károly utca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Diófa utcával. Nevét egykori tiszacsegei lakosról, Szilágyi

Károlyról kapta, aki egy katonai szerelvénybe ütközött vonatbaleset áldozata volt. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A2.

Szilágyi zug 1970: *Szilágyi-zug*, 1967: *Szilágyi-zug*. — Egykori utca a település belterületén, talán a Fő utcából nyíló egyik kis utcát jelölhette. Nevének előtagja családnév, és az utcában lakókra utal, az utótagja pedig a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-D3.

Szilágy-puszták lásd **Szilágy**

Szilágy-szél 1970: *Szilágy-szil*, 1967: *Szilágy-szil*. — Mélyen fekvő szántóföld és legelő a település külterületének északi részén, a Szilágy területén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *szél* 'határrész széle' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 143, PJFN. 32. — T8-B2.

Szilágy-sziget lásd **Szilágy**

Szilágy-tanya 2024: *Szilágy-tanya* ~ *Szilágy-tanyák* | *Étykor iskola vót*. 1988: *Szilágy tanya*, 1970: *Szilágy-tanya*, 1967: *Szilágytanya*, 1934: *Szilágy tny. [tanya]*, 1900: *Szilágy tn. [tanya]*, 1886: *Szilágy t[tanya]*, 1883: *Szilágy tn. [tanya]*, 1880: *Szilágy tn. [tanya]*, 1858: *Szilágy tanya*. — Tanya a település külterületének északi részén a Szilágy területén. A legnagyobb gazdasági területek közé tartozott. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Szilágy-tanyák**-nak is mondják. — BENCsik 1988: 29, ÉGy., GÖNCZY, HKFT., Hnt., MKFT., PJFN. 32, T9.K.53, T9.Ny.52, T9.Ny.76. — T8-C2.

Szilágy-tanyák lásd **Szilágy-tanya**

Szilás lásd **Sziles-halom**

Szilás-halom lásd **Sziles-halom**

Szil ere 1970: *Szil ere*, 1967: *Szilere*, 1852: *Szil ere*. — Kisebb vízfolyás a település külterületének déli részén a Lapos-tótól délre. Neve arra utal, hogy szilfák nőttek a partján. Ma már nincs meg, és a nevét sem ismerik, de a Szil ere hát nevében megőrződött. Vö. Szil ere fenék. — PAPP 1967: 143, PJFN. 33, T1.S.78.743/1–6. — T16-D1.

Szil ere fenék 1970: *Szil ere-fenek*, 1967: *Szilere-fenek*. — Időszakosan vízjárta legelő a település külterületének déli részén a Lapos-tótól délre. Itt folyt egykor a Szil ere, erről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'valamely

terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 143, PJFN. 33. — T16-D1.

Szil ere hát 2024: *Szil ere hát | Kunhalom vót it réjgën, ennek a tetejim vót ëty sziles, amit már kitermëtek. Ez ma védëtt.* 1992: *Szilerehát*, 1970: *Szil ere-hát*, 1967: *Szilere-hát*, 1912: *Szilerehát*, 1905: *Szilerehát*, 1889: *Szilerehát*, 1883: *Sziler hát*, 1880: *Szilerehát*, *Szilere hát*, 1870: *Szilerehát*, 1852: *Szil ere köz*, 1852: *Szilereköz*. — Szántóföld a település külterületének déli részén a Lapos-tótól délre. Egykor itt folyt a Szil ere, erről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. **Szil-ér-hát** alakváltozatban is szerepel. Néhány térképen **Szil ere köz** néven is feltűnik, ennek utótagja a *köz* '(két) vízfolyás által határolt terület' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKNT., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1967: 143, 1992: 19, PJFN. 34, T1.S.78.743/1–6, T1.S.79.401/4, T9.Ny.52. — T8-A5, T16-D1.

Szil ere köz lásd **Szil ere hát**

Szil-ér-hát lásd **Szil ere hát**

Sziles-halom 2024: *Sziles-halom*, 1992: *Sziles-halom*, 1988: *Sziles-halom*, 1981: *Széles-halom*, 1970: *Szilës-halom*, 1967: *Sziles-halom*, 1941: *Széles hlm. [halom]*, 1938: *Széles-halom*, 1934: *Széles hlm. [halom]*, 1912: *Széles halom*, 1905: *Széles halom*, 1889: *Széles halom*, 1883: *Széles Hlm. [Halom]*, 1880: *Széles halom*, 1880: *Széles Hlm. [Halom]*, 1870: *Széles halom*, 1858: *Szilos halom*, 1852: *Szilás halom*, 1852: *Szilashalom*, 1788: *Szilás halom*, 1777: *Szilás halom*, 1783: *Szilás H[alom]*, 1299: *Syles, Scylos*, p. — Magasabban fekvő legelő és szántóföld a település külterületének déli részén az Orpolya-halomtól északra. Legkorábbi adatai azt mutatják, hogy az Árpád-korban **Szilás** (vagy **Sziles**) néven birtok, település volt. Neve szilfákkal benőtt területre utal, amelyben a *szil* fanév -s képzős származéka magas és mély magánhangzóval egyaránt előfordul. Az egykori település nevét a későbbiekben többféle névforma megőrizte. **Sziles-halom** és **Szilás-halom** névváltozata is ismert. Az ugyancsak gyakran jelentkező **Széles-halom** megnevezést – a hangalaki hasonlósá-

gon túl (ti. a helyi *í-ző* nyelvjárásban a *széles szilës* formában hangzik) – bizonyára a halom hosszabban elnyúló jellege is motiválhatta. — ÁÚO. 5: 202, BENCSIK 1988: 45, ÉGy., EKFT., HKFT., Kat., L9.VI.181.yyy/2, L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, NÉMETH 2023: 390, PAPP 1967: 143, 1992: 19, PJFN. 34, T1.S.79.401/4, T9.DvT.68, T9.K.53, T9.Ny.52, T16.T.437, ZOLTAI 1935: 31, 1938: 56. — T17-E1.

Szilfás-hát 1992: *Szilfáshát*, 1883: *Szilfás hát*, 1858: *Szilfáshát*, 1850: *Szilfáshát*, [1798]: *Szilfás-hát*. — Gyümölcsös a település külterületének északi részén a Mángot-háttól északra. Nevének előtagja arra utal, hogy szilfák voltak a területen, az utótagja pedig a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., HKFT., L9.VI.181.yyy/1, MKFT., PAPP 1992: 11, T10.FM.39. — T8-A1.

Szivárgó-part 2024: *Szivárgóu-part | Van itt ëty csatorna, ami a Tisza belvizét fogja le, onnan emelik át a vizet, amikor nëm árad a Tisza.* — Csatorna a település északi határában a Zátontól északra. Az öntözést segíti apály esetén. A *szivárgó* esővíz-elvezetőként funkcionál, a fölösleges vizet gyűjti össze, és vezeti el. — ÉGy. — T7-F2.

Szolgabíró zug 1992: *Szógabíró-zug*. — A Felvégen található egykori utca. PAPP JÓZSEF szerint az itt lakó Szabó Sándor szolgabíróról kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 116, 1992: 116.

Szolgálatóház lásd **Szolgálatócsarnok**

Szolgálatócsarnok 2024: *Szóugálatóucsarnok ~ Szóugálatóuház ~ Petőüfi kultúrház ~ Gazdakör*, 1967: *Gazdakör, Takarík, Picula, Kulturház*. — Rendezvényközpont a település belterületének központjában a Fő utcán. **Szolgálatóház** és **Szolgálatócsarnok** elnevezése a funkciójára utal. A mai új épület helyén régen nádtetős iskola volt, amelyben előbb **Gazdakör**, majd **Kultúrház**, **Petőfi kultúrház** és **Takarék** működött. **Picula** néven is szerepelt korábban, e név magyarázata bizonytalan, de talán összefügg a közeli Picula zug nevével. — ÉGy., PAPP 1967: 137. — T8-C4.

Szomjú-hát 1970: *Szomjú-hát*, 1967: *Szomjú-hát*. — Szántóföld a település külterületének délnyugati határában a Jegestől északra. A helyi hagyomány szerint nevét onnan kapta, hogy itt mindig megszomjaztak az aratók, mert a környéken nem lehetett jó vizet találni. A név utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 143, PJFN. 34. — T8-C4.

Szoros 2024: *Szoros*, 1988: *Szoros*, 1970: *Szoros*, *Szoros-dőlő*, 1967: *Szoross*, 1912: *Szoros*, 1909: *Szoros*, 1905: *Szoros*, 1889: *Szoros*, 1880: *Szoros*, 1870: *Szoros*. — Szántóföld a település külterületének déli részén a Szil ere fenék mellett. Keskeny, víz által közrefogott földnyelv, erre utal az elnevezése. **Szoros-dőlő** névváltozata is ismert, ennek utótagja a *dőlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú rész' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Szorosi-juhtelep. — BENCsik 1988: 45, ÉGy., FKNT., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, T1.S.79.401/4, PAPP 1967: 143, PJFN. 33, 34. — T8-A5B5.

Szoros-dőlő lásd **Szoros**

Szorosi-juhtelep 2024: *Szorosi-juhtelep*. — Juhok tartására szolgáló telephely a település külterületének déli részén a Szoros mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy. — T8-B5.

Szuromi zug lásd **Tisza utca**

Szőlő 1988: *Szőlőskert*, 1970: *Szöllő*, 1967: *Szöülő*, 1954–1956: *Szőlőskert*. — Dombos területű gyümölcsös a település külterületének közepén a Lapos-tótól északra. A név a *szőlő* 'földterület, ahol szőlőt termesztnek' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Szőlőskert** névváltozata is ismert, ennek alapszava a *szőlőskert* 'szőlővel beültetett terület' jelentésű földrajzi köznévv. — BENCsik 1988: 35, FKNT., KRALOVÁNSZKY 1965: 42, PAPP 1967: 143, PJFN. 33. — T8-A5.

Szőlőskert lásd **Szőlő**

Takarék lásd **Szolgáltatócsarnok**

Tanács háza lásd **Polgármesteri hivatal**

Táncsics téasz lásd **Sajtgyár**

Táncsics utca 2024: *Táncsics utca*, 1970: *Táncsics utca*, 1967: *Táncsics utca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, párhuzamos

a Madách utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-F4.

Tanító-föld lásd **Pató tanító földje**

Tavaszi utca 2024: *Tavaszi utca*, 1970: *Április négy utca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Lehel utcával. Egy szakaszát korábban **Április 4. utca**-nak is nevezték. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-F3.

Téglaégető 1970: *Téglaégető*, 1967: *Téglaégető*. — Téglaégető hely a település külterületének nyugati részén az Aligálló-lapostól keletre. Nevét funkciójáról kapta. Ma már nem használják, és a nevet sem ismerik. — PAPP 1967: 143, PJFN. 33. — T7-E4.

Telefonos út lásd **Cseresznyés út**, **Iskola utca**

Teleki utca 2024: *Teleki utca*, 1970: *Teleki utca*, 1967: *Teleki utca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Csonka utcával. Teleki Pálról nevezték el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-F3.

Temető 1. 2024: *Temető*. — A település belterületének déli részén az Ipar utcán található temető. Vö. Zsidó temető. — ÉGy. — T39-E5.

Temető 2. lásd **Zsidó temető**

Temető utca 2024: *Temető utca*, 1992: *Temető utca*, 1988: *Temető utca*, 1970: *Temető utca*, 1967: *Temető utca*, *Temető-zug*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, párhuzamos a Rákóczi és a Toldi utcával. Egykor a Zsidó temető volt a végén, innen kapta a nevét. **Temető zug**-nak is nevezték: ennek utótagja a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévv. Hivatalos neve *Temető utca*. — BENCsik 1988: 35, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, 1992: 127, PJFN. 31. — T39-E3.

Temető zug lásd **Temető utca**

Temető utca

Fotó: Harangi Mária

Templom

Fotó: Vékony Vivien

Templom 1. 2024: *Templom ~ Réformátus templom*, 1992: *református templom*. — A település belterületének központjában a Templom utcán álló épület. A település legrégebbi kőépülete. **Református templom** néven is említik. — ÉGy., PAPP 1992: 161. — T38-D3.

Templom 2. 2024: *Templom ~ Katolikus templom*. — A település belterületének központjában a Fő utcán álló épület. **Katolikus templom** néven is említik. — ÉGy. — T38-D3.

Templom utca 2024: *Templom úcca*, 1992: *Templom zug*, 1988: *Templom utca*, 1970: *Templom utca*, 1967: *Templom ucca*, *Templom-zug*, *Zagyva-zug*. — A település belterületének délnyugati részén a Felvégen lévő utca, párhuzamos a Tisza utcával. Itt található a Református templom, innen kapta a nevét. **Templom zug** néven is említik, ennek utótagjaként a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. Az egy ízben említett **Zagyva zug** névváltozat előtagja talán családnév lehet (vö. Zagyva-kút). Hivatalos neve *Templom utca*. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., FKN T., PAPP 1967: 138, 1992: 116, PJFN. 31. — T38-D3.

Templom zug lásd **Templom utca**

Termálfürdő lásd **Fürdő**

Tilaj 2024: *Tilaj*, 1900: *Tilaj zsilip*. — Zsilip a település külterületének nyugati határában a Berzsenyes mellett. Nevének eredete bizonytalan, esetleg a *tilt* ige *til-* tövének valamilyen származéka lehet (vö. *tilos*, *tilalmas*). **Tilaj zsilip** néven is szerepel. — ÉGy., T9.Ny.76. — T6-C4.

Tilaj zsilip lásd **Tilaj**

Tisza 2024: *Tisza*, 1992: *Tisza*, 1988: *Tisza*, 1982: *Tisza*, 1967: *Tisza*, 1941: *Tisza*, 1914: *Tisza*,

Tisza

Fotó: Vékony Vivien

1886: *Tisza*, 1883: *Tisza*, 1880: *Theiss fl.*, 1883: *Tisza folyó*, 1870: *Tisza folyó*, 1864: *tisza folyó*, 1858: *Theiss Fl.*, 1853: *Tisza*, 1806: *Tisza vize*, 1802–1811: *Tisza F.*, 1799–1803: *Tibiscus Fl.*, 1783: *Tisza*, *Tiszsa* Flus, 1689: *Tybiscs*, 1528: *Tyssa flu*, 1417: *Tyza*, 1405: *Tycie*, 1336: *Tycia*, 1327: *Tiza*, 1295: *Tycia*, 1256: *Thyzyam*, 1217 k.: *tyscia*, 1211: *Ticiam*, *Ticie*, 1138/1329: *Ticiam*, [1093–1095]: *Tisciam*, +1092/+1274//1399: *Tyza*, 1075/+1124/+1217: *Tiza*, [950 k.]: *Titça*. — A Duna bal oldali mellékfolyója, a Kárpát-medence második legnagyobb folyója, amely két forrásának, a Fekete- és a Fehér-Tiszának az összefolyásával jön létre, és Titelnél ömlik a Dunába. A folyó Tiszacseget nyugatról határolja. Neve ókori görög és latin nyelvű munkákban már szerepel, és a legkorábbi nyelvemlékeinktől kezdve magyarországi forrásokban is folytonosan adatható. A középkori magyarországi írásbeliség normáinak megfelelően a folyó neve jobbra latin nyelven, azaz *Thycia*-ként vagy *Tiscia*-ként szerepel az oklevelekben, ez az Európa-szerte használatos forma később is felbukkan a térképeken. A *Tisza* elnevezés az ősi, indoeurópai **Tisjo-* 'iszapos, sáros' névre vezethető vissza, amely a **ti-* 'olvaszt, olvad' tőből származik. A magyar nyelvbe szláv közvetítéssel került a név, a honfoglaló magyarság a kezdetektől magyar nyelven nevezhette meg a folyót. Ezt támasztja alá az, hogy már a 11. századi forrásokban fellelhető a magyar *Tisza* névforma. Vö. Holt-Tisza, Tisza-alj, Tiszacsege, Tisza-köz, Tisza utca. — BENCSIK 1988: 5, DHA. 1: 215–217, 285, 301, ÉGy., EKFT., GÖNCZY, GÖRÖG, Gy. 1: 798, 888, 894, 897, HEVENESI, HKFT., Károlyi 1: 123, Kat., KOVÁCS

2015: 27, LAZARUS, LIPSZKY, Map., LIPSZKYMT., MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 31, MORAVCSIK 1950: 176, PAIS 1975: facs. 11. cap. 31. sor, PAPP 1967: 143, 1992: 11, PESTY 1864/38: 69a, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.101.881, T9.Ny.52, T16.T.017, Zs. 2/1: 443, 6: 325. — T6-B5, T7-E2.

Tisza-alj lásd **Békás-fenék**

Tiszacsegei halászcserda 2024: *Tiszacsegeji halászcserda*. — Cserda a település külterületének nyugati részén, a Tisza partján. — ÉGy. — T7-E2.

Tisza-köz 2024: *Tisza-köz ~ Túl a tiszán | Öccázy-nyócvan hēktár. Nagyon jó minőségű szántóterület. Kisméretű parcellákban osztották szét a téjjesz idején. Régen a kunoké vót.* 1992: *Tizsaköze, Tizsaközén, Nádassziget*, 1991: *Tisza köze*, 1988: *Túlatiszai részek*, 1981: *Tisza köze*, 1970: *Tisza-köz, Túl-a-Tisza, Tisza köze*, 1967: *Tizsaköz, Nádassziget, Tizsaköze, Tulatisza*, 1934: *Tizsaköze*, 1912: *Túl a Tizán*, 1909: *Túl a Tizán*, 1905: *Tul a tizán*, 1905: *Túl a Tizán*, 1900: *Tula Tizán*, 1889: *Tul a Tizán*, 1880: *Túl a tiszán*, 1870: *Tul a Tizán*, 1870: *Túl a Tizán*, 1852: *Tul a Tiszán*, é. n.: *Túl a Tiszán*. — Jó minőségű szántóföld a település külterületének nyugati határánál. A vízszabályozás előtt a Tisza fogta közre, ma áthalad rajta a Morotva. **Tisza köze**, illetve **Túl a Tiszán** névváltozata is ismert. Az alkalmilag jelentkező **Nádas-sziget** elnevezést PAPP JÓZSEF szerint az magyarázza, hogy korábban a Rév közelében egy sziget emelkedett ki a Tizából, amely a Tisza szabályozása után eltűnt. Vö. **Tisza-közi-tanya**. — BENCSIK 1988: 43, ÉGy., Hnt., Kat., L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 142, 143, 1992: 42, 126, PJFN. 31, 33, T0.26.72.1, T1.S.78.743/1–6, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.76, T16.T.017. — T7-E4F4G4, T38-A4B4C4.

Tisza köze lásd **Tisza-köz**

Tisza-közi-tanya 1944: *Tizsaköztanya*, 1941: *Tizsaközi tny. [tanya]*, 1934: *Tizsaközi-tny. [tanya]*. — Egykori tanya a település külterületének nyugati részén a Tisza-köz területén. **Tisza-köz-tanya** változatban is említették. — Hnt., MaKF., T9.K.53. — T7-G4, T38-C4D4.

Tisza-köz-tanya lásd **Tisza-közi-tanya**

Tisza-szél lásd **Tisza utca**

Tisza-szél-Háromrőzsa lásd **Pacsirta utca**

Tisza út lásd **Tisza utca**

Tisza utca 2024: *Tisza úcca*, 1992: *Tizszasil, Tizszaszél, Tizszaszélen*, 1988: *Tisza utca, Tőtis*, 1992: *Sakter-zug*, 1970: *Tisza út, Saktër zug, Szuromi zug*, 1967: *Tisza ucca, Bana-zug, Daku-zug, Kismalom ucca, Saktër zug, Szuromi-zug, Tizszasil, gróf Tisza ucca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, párhuzamos a Kossuth utcával. **Gróf Tisza utca** és **Tisza út** formában is feltűnik. A **Töltés** és a **Tisza-szél** nevéket az magyarázza, hogy a Tisza szabályozásáig a folyó partján futott végig. A **Sakter zug, Bana zug, Daku zug, Szuromi zug** és a **Kismalom utca** elnevezések a Tisza utca egyes részeit nevezik meg. Ezek előtagja az itt lakó személyekre, illetve az utca jellegzetes épületére utal. Hivatalos neve *Tisza utca*. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 137, 138, 1992: 116, 117, PJFN. 31. — T38-D3, T39-E3E5.

Tiszavirág utca 2024: *Tiszavirág úcca*. — Utca a település külterületének nyugati határánál, a Tisza partja mentén húzódik. Hivatalos név. — ÉGy. — T7-E3E2.

Toldi utca 2024: *Toldi úcca*, 1988: *Toldi utca*, 1970: *Bucsai-zug, Toldi utca*, 1967: *Toldi utca, Bucsaji-zug*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos a Temető utcával. **Bucsai zug** néven is említik, ezt a névváltozatot a Bucsai-dűlő közelsége magyarázhatja. Az elnevezés utótagja a *zug* 'szűk, rövid utca, zsákutca' jelentésű földrajzi köznévről. Hivatalos neve *Toldi utca*. — BENCSIK 1988: 35, ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 137, PJFN. 31. — T39-E3.

Tolvajos 1967: *Tolvajos, Tolvajos-hát*, 1852: *Tolvajos*. — A település külterületének délkeleti részén a Veres-halomtól északkeletre fekvő földterület. A névadás indítékát nem ismerjük. **Tolvajos-hát** néven is szerepel. E névváltozat utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévről. — FKNT., PAPP 1967: 143, T1.S.78.743/1–6. — T8-D5, T17-G1H1.

Tolvajos-hát lásd **Tolvajos**

Tompa utca 2024: *Tompa úcca*, 1970: *Tompa utca*. — A település belterületének délnyugati részén lévő utca, mely a Tisza utcát köti össze a

Kossuth utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T38-D3.

Tót-ház-tábla 1970: *Tót-ház-tábla*, 1967: *Tóutház-tábla*. — Szántó föld a település külterületének délnyugati határában a Tölgy ere háttól délre. Nevét egy egykor itt álló épületről kaphatta, utótagja a *tábla* 'nagyobb, összefüggő megművelt terület' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., PAPP 1967: 143, PJFN. 34. — T16-D2.

Tóth Ferenc utca 2024: *Tót Ferenc úcca*, 1970: *Homok-hát negyedik utca*, *Tót Ferenc utca*, *Tóth Ferenc utca*, 1967: *Tóyt Ferenc ucca*. — A település belterületének keleti részén a Homokháton lévő utca, a négy számozott utca egyike. PAPP JÓZSEF szerint Tóth Ferenc tiszacsegei vöröskatonáról kapta a nevét. Elhelyezkedése alapján *Homokhát negyedik utcá*-nak is hívták. Hivatalos neve *Tóth Ferenc utca*. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-F3.

Tó út lásd **Tó utca**

Tó utca 2024: *Tóu úcca*, 1970: *Laska-tó-szil*, *Tó út*. — A település belterületének keleti részén lévő utca, párhuzamos a Rákóczi utcával. A Laska-tó közelében húzódik, emiatt *Laska-tó-szil* néven is említik. *Tó út*-nak ugyancsak nevezték. Hivatalos neve *Tó utca*. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-F3.

Tökös-Igej lásd **Tökös-Igej-hát**

Tökös-Igej-hát 1970: *Tökös-Igěj-hát*, 1850: *Tökösigej*. — Szántó föld a település külterületének északi határában az Igej területén. *Tökös* jelzője az itt termő növényre utal, a *hát* eleme pedig 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévv. *Tökös-Igej* néven is említik. — FKNT., L9.VI.181.yyy/1, PJFN. 32. — T7-H1, T8-A1.

Tökös-lapos lásd **Tökös-tó**

Tökös-tó 1970: *Tökös-lapos*, *Tökös-tó*, 1967: *Tökös-lapos*, *Tököstóu*. — Egykor vizenyős terület, mára kiszáradt, mélyen fekvő szántó föld a település külterületének északnyugati határában az Ürgéstől északra. Nevét az itt termő vízitökről kapta. *Tökös-lapos* névváltozata is jelzi a terület átalakulását: az utótagként álló *lapos* földrajzi köznévv 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésben szerepel. Részei a Kis-Tökös-tó és a Nagy-Tökös-tó. — FKNT.,

PAPP 1967: 143, PJFN. 32. — T7-E3F3, T38-A2B2.

Tölgyerdő lásd **Ohati-erdő**

Tölgyerdő útja lásd **Erdő útja**

Tölgy ere 2024: *Tőügy ere*, 1992: *Tölgyere*, *Tölgyerében*, 1970: *Tőgy ere*, 1889: *Tölgy ere*, 1864: *Tölgy ere* | *Míg a Tisza balpartján véd gát nem létezett, a tisza áradásból nyervén tápot, a tölgy erdőt keresztül folya, s nevét innen vette, jelen leg ki száradt fenek*. 1852: *Tölgy ere*, 1852: *Tölgyere*, 1787: *Tölgy ere*, 1783: *Tölgy Ere*, 1782: *Tölgy ere*, é. n.: *Tőgy ere*. — Árok, kiszáradt vízmeder a település külterületének délnyugati határában a Mirhástól délre. Nevét PESTY FRIGYES adatközlője szerint onnan kapta, hogy egykor a mellette lévő tölgyerdőn folyt keresztül. A név utótagja az *ér* 'a csermelynél is kisebb (természetes) folyóvíz' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. *Tölgy ere hát*, *Tölgy ere torok*, *Tölgy ere zug*, *Tölgyes cseretje*. — ÉGy., EKFT., FKNT., L9.VI.181.yyy/2, PAPP 1992: 20, PESTY 1864/38: 69a, PJFN. 34, T1.S.78.743/1–6, T1.S.79.401/4, T16.T.017, T16.T.427, T16.T.430, ZOLTAI 1936: 208. — T16-B2.

Tölgy ere hát 2024: *Tőügy ere hát*, 1992: *Tölgyerehát*, 1970: *Tőgy ere-hát*, 1912: *Tölgyerehát*, 1905: *Tölgyerehát*, 1880: *Tölgyerőhát*, 1870: *Tölgyerőhát*. — Magasabban fekvő szikes szántó föld a település külterületének déli határában a Mirhástól délre, a Tölgy ere közelében. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PAPP 1992: 19, PJFN. 34, T9.SzmK.15/1–68. — T16-D2.

Tölgy ere torok 1782: *Tölgy ere torok*, 1782: *Tölgyere torok*. — A település külterületének déli részén a Mirhástól délre lévő hely, a Tölgy ere valamely része lehetett. Nevének utótagja a *torok* 'patak, folyó másikba való beömlésének helye' jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., T16.T.427, T16.T.434. — T16-C1.

Tölgy ere zug 1970: *Tőgy ere-zug*, 1912: *Tölgyerezug*, 1905: *Tölgyerezug*, 1889: *Tölgyerőzug*, 1880: *Tölgyerő zug*, 1870: *Tölgyerőzug*, 1870: *Tölgyerőzug*. — Szántó föld a település külterületének délnyugati határában a Mirhástól délre, a Tölgy ere kiszögellésében. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *zug* 'beszögellésben kialakult térség' jelentésű föld-

rajzi köznév. — FKNT., Kat., L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, PJFN. 34, T1.S.78.743/7–75, T1.S.78.743/76–145, T1.S.79.401/4. — T16-C2C1D1.

Tölgyes cseretje 1248/1326: cum nemore *Teulgescherethye*. — Az Árpád-korban említett bokros hely a Morotva területén. A név utótagja a *cseret* 'nádas, kákás sűrűség' földrajzi köznév birtokos személyjeles alakja. — F. 4/2: 18, NÉMETH 2023: 88, TESZ.

Töltés lásd **Tisza utca**

Töltés Nagy Józsi lásd **Hunyadi utca**

Töltés Nagy Józsi zug lásd **Hunyadi utca**

Török Bálint utca 2024: *Törög Bálint úcca*, 1970: *Török Bálint utca*, 1967: *Török Bálint ucca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Kastély utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-H2.

Tör-szeg 1967: *Tőjrszeg*. — Földterület a település határában, pontos helye ismeretlen. A névadás háttere bizonytalan, neve esetleg a terület alakjára utalhat. Az elnevezés utótagjaként a *szeg* földrajzi köznév 'a határ egy része' jelentésben állhat. Részai a Kis-Tör-szeg és a Nagy-Tör-szeg. — FKNT., PAPP 1967: 143.

Töviskes 2024: *Töviskës* | *Hat aranykoronász szántófűdelek, réjgën szikës legelőjűk vótak, de fëlszántották. Déjlröül a Debröüdi-tanya határojja. A Sarkadi-erdöüjig nyúlik el.* 1970: *Töviskës*, 1967: *Töviskës*. — Szántó föld a település külterületének keleti részén a Debrödi-tanyától északra. Sok volt itt a szamártövis, innen kapta a nevét. A mellette húzódó Töviskes-háti-csatorna neve alapján esetleg *Töviskes-hát* változata is lehetett. — ÉGy., PAPP 1967: 143, PJFN. 33. — T8-B3C3.

Töviskes-háti-csatorna 1977: *Töviskesháti csatorna*. — Csatorna a település külterületének keleti részén, a Rókást szeli ketté. A Töviskes mellett fekszik, a neve is erre utal. — T.HNP1977. — T8-B3.

Tuka lásd **Tukasi-erdő**

Tukasi-erdő 2024: *Tuka ~ Tukasi-erdöü*, 1970: *Tukasi-erdö*, *Tukosi-erdö*. — Erdő a település külterületének északi határában, közel az újszentmargitai Tuka területéhez. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Tuka** névváltozata is

használatos. Vö. Tukasi út. — ÉGy., PJFN. 32. — T8-B1C1.

Tukasi út 2024: *Tukasi út*. — A település külterületének északi részén húzódó út, a Tukasi-erdőbe vezet. — ÉGy. — T8-A2, T39-H1.

Túl a Tisza lásd **Tisza-köz**

Tüzelősól múzeum 2024: *Tüzelőüssól múzeum* | *Az Alvégën található. Az ezërnyöucázás évegben készült. Étykori gazda portáján léjvöü ól. Sok rëndëzvéjnynek éjís kiállításnak at hejszint.* — Falumúzeum a belterület keleti részén az Alvégen. Míg a szálláskerteket a külterületen, a tanyákon építették fel, addig a tüzelősólak a belterületen, a lakóudvarokon működtek istállóként, de emellett esti mulatozások helyszínéül is szolgáltak. — ÉGy., NéprLex. — T39-F3.

Tüzelősól múzeum Fotó: Hortobágyi Leader Egyesület

Új-kút 1981: *Új-kút*, 1970: *Új-kút*, 1967: *Új-kút*. — Kút a település külterületének déli részén a Görbe-föld közelében. Neve a Vén-kút nevével áll korrelációban, és arra utal, hogy újabban épült. — MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 143, PJFN. 33. — T7-H5, T16-D1.

Úrbéres-legelő lásd **Zsellér-legelő**

Üdülőfalu 2024: *Üdülöüfalu*, 1991: *Üdülötelep*. — Üdülőtelep a település külterületének északnyugati részén. 1976 körül épült. **Üdülötelep** névváltozata is ismert. — ÉGy., T0.26.72.1. — T7-E3, T38-A2.

Üdülötelep lásd **Üdülőfalu**

Ügyvéd-lapos 2024: *Ügyvéd-lapos*. — Vizenyös területű legelő és szántó föld a település külterületének déli részén a Reptér közelében. Nevét egykori tulajdonosának foglalkozásáról kapta. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'többnyire vizenyös, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas,

sík terület' jelentésű földrajzi köznévv. — ÉGy., FKnt. — T8-C3.

Ültetés 2024: *Ültetis*, 1992: *Ültetés dűlő*, *Ültetés*, 1991: *Ültetésűjtelep*, 1988: *Ültetés*, *Ültetésben*, 1981: *Ültetésűjtelep*, 1970: *Ültetis*, 1967: *Ültetis* 1934: *Ültetés-űjtelep*. — Falurész és szántóföld a belterület nyugati és a külterület északnyugati részén. A név az *ültetés* 'ültetett fiatal erdő rész' jelentésű földrajzi köznévből alakult. **Ültetés-dűlő**-nek is hívták. E névforma utótagja a *dűlő* 'a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része' jelentésű földrajzi köznévv. Az eredetileg külterülethez tartozó részen a két világháború között osztották ki házhelyeket. Ezt követően kapta az **Ültetés-űjtelep** elnevezését, amelynek utótagja az *űjtelep* 'újabbban épült falurész' jelentésű földrajzi köznévv. Ezen a falurészen húzódik az Ültetés első utca, Ültetés második utca és az Ültetés utca. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., FKnt., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 137, 1992: 123, 129, PJFN. 33, T0.26.72.1, T9.K.53. — T7-F3, T38-B3.

Ültetés-dűlő lásd **Ültetés**

Ültetés-űjtelep lásd **Ültetés**

Ültetés első utca 2024: *Ültetis első űucca*, 1970: *Ültetis első utca*, 1967: *Ültetés I. ucca*. — A település belterületének délnyugati részén lévő utca, párhuzamos a Bátorrész utcával. Az Ültetés falurészen osztották ki, erre utal a neve. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B3.

Ültetés második utca 2024: *Ültetis második űucca*, 1970: *Ültetis második utca*, 1967: *Ültetés II. ucca*. — A település belterületének délnyugati részén lévő utca, párhuzamos az Ültetés első utcával. Az Ültetés falurészen osztották ki, erre utal a neve. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B3.

Ültetés utca 2024: *Ültetis ucca*. — A település belterületének délnyugati részén lévő utca, merőleges az Ültetés első és az Ültetés második utcákra. Az Ültetés falurészen osztották ki, erre utal a neve. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-B3.

Ürgés 2024: *Ürgéjs*, 1992: *Ürgés*, 1991: *Ürgésűjtelep*, 1988: *Ürgés*, *Ürgésben*, 1981: *Ürgésűjtelep*, 1970: *Ürgés*, 1967: *Ürgés*, 1941: *Ürgés-űjtelep*, 1934: *Ürgés-űjtelep*. — Falurész és szántóföld a belterület nyugati részén és a külterület északnyugati részén. Nevét jellemző

állatvilágáról kapta. Később kiosztották házhelyeknek. Ezt követően kapta az **Ürgés-űjtelep** elnevezését, amelynek utótagja az *űjtelep* 'újabbban épült falurész' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Ürgés utca. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., FKnt., MaKF., MoFnT. 2/9, PAPP 1967: 137, 143, 1992: 167, PJFN. 33, T0.26.72.1, T9.K.53. — T7-F3, T38-A3B2.

Ürgés-űjtelep lásd **Ürgés**

Ürgés utca 2024: *Ürgéjs űucca*, 1970: *Ürgés utca*, 1967: *Ürgés ucca*. — A település belterületének nyugati részén az Ürgés falurészen lévő utca, párhuzamos a Zátony hetedik utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B3.

Ürmös lásd **Ürmös-hát**

Ürmös-hát 2024: *Ürmös ~ Ürmös-hát*, 1970: *Ürmös*, *Ürmös-hát*, 1967: *Ürmös*, *Ürmös-hát*, 1926: *Ürmöshát*, 1883: *Ürmös hát*, 1880: *Ürmös hát*, 1858: *Ürmös hát*, 1783: *Urmös-hát*, 1782: *Ürmös hát*. — Szántóföld és legelő a település külterületének délnyugati részén a Puszlíkától délre. Neve arra utal, hogy örömben bővelkedett a terület. Az elnevezés utótagjaként a *hát* 'szántóföld, domb magasabb része' jelentésű földrajzi köznévv szerepel. **Ürmös** névváltozata is ismert. — ÉGy., EKFT., FKnt., HKFT., Hnt., MKFT., PAPP 1967: 143, PJFN. 34, T9.Ny.52, T16.T.427. — T16-A2.

Varga lásd **Varga-halom**

Varga-bolt 2024: *Varga-bóut ~ Puszlíkaji bóut*. — Egykori bolt a település déli határában a Puszlíkán. Egykori tulajdonosáról, Varga Imréről kapta a nevét. Elhelyezkedése miatt nevezik **Puszlíkai bolt**-nak is. — ÉGy.

Varga-fenek 1992: *Varga-fenek*, 1970: *Varga-fenek*, 1967: *Varga-fenek*, 1880: *Varga fenék*, 1870: *Varga fenék*. — Mélyen fekvő szántóföld és legelő a település külterületének déli részén a Varga-halom mellett. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Az elnevezés utótagja a *fenék* 'valamely terület mélyebben fekvő része' jelentésű földrajzi köznévv. — FKnt., Kat., PAPP 1967: 143, 1992: 51, PJFN. 35, T1.S.78.743/7–75, T9.Ny.52. — T17-E4.

Varga halma lásd **Varga-halom**

Varga-halom 2024: *Varga-halom*, 1992: *Varga-halom*, *Varga-hlm. [halom]*, 1981: *Varga-halom*, 1970: *Varga-halom*, 1941: *Varga-hlm. [halom]*,

1938: *Varga-halom*, 1934: *Varga-hlm.* [*halom*], 1905: *Varga halom*, 1870: *Varga halma*, 1864: *Varga halom*, 1858: *Varga halom*, 1852: *Varga halom*, 1852: *Vargahalom*, 1823: *Varga h[alom]*, 1820: *Varga halma*, 1820: *Varga*, 1788: *Varga halma*, 1783: *Vargaha[lom]*, *Varga H[alom]*, 1782: *Vargahalma*, 1777: *Varga Halma*, 1750: *Varga Halma*, 1341: *Noghalm*. — Kiemelkedés és szántóföld a település külterületének déli részén a Kacsó-kúttól délre, a Varga-fenék közelében. Nevét a földterület tulajdonosáról kapta. **Varga halma** és **Varga** névváltozata is ismert; az adatok alapján az előbbi lehetett az elsődleges megnevezés. **Nagy-halom**-nak csupán alkalmilag és a mérete alapján neveztek. Vö. *Varga-halom-tanya*. — ÉGy., EKFT., L9.VI.181.yyy/2, L9.VI.181.yyy/4, L9.VI.181.yyy/5, MaKF., MKFT., MoFnT. 2/9, PAPP 1992: 65, PESTY 1864/38: 69a, PJFN. 35, T0.26.38.1, T9.DvT.7, T16.T.438, T9.DvT.454, T9.DvT.498, T9.K.53, T9.SzmK.15/1–68, T16.T.427, T16.T.429, T16.T.437, ZOLTAI 1936: 208, 1938: 56. — T17-E3.

Varga-halom-tanya 1941: *Vargahalom-tny.* [*tanya*], 1934: *Vargahalom-tny.* [*tanya*], 1883: *Varga tn.* [*tanya*], 1858: *Varga tanya*. — Egykori tanya a település külterületének déli részén a Varga-halom közelében. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Varga-tanya** néven is említették. — HKFT., MaKF., MKFT., T9.K.53. — T17-E3.

Varga-tanya lásd **Varga-halom-tanya**

Vásártér 2024: *Vásártér* | *It tartották a vásárt. Aratáskor, bevetéiskor és nyár közepin is vót vásár.* 1992: *Vásártér*, 1988: *Vásártér*, 1967: *Vásártér*. — Falurész a belterület déli részén. Egykor vásárokat tartottak itt, innen kapta a nevét. Az 1940-es évek közepén osztották ki házhelyeknek. Vö. *Vásártér utca*. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 137, 1992: 123. — T39-E4.

Vásártér utca 2024: *Vásártér úcca*, 1988: *Vásártér utca*, 1970: *Vásártér utca*, 1967: *Vásártér ucca*. — A település belterületének déli részén az Alvégen, a Vásártér falurészen lévő utca. Régen itt tartották a vásárokat, innen kapta az utca is a nevét. Hivatalos név. — BENCsik 1988: 5, ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-E4.

Vaskapu 1900: *Vaskapu*, 1880: *Vas kapu*, 1864: *Vas kapu* | *Fok kiszáradt fenek s környéke kaszálló a tiszta áradásából nyervén tápot.* 1883: *Vaskapu*, 1858: *Vas kapu*. — Egykor vízállásos terület, ma kaszálló a település külterületének nyugati határában a Morotva-köz környékén. Neve a *vaskapu* földrajzi köznévből alakult, ami itt – a terület jellegéből következően – valószínűleg ’két nagyobb rétség közt elkeskenyedő vízmeder’ jelentésében szerepelt. Vö. *Vaskapu-fok*. — FKNT., HKFT., MKFT., PESTY 1864/38: 69a, T9.K.67, T9.Ny.52. — T6-B4C4.

Vaskapu-fok 1967: *Vaskapu-fok*, 1864: *Vas kapu Fok*. — Kisebb vízfolyás a település határában a Vaskapu közelében. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *fok* ’kisebb vízfolyás, vízállás’ jelentésű földrajzi köznévből. — FKNT., PAPP 1967: 144, PESTY 1964/83: 69a.

Vasút út lásd **Vasút utca**

Vasút utca 2024: *Vasút úcca*, 1970: *Vasút út*. — A település belterületének délkeleti részén lévő utca, párhuzamos a Fő utcával. A vasúti sínek felé vezet, erre utal az elnevezése. **Vasút út** néven is említik. Hivatalos neve *Vasút utca*. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-F4.

Vay-kastély 2024: *Vaji-kastíj*, 1967: *Kastíj*. — Kastély a település külterületének déli részén a Nagymajor területén. Egykor a Vay-család birtokában volt. **Kastély** néven is említik. — ÉGy., PAPP 1967: 137. — T16-C2.

Vay-kastély

Fotó: Harangi Mária

Vécsei utca 2024: *Vécseji úcca*, 1970: *Vécsei utca*, 1967: *Vécseji ucca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, párhuzamos a Kossuth utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-E4.

Vén-kút

Fotó: Harangi Mária

Vén-kút 1981: *Vén-kút*, 1970: *Vin-kút*, 1934: *Vénkút*. — Kút a település külterületének délkeleti részén a Halastói-főcsatorna nyugati oldalán, a Nagy-Bocai-kúttól délre. Neve az Új-kút nevével áll korrelációban. Vö. Vén-kút-lapos. — MoFnT. 2/9, PJFN. 34, T9.K.53. — T8-D5.

Vén-kút-lapos 1970: *Vin-kút-lapos*, 1967: *Vín-kút-lapos*. — Mélyen fekvő legelő a település külterületének délkeleti részén a Vén-kút mellett. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. — FKNT., PAPP 1967: 144, PJFN. 34. — T8-D5.

Veres-fenek lásd **Veres Péter-lapos**

Veres Péter-lapos 2024: *Vörös Pétér-lapos*, 1992: *Veres-fenek*, 1967: *Vörös-péter-lapos*, *Vörös-fenek*, 1852: *Veres fenek*. — Vizenyős terület a település külterületének keleti részén a Veres-halom közelében, a Sarkadtól délre. A név előtagja a terület egykori tulajdonosára utal, utótagja pedig a *lapos* 'környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, legelőnek vagy kaszálónak alkalmas, sík terület' jelentésű földrajzi köznév. **Veres-fenek** néven is említik, e névváltozat utótagjaként a *fenék* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznév szerepel. — ÉGy., FKNT., PAPP 1967: 144, 1992: 51, T1.S.78.743/1–6. — T8-D4.

Veres-halom 1967: *Vörös-halom*, 1852: *Veress-halom*, 1852: *Veress Halom*, 1852: *Vereshalom*, 1850: *Veress Halom*. — Kisebb kiemelkedés, legelő és szántó föld a település külterületének keleti részén a Sarkadtól délre. Vélhetően a terület tulajdonosáról kapta a nevét, de esetleg a talaj színére is utalhatott az elnevezés előtag-

ja. Vö. Veres Péter-lapos. — L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/2, L9.VI.181.yyy/5, PAPP 1967: 144, T1.S.78.743/1–6. — T8-D5.

Veres zug lásd **Arany János utca**, **Óvoda utca**
Vezekény 1852: *Vezekény*, 1852: *Vezekeny*, 1850: *Vezekeny*. — Szántó föld, legelő és gyümölcsös a település külterületének északkeleti határában a Filagóriától délre. Egykor a Vay-család birtokában volt. A névadás hátterét nem ismerjük, de a Kárpát-medencében többfelé is voltak *Vezekény* nevű települések, talán ezek egyikével tartozhat valamilyen módon össze. Emellett a *Vezekény* családnév is szerepelhet a névben. — L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/2, L9.VI.181.yyy/5, T1.S.78.743/1–6. — T8-A3.

Viola utca 2024: *Vijola úcca*. — A település belterületének nyugati részén lévő utca, párhuzamos a Rozmaring utcával. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-A1.

Vitézségi-földek 2024: *Vitézségi-főüdek*. — Szántó föld a település külterületének nyugati részén a Tisza-közön. A két világháború között osztottak ki itt földeket a háborúból hazatérő katonáknak, innen kapta a nevét. — ÉGy. — T7-F4.

Víztorony utca 2024: *Víztorony úcca*. — A település belterületének északkeleti részén lévő utca, párhuzamos a József Attila utcával. Egykor az utcában állt a víztorony, innen kapta a nevét. Hivatalos név. — ÉGy. — T39-G2.

Víz utca 2024: *Viz úcca*, 1970: *Viz utca*. — A település belterületének délnyugati részén lévő utca, párhuzamos a Kossuth utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T39-E4.

Völgyes 2024: *Vöügyes*, 1992: *Völgyes*, *Völgyesbe*, 1988: *Völgyes*, 1970: *Vögyes*, 1935: *Völgyes*, 1926: *Völgyes*, 1911: *Völgyes*, 1883: *Völgyes*, 1870: *Völgyes*, 1864: *Völgyes* | *A' tiszta árviz idején ebből öntötte elleginkább a Hortobágy mellékét*. 1850: *Völgyes*, 1820: *Völgyes*, 1782: *Völgyes*, 1737: *Völgyes*, 1718: *Völgyös*, 1248/1326: *Welges*. — Mélyen fekvő, vizenyős szántó föld a település külterületének délnyugati határában a Baglyostól délre. Átnyúlik az Egyeken lévő Ohat területére is. Nevét bizonyára mélyebb fekvése magyarázza. Vö. Ohat-Völgyes-ér, Völgyes hodály, Völgyes-tanya. Lásd Völgyes (Egyek). — BENCSIK 1988: 44, ÉGy.,

F. 4/2: 18, Hnt., L9.VI.181.yyy/1, NÉMETH 2023: 88, PAPP 1992: 50, PESTY 1864/10: 184b, PJFN. 34, T9.SzmK.15/1–68, T9.SzmT.21, T16.T.427, ZOLTAI 1911: 10, 1935: 36, 37. — T16-D2D3.

Völgyes hodály 1992: *Völgyes hodály*. — Szántóföld a település külterületének déli részén a Völgyes közelében. Nevét az egykor itt lévő juh-hodályokról kapta. — T0.26.38.1. — T16-D3.

Völgyes-tanya 1970: *Völgyes-tanya*, 1941: *Völgyes-tny. [tanya]*, 1934: *Völgyes-tny. [tanya]*. — Tanya a település külterületének délnyugati határában a Völgyes területén, a Hollós-dűlő mellett. Nevét az elhelyezkedéséről kapta. — MaKF., PJFN. 35, T9.K.53. — T16-D3.

Weisz-kocsma 1992: *Weisz kocsma*. — Egykori kocsma a település belterületén az Alvégen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — PAPP 1992: 122.

Wesselényi utca 2024: *Vesellényi úcca*, 1970: *Vesellényi utca*, 1967: *Vesellényi ucca*. — A település belterületének déli részén lévő utca, párhuzamos a Bartók Béla utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T39-E4.

Zagyva-kút 2024: *Zagyva-kút*, 1970: *Zagyva-kút*, 1967: *Zagyva-kút*. — Kút a település külterületének délnyugati határában a Völgyestől északra. Bizonyára korábbi tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Zagyva zug. — ÉGy., PAPP 1967: 144, PJFN. 34. — T16-C3.

Zagyva zug lásd **Templom utca**

Zátony 2024: *Zátony* | *A Tisza szabájzása előtt egy nagy forgalmú kikötő volt. Egy része szántó, de lakot területre is átnyúlik. A húsz-harminc évvel ezelőben települheted be.* 1992: *Zátony*, *Zátonyban*, 1991: *Zátonyújtelep*, 1988: *Zátony*, 1970: *Zátony*, 1967: *Zátony*, 1941: *Zátonyújtelep*, 1934: *Zátony*, *Zátonyújtelep*, 1912: *Zátony*, 1909: *Zátony*, 1905: *Zátony*, 1900: *Zátony*, 1889: *Zátony*, 1880: *Zátony*, 1870: *Zátony*, 1864: *Zátony* | *Régenten lapályos tiszta meder lehetett, a jelenlegi vízmentesítéssel legelő és kaszáló.* 1858: *Zátony*, 1852: *Zátony*, 1850: *Zátony*, 1799–1803: *Zátón Szög*, 1789: *Zatony*, 1789: *Zátony*. — Településrész és szántóföld a település külterületének nyugati részén. A két világháború között osztottak ki itt házhelyeket és földeket. Nevét onnan kapta, hogy egykor ezen a részen a Tisza hajózhatatlan, zátonyos, lapos mederben folyt. Az itt kialakult falurész **Zátony-Újtelep** néven is említik, ebben az újte-

lep 'újabbban épült falurész' jelentésű földrajzi köznévről szerepel. Egy térképen **Zátony-szög** néven említik, melynek utótagja a szög 'nem központi fekvésű kül- vagy belterületi rész' jelentésű földrajzi köznévről. Egyik része volt a Nagy-Zátony. Vö. Zátony első utca, Zátony harmadik utca, Zátony-hát, Zátony hatodik utca, Zátony hetedik utca, Zátony második utca, Zátony nyolcadik utca, Zátony ötödik utca, Zátony negyedik utca, Zátony nyolcadik utca, Zátonyosi kocsma, Zátonyosi-Laska-tó, Zátony ötödik utca. — BENCSIK 1988: 5, ÉGy., FKNT., Kat., LIPSZKYMT., L9.VI.181.yyy/1, L9.VI.181.yyy/5, L9.VI.181.yyy/6, L9.VI.181.yyy/9, L9.VI.181.yyy/10, MaKF., MKFT., PAPP 1967: 137, 1992: 129, PESTY 1864/38: 69b, PJFN. 32, T0.26.72.1, T1.S.12.XIII.158, T1.S.12.XIII.159, T1.S.79.401/4, T9.K.53, T9.Ny.76. — T7-F3, T38-B2C2.

Zátony első utca 2024: *Zátony első utca*, 1970: *Zátony első utca*, 1967: *Zátony I. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátony településrészen lévő utca. A Zátony területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-C3C2.

Zátony harmadik utca 2024: *Zátony harmadik ucca*, 1970: *Zátony harmadik utca*, 1967: *Zátony III. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátony településrészen lévő utca. A Zátony területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-C2.

Zátony-hát é. n.: *Zátony hát*. — Földterület a település északi határában a Zátony északi részén. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. Az elnevezés utótagja a *hát* 'hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés' jelentésű földrajzi köznévről. — FKNT., T16.T.017. — T7-F2, T38-B1.

Zátony hatodik utca 2024: *Zátony hatodik ucca*, 1970: *Zátony hatodik utca*, 1967: *Zátony VI. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátony településrészen lévő utca. A Zátony területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B3.

Zátony hetedik utca 2024: *Zátony hetedik ucca*, 1970: *Zátony hetedik utca*, 1967: *Zátony VII. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátony településrészen lévő utca. A

Zátóny területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B3.

Zátóny második utca 2024: *Zátóny második utca*, 1970: *Zátóny második utca*, 1967: *Zátóny II. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátóny településrészen lévő utca. A Zátóny területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-C3C2.

Zátóny negyedik utca 2024: *Zátóny negyedik utca*, 1970: *Zátóny negyedik utca*, 1967: *Zátóny IV. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátóny településrészen lévő utca. A Zátóny területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B2.

Zátóny nyolcadik utca 2024: *Zátóny nyolcadik utca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátóny településrészen lévő utca. A Zátóny területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy. — T38-B3B2.

Zátónyosi kocsma 2024: *Zátónyosi kocsm*. — Kocsm a település belterületének északnyugati részén a Bocskai utca és a Zátóny harmadik utca sarkán. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. — ÉGy. — T38-B2C2.

Zátónyosi-Laska-tó 2024: *Zátónyosi-Laska-tó ~ Laska-tó*, 1967: *Laskató*. — Időszakos víz-állás a település belterületének északnyugati részén a Zátóny területén. Itt vetették a lakóházakhoz szükséges vályogot. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. **Laska-tó** néven is említik. A **Laska-** névrész talán családnév lehet. — ÉGy., PAPP 1967: 141. — T7-F3, T38-C2.

Zátónyosi-Laska-tó

Fotó: Vékony Vivien

Zsellérház

Fotó: Harangi Mária

Zátóny ötödik utca 2024: *Zátóny ötödik utca*, 1970: *Zátóny ötödik utca*, 1967: *Zátóny V. ucca*. — A település belterületének nyugati részén a Zátóny településrészen lévő utca. A Zátóny területén kiosztott utcákat számozással különítették el. Hivatalos név. — ÉGy., PAPP 1967: 138, PJFN. 31. — T38-B2B3.

Zátóny-szög lásd **Zátóny**

Zátóny-Újtelep lásd **Zátóny**

Zrínyi utca 2024: *Zrínyi utca*, 1970: *Zrínyi utca*. — A település belterületének északi részén lévő utca, párhuzamos a Dobó utcával. Hivatalos név. — ÉGy., PJFN. 31. — T38-D3.

Zsellér lásd **Zsellér-legelő**

Zsellérház 2024: *Zsellérház | A Félvégén, pontosabban az Óvoda úccán található egy zsellérház. A kifejezés nem hejës, mert negyed telkës ház vót valójában, de így marat fënn. Ezërkilencszázhatvanhárom óta mûemlék épület.* 1992: *Faluháza*, 1981: *Faluház*. — Faluház a belterület nyugati részén az Óvoda utcán. Egykor zsellérház volt, erre utal a neve. **Faluház** és **Faluháza** néven is ismerték. — ÉGy., MoFnT. 2/9, PAPP 1992: 117. — T38-D3.

Zsellér-legelő 1970: *Zsellér-legelő, Zsejjér-legelő, Zsellér, Zsejjér, Úrbirës legelő*. — Legelő a település külterületének közepén a Töviskestől délre. Elnevezései arra utalnak, hogy egykori használói zsellérek (**Zsellér, Zsellér-legelő**), illetve úrbéresek (**Úrbéres-legelő**) voltak. Vö. Legelő. — PJFN. 33. — T8-C4.

Zsembery-tanya 1883: *Zsembery tn. [tanya]*. — A település külterületének déli részén a Baglyostól nyugatra fekvő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T16-C3.

Zsidó temető 2024: *Zsidó temető ~ Régi temető ~ Temető | A Kismajor területém volt taláható. A hatvanas években felszámolták. Nem tukták bővíteni, mer körbetelepűt.* 1970: *Temető*, 1967: *Temető*. — Temető a település belterületének északi részén az Alvég déli felén. Ma is megvan még, de a második világháború óta már nem temetkeznek ide. **Régi temető, Temető** néven is említik. Vö. Temető utca. — ÉGy., PAPP 1967: 143, PJFN. 33. — T39-F3.

Zsilip 1967: *Zsilip*. — Zsilip a település határának nyugati részén, a Csurgó-patak itt folyt bele a Tiszába. A név a *zsilip* 'a meder elzárására, a vízfolyás szabályozására szolgáló építmény' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., PAPP 1967: 138.

Zsombékos 1870: *Zsombékos*. — A település külterületének déli részén a Kosár-háttól délre fekvő vizenyős terület. A név a *zsombékos* 'mély fekvésű vizenyős terület, amelyen csomóban nő a vizenyő' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., Kat., T1.S.78.743/76–145, T9.SzmK.15/1–68. — T17-F3G3G2.

Források

AOKt. = KRISTÓ GYULA szerk., *Anjou-kori oklevéltár 1–*. Csongrád Megyei Levéltár–Szegedi Középkorász Műhely, Budapest–Szeged, 1990–. ÁSz. = FEHÉRTÓI KATALIN, *Árpád-kori személynévtár. 1000–1301*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.

ÁÚO. = WENZEL GUSZTÁV szerk., *Árpád-kori új okmánytár 1–12*. Pest, [később] Budapest, 1860–1874.

BALKÁNYI SZABÓ 1865 = BALKÁNYI SZABÓ LAJOS, *Debrecen helynevei. 100 helynévnek történeti, szájhagyományi és szónyomozási magyarázata*. Debrecen, 1865.

BENCSIK 1978 = BENCSIK JÁNOS, A középkori halászat emlékét őrző helynevek a Közép-Tisza vidékéről. *Ethnographia* 89 (1978), 272–285.

BENCSIK 1988 = BENCSIK JÁNOS, *Fejezetek Tiszacsege történetéből*. Folklor és Etnográfia 40. Debrecen, 1988.

BENKÓCZY 1906 = BENKÓCZY EMIL, Nevek az Alföldről. *Magyar Nyelvőr* 35 (1906), 239.

C 59 = Magyar Nemzeti Levéltár. Helytartótanács levéltár. Departamentum urbariale. IV. Tabellae urbariales. 1767–1774.

Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3.*, 5. Budapest, 1890–1913.

DL. = Magyar Nemzeti Levéltár. Diplomatikai Levéltár. Mohács előtti gyűjtemény.

DHA. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Diplomata Hungariae Antiquissima 1. 1000–1131*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

ECSEDI 1908 = ECSEDI ISTVÁN, *A Hortobágy-pusztá természeti viszonyai*. Szeged, 1908.

ÉGy. (Tiszacsege) 2024 = VÉKONY VIVIEN élőnyelvi gyűjtése, valamint PORCZIÓ VERONIKA és SZÉP SZILVIA élőnyelvi gyűjtése (2023), SURÁNYI ANDREA élőnyelvi gyűjtése (2023).

EKFT. = *Első katonai felmérés. 1763–1787*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary>

ÉrtSz. = BÁRCZI GÉZA–ORSZÁGH LÁSZLÓ szerk., *A magyar nyelv értelmező szótára 1–7*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1959–1962.

EtSz. = GOMBOCZ ZOLTÁN–MELICH JÁNOS, *Magyar etymológiai szótár*. Budapest, 1914–1944.

E 158 = Magyar Nemzeti Levéltár. Magyar kincstári levéltárak. Magyar Kamara Archivuma. Conscriptio portarum. 41., 42., 61., 62. kötet.

F. = FEJÉR, GYÖRGY, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1–11*. Budae, 1829–1844.

FÉNYES 1851 = FÉNYES ELEK, *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és pusztá, betűrendben körülményesen leíratik 1–4*. Pest, 1851.

FKNT. = URL: https://mnh.unideb.hu/geoname_registry. Korábbi kiadása: BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára*. A Magyar Névérték Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.

FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

GÖNCZY = GÖNCZY PÁL–KOGUTOWICZ MANÓ, *Magyarország megyéinek kézi atlasza. 68 vm*. Posner Károly Lajos és fia térképészeti intézetének kiadása, Budapest, [1890].

GÖRÖG = GÖRÖG DEMETER–MÁRTON JÓZSEF, *Magyar átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok' vármegyéji, s Szabad Kerületei és a határ-örző Katonaság' Vidékinek közönséges és különös tábláji.* 1802–1811.

Gy. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza 1–4.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963–1998.

GYARMATHY 1996 = GYARMATHY ISTVÁN szerk., *Dombok, halmok, kurgánok. Hajdú-Bihar megye mesterséges kiemelkedései.* A Dél-Nyírség-Bihari Tájvédelmi Egyesület Kiadványa, 1996.

H. = NAGY IMRE–PAUR IVÁN–RÁTH KÁROLY–VÉGHÉLY DEZSŐ, *Hazai okmánytár 1–5.* Győr, 1865–1873. IPOLYI ARNOLD–NAGY IMRE–VÉGHÉLY DEZSŐ, *Hazai okmánytár 6–8.* Budapest, 1876–1891.

HEGEDŰS 1983 = HEGEDŰS ATTILA, *Selypestő. Magyar Nyelv 79* (1983), 462–463.

HEVENESI = HEVENESI GÁBOR, *Parvus Atlas Hungariae sive Geographica Hungariae in 40. tabellas divisae descriptio.* 1689.

HKFT. = *Harmadik katonai felmérés (1:25000). 1869–1887.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>

Hnt. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.

Károlyi = GÉRESI KÁLMÁN, *A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára 1–5.* Budapest, 1882–1897.

Kat. = *Kataszteri térképek. 19. század.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral>

KIS 1988 = KIS TAMÁS, *Kocsmá- és csárdaneveink névtani vizsgálata.* Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének könyvtára. K 1035. Debrecen, 1988.

KOVÁCS 2015 = KOVÁCS ÉVA, *A Tihanyi összeírás mint helynévtörténeti forrás.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 34. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015.

KRALOVÁNSZKY 1965 = KRALOVÁNSZKY ALÁN, *Hajdú-Bihar megyei régészeti kutatás 1944–1961. A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1962–1964* (1965), 31–45.

LAZARUS = *Tabula Hungariae ad quatuor latera per Lazarum...* 1528.

LexLoc. = *Lexicon Locorum Regni Hungariae Populosorum anno 1773 Officiose Confectum.* Budapest, 1920.

LIPSZKY, Map. = LIPSZKY JÁNOS, *Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae.* 1806.

LIPSZKYMT. = LIPSZKY JÁNOS, *[Munkatérkép a Mappa generalis Regni Hungariae című térkép szerkesztéséhez].* 1799–1803.

L9.VI.181 = MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár VI. 181. Bihar és Hajdú vármegyei Földmérési Felügyelőségek iratainak gyűjteménye. 1850–1950. – yyy) Tiszacsege. 1850–1930. 1., 2., 4., 5., 6., 9., 10. és 14. kötet.

MaKF. = *Magyarország katonai felmérése. 1941.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>

MÁKT. = *Magyar Állam közigazgatási térképe. 1914.* <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1914/>

MÁT = *Magyarország általános térképe (foktérkép) 1910 körül (1:200000).* [1910]. https://maps.arcanum.com/hu/map/magyarország_1910-fok

MEZŐ 1999 = MEZŐ ANDRÁS, *Adatok a magyar hivatalos helységnévadáshoz.* Bessenyei György Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tan széke, Nyíregyháza, 1999.

MKFT. = *Második katonai felmérés. 1819–1869.* URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary>

MoFnT. 1 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 1. Fontosabb domborzati, táj- és víznevek.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1984.

MoFnT. 2/9 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 2. Hajdú-Bihar megye.* Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1981.

MORAVCSIK 1950 = MORAVCSIK GYULA, *Biborbanszületett Konstantin: A birodalom kormányzása.* Budapest, 1950.

NÉMETH 2023 = NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései. Adattár.* Nyíregyháza, 2023.

M. NEPPER et al. 1981 = M. NEPPER IBOLYA–SÖREGI JÁNOS–ZOLTAI LAJOS, *Hajdúsági halmok.* Hajdúsági Közlemények 8. Hajdúböszörmény, 1981.

NéprLex. = ORTUTAY GYULA főszerk., *Magyar néprajzi lexikon 1–5*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977–1982.

N 78 = Magyar Nemzeti Levéltár. Regnicolaris levéltár. Archivum regni. Országos összeírások. Ladula BB-CC. Ladula GG-HH 1715. évi összeírás. 8. téka.

N 79 = Magyar Nemzeti Levéltár. Regnicolaris levéltár. Archivum regni. Országos összeírások. Ladula DD-EE. Ladula JJ-KK 1720. évi összeírás. 7. téka.

PAIS 1975 = PAIS DEZSŐ, *Anonymus Gesta Hungarorum*. Fordította PAIS DEZSŐ, bevezetéssel, jegyzetekkel és térképpel ellátta GYÖRFFY GYÖRGY. Magyar Helikon, Budapest, 1975.

PAPP 1967 = PAPP JÓZSEF, *Tiszacsege földrajzi nevei*. *Magyar Nyelvjárások 13* (1967), 135–144.

PAPP 1967a = PAPP JÓZSEF, *Tiszacsege*. A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Közleményei 8. Debrecen, 1967.

PAPP 1992 = PAPP JÓZSEF, *Tiszacsege történeti néprajza*. Ethnica Alapítvány, Debrecen, 1992.

PÁSZTOR 2010 = PÁSZTOR ÉVA, Elpusztult települések lokalizációjának kérdéséről. Kísérlet a középkori Süldő falu azonosítására. *Helynévtörténeti Tanulmányok 5* (2010), 169–187.

PESTY 1864/38 = *Pesty Frigyes helynévtára 38. Szabolcs vármegye*. OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/38. (Szövegkiadás: MIZSER LAJOS, Szabolcs megye Pesty Frigyes 1864. évi helynévtárában. *A Jósa András Múzeum Évkönyve 42* (2000), 227–372.)

PJFN. = PAPP LÁSZLÓ–VÉGH JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye földrajzi nevei 1. Polgári járás*. Polgári Nagyközségi Közös Tanács, Debrecen, 1970.

PRT. = ERDÉLYI LÁSZLÓ–SÖRÖS PONGRÁC szerk., *A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története 1–12*. Szent István Társulat, Budapest, 1902–1916.

RegArp. = SZENTPÉTERY IMRE szerk., *Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke I–II/1*. Budapest, 1923–1943. SZENTPÉTERY IMRE–BORSA IVÁN szerk., *II/2–4*. Budapest, 1961–1987.

SUGÁR 1974 = SUGÁR ISTVÁN, *Adatok Polgár, Szentmargita, Csósz, Kékes és Szentmiklós történetéhez. 1261–1717*. In: BENCsik JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 417–502.

TESz. = BENKŐ LORÁND főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–3. Mutató 4*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.

T.HNP1977. = Hortobágyi Nemzeti Park részletes helyszínrajza. 1977. – SURÁNYI ANDREA közlése alapján.

T0.26.21.1 = Egyek. 1991. – Magyar Honvédség Tóth Ágoston Térképészeti és Katonaföldrajzi Intézet.

T0.26.38.1 = Hortobágyihalastó. 1992. – Magyar Honvédség Tóth Ágoston Térképészeti és Katonaföldrajzi Intézet.

T0.26.72.1 = Tiszacsege. 1991. – Magyar Honvédség Tóth Ágoston Térképészeti és Katonaföldrajzi Intézet.

T1.S.12.XIII.79 = Mappa quae in terreno Csegeiensi Comitatus de Szabolcs... 1786. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 79.

T1.S.12.XIII.158 = Planum decurrentis ad Possessionem Csege fluvii Tibisci... 1789. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 158.

T1.S.12.XIII.159 = Copia Situationis Plani circa Trajectum Csegeiensem situati... 1789. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 159.

T1.S.12.XIII.546 = Zeichnung des Theis-Flusses von Bura bis Csege sammt der Exundations-Grenzlinien... 1823–1824. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 12) Helytartótanácsi térképek. 18. sz.–1935. Div. XIII. Nr. 546.

T1.S.16.361 = Regni Hungariae nova et exactissima delineatio. 1664. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt

térképek. 17. sz.–20. sz. – S 16) Esterházy család hercegi ága. 17. sz.–19. sz. Nr. 361.

T1.S.68.66 = Mappa Comitatus Szabolcsensis methodo astronomico geometrica concinnata. 1750. – MNL Országos Levéltár S 16–66, 68–69, 82–83, 87–91, 93–100, 102–104, 106, 108–113, 119–131, 134–138, 140–165, 167–171. Családi fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–2007. – S 68) Festetics család. 1631–20. sz. Nr. 66.

T1.S.78.743/1–6 = Dorf [Tisza]Csege in Ungarn Szabolcsér Comitat. 1852. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. Nr. 743/1–6.

T1.S.78.743/7–75 = Hajdu megye Csege falu. 1870. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. Nr. 743/7–75.

T1.S.78.743/76–145 = Hajdu megye Csege falu. 1870. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. Nr. 743/76–145.

T1.S.79.401/4 = [Tisza]Csege községnek felvételi előrajza. 1889. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 79) Iratok. 19. sz.–20. sz. Nr. 401/4.

T1.S.101.397/3 = Plan Skitze di Mühlenstande zu Csege darstellend. 1857. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139. Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 1756–19. sz. Nr. 397/3.

T1.S.101.881 = A Kisfaludi Pusztán lévő Tötés által elfoglalt földnek kisajátítási térképe. 1853. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139 Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmuskori térképek. 19. század. 881.

T9.DvT.7 = Geometrica delineatio praedii Ohat. 1750. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.7.

T9.DvT.15 = Cím nélkül [Az ohati pusztta térképe]. 1760. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.15.

T9.DvT.45 = Geometrica delineatio praedii Ohat. 1777. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.45.

T9.DvT.68 = Mappa Terreni Praedii Ohat. 1788. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.68.

T9.DvT.227 = Ohati praedium delineatioja a csegei Morotva melletti határaival. [1810]. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.227.

T9.DvT.454 = Ohati praedium. [1820]. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.454.

T9.DvT.498 = Cím nélkül [Ohat pusztta dülő-térképe]. 1823. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.498.

T9.DvT.528 = Az Ohat pusztta művelés alatt álló területeinek térképe. 1825. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.528.

T9.DvT.775/1-7 = Cím nélkül [Ohat pusztta domborzati vízrajzi, valamint települési térképe]. 1852. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.775/1-7.

T9.DvT.1282 = Cím nélkül [Az ohati legelő rajza]. 1866. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.1282.

T9.DvT.1305 = Cím nélkül [Az Ohati és csegei határ részen bárányok számára kihalított legelő vázlat]. 1868. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.1305.

T9.DvT.1393 = Mátá, Ohat, Zám a helynevek feltüntetésével. 1874. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.1393.

T9.DvT.1435 = Az ohati vízállásos területek. 1880. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára XV.1.b.-DvT.1435.

T9.HmT.32 = Tiszacsege volt úrbéresek legelőelkülönítési határvázlat. 1913. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.1. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kéziratos térképeinek gyűjteménye. 1657–1969. – d) Hajdú vármegye. 1878–1969. HmT. 32.

T9.K.53 = Cím nélkül [A Hortobágy katonai térképe]. 1934. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.3. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár katonai térképeinek gyűjteménye. 1890–1940. K. 53.

T9.K.67 = Csege. 1900. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.3. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár katonai térképeinek gyűjteménye. 1890–1940. K. 67.

T9.Ny.52 = Cím nélkül [Tiszacsege vidékének térképe]. 1880. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.4. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár nyomtatott térképeinek gyűjteménye. 1772–1977. Ny. 52.

T9.Ny.76 = Cím nélkül [Tiszacsege]. 1900. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.4. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár nyomtatott térképeinek gyűjteménye. 1772–1977. Ny. 76.

T9.SzmK.15/1–68 = Csege. 1870. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK. 15/1–68.

T9.SzmT.21 = Pars mappae terreni Csegeiensis... 1820. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.1. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kéziratos térképeinek gyűjteménye. 1657–1969. – e) Szabolcs vármegye. 1748–1940. SzmT. 21.

T10.FM.39 = N(emes) Szabolcs vármegyében [Cse]ge helység és Szentmargita pusztája között [az Inta vi]ze napkeleti partja lerajzolása. [1798]. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. FM. 39.

T10.FM.79 = Mappa exhibens amicam accommodationem metalis differentiae ... praedii Cse-repes ad Csege pertinentis ... plagae Darassa ad terrenum Újvárosiense spectantis... 1799. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 79.

T16.T.017 = Ároktő-Tiszacsege, (Ároktő-Csege) Tisza kanyarok környékén. é. n. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára XV.1.-T.017.

T16.T.17 = Cím nélkül [A Tisza Tiszacsege környékén]. [é. n.]. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 17.

T16.T.427 = Mappa partem terreni possessionis Csege... 1782. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 427.

T16.T.428 = Ohat - pusztája. 1730. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára XV.1.-T.428.

T16.T.429 = Pars mappae terreni Csegeiensis. 1820. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 429.

T16.T.430 = Pars mappae terreni Csegeiensis. 1787. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 430.

T16.T.431 = Ohat - pusztája. 1820. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára XV.1.-T.431.

T16.T.433 = Csegei földek. 1787. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára XV.1.-T.433.

T16.T.434 = Mappa partem terreni possessionis Csege... 1782. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 434.

T16.T.436 = Cím nélkül [Tiszacsege határrészlete]. 1825. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 436.

T16.T.437 = Ohat praedeim tervrajza. 1777. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára XV.1.-T.437.

T16.T.438 = Ohat (praedeim) földek térképe. 1788. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára XV.1.-T.438.

T16.T.511 = A Magyarországi Református Egyház térképe. 1998. – MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár XV.1. Szabolcs és Szatmár megye levéltárának térképgyűjteménye. 1528–1950. T. 511.

T22.B.IX.a.484 = Hungaria Regnum. [1640]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 484.

T22.B.IX.a.487/1–1 = Hungariae Descriptio. [1575]. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 487/1–1.

T22.B.IX.a.1011/1 = Regni Hungariae Descriptio Vera. 1556. – Hadtörténeti Intézet és Múzeum B.IX.a. Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai és általános térképei. Nr. 1011/1.

ÚCsnT. = HAJDÚ MIHÁLY, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század.* Budapest, 2012.

ÚMTsz. = B. LŐRINCZY ÉVA főszerk., *Új magyar tájszótár 1–5.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.

Vat. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia.* Series I. Tom. 1–4. Budapest, 1887–1891.

ZOLTAI 1911 = ZOLTAI LAJOS, *A Hortobágy: a legnagyobb magyar puszta ismertető leírása térképpel és 23 szöveggéppel.* Debrecen, 1911.

ZOLTAI 1914 = ZOLTAI LAJOS, *Hol feküdt az ohati apátság? A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1913 (1914),* 31–42.

ZOLTAI 1935 = ZOLTAI LAJOS, *Debrecen vizei.* A Debreceni Múzeumbarátok Köre Kiadványai 1. Debrecen, 1935.

ZOLTAI 1936 = ZOLTAI LAJOS, *Ismeretlen részletek Debrecen múltjából.* Debrecen, 1936.

ZOLTAI 1938 = ZOLTAI LAJOS, *Debreceni hal-
mok, hegyek, egyéb mesterséges és természetes
emelkedések ú. m. laponyagok, telkek, ülések,
dombok, gerendek és hátak a város határában,
valamint külső birtokain.* Debrecen, 1938.

Zs. = MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., *Zsigmondkori oklevéltár 1–2.* Budapest, 1951–1958. BORSA IVÁN–MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., 3–7. Budapest, 1993–2001. BORSA IVÁN–C. TÓTH NORBERT szerk., 8–9. Budapest, 2003–2004. C. TÓTH NORBERT szerk., 10. Budapest, 2007.

A

B

C

D

1

2

3

4

5

T2

A

B

C

D

E

F

G

H

1

Tiszakeszi

Folyás

Folyás

Nagy-szög hátulja

Tégla-zug

2

Nagy-szög-part

Tégla-hát

Nagy-szög

Nagy-szög-tanya

Deli-ház

Gelej-lapos

Bacsó-hát

Cifra híd

Cifra-tábla

Gyékenyes-fok

Gyékeny-telep

Keszi

Nagy-Peres

Nagy-szög-zug

Nadrágszár

Dufkó-hát

Verebes-tanya

Verebes-zug

Kis-Peres

Remeteszug

Hatulsó-Gyűrű-fok

Nagyszögesi-Gyűrű-fok

Tukai-Gyűrű-fok

Kenderáztató

Keszeges

Nagy út

Tukai-erdő

Ady-Éndre utca

Alkotmány utca

Lilaakác

Margitai út

Ménés-szigeti-csatorna

Tukai-legelő

Inta

Szilfás-hát

Igei

Háromszögi-gyep

Tó farka

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

Kis-Bacsó-hát

Bacsó-hát-tanya

Kis-Bacsóháti-tanya

Verebesi-erdő

Dobogó-hát

Dobogó-háti-tanya

Hatulsó-táposatorna

Verebesi-út

Nagyszögesi út

Cigány-hát

Cigány-háti-kút

Nagyszögesi út

Margita-erdei-csatorna

Margita-tó

Körtvélyes

Tilos-erdő

Fácántelep

Magtár

Komlós

Margita-tó

Reptér

Szöke-fenek

Szilágy-hát

Szilágy-tanya

Nagy-Szilágy

Lapos

Tó-oldal

Nagy-Nyakas

Gyöngyös-küti legelő

Kántor-föld

A

B

C

D

1

2

3

4

5

Tiszadorogma

Tiszadorogma

Ároktő

Tiszadorogma

Tilaj

T6

A

B

C

D

E

F

G

H

Ároktő

Ároktő

Hortobágyi állami gazdaság

Cifra-tábla

Tökös-Igej-hát

Hosszú gát

Tidas-fok

Szivárgó-part

Kiserdő-hegy-dűlő

Kis-Kerek-tó

Nagy-Kerek-tó

Két-Kerek-tó fokja

Kacsó-ház

Kerek-tó fokja

Rév Revúta

Tiszavirág utca

Gátórház

Zátony-hát

Nagy Józsi-zug

Nagy-Zátony

Üdüléfalu

Fürdő

Állami Zátony

Kis-Tökös-tó erdőgazdaság

Nagy-Tökös-tó

Környics

Környics-part

Környics-lapos

Kiszálhatali feljáró

Zátonyosi-Laska-tó

Kis-Bajusztó-hát

Kis-Bajusztó

Hataj-tanya

Bajusztó

Kengyel-tó

Nagy-Bajusztó

Sulymos-tó

Sulymos-hát

Dögös

Bucsa-i dűlő

Kapronczilapos

Libatelep

Kenderföld

Zsidó temető

Laska-tó

Kismajor

Homokhát

Purtus

Vásártér

Bikakert

Kislóger

Nagylóger

Temető

Község földje

Puszlika-tanya

Puszlika-domb

Lovarda

Kis-Sóskás

Csizmafej

Nagy-Sóskás

Arktus

Új-kút

E

F

G

H

1

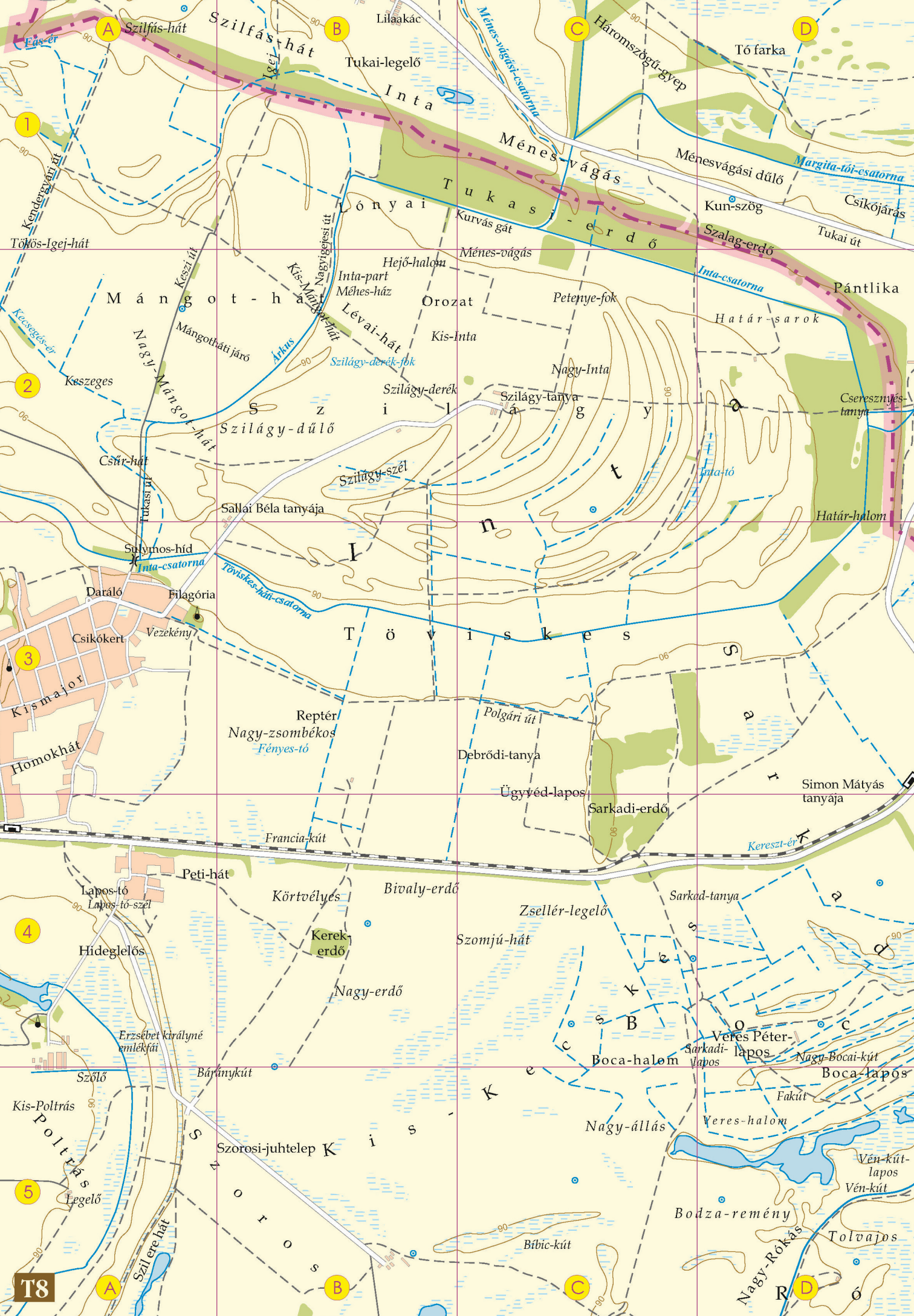
2

3

4

5

T7

1

2

3

4

5

T8

A

B

C

D

A

B

C

D

Szilfűs-hát

Tökös-Igej-hát

Keszeges

Daráló

Kis-major

Lapos-tó

Szilfűs-hát

Kis-Poltrás

Egely

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Mángot-hát

Szilág-dűlő

Filagória

Reptér

Peti-hát

Szilfűs-hát

Szorosi-juhtelep

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Inta

Szilág-dűlő

Szilág-szél

Nagy-zsombékos

Körtevény

Nagy-erdő

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Szilfűs-hát

Újszentmargita

Magtár Erdős-tanya
Jegyes
Debreceni út
Kismargita megálló
Liliomos
Karámosi-tábla
Hármas-halom
Csikótelepi út
Koshodály
Csikótelep
Király-halom
Válykos
Koshodályosi út
Koshodályi híd
Dinyvés-tanya
Dinyvés-hát
Koshodályi-legelő
Dinyvés-lapos
Margita-domb
Rossz-falasi-tábla
Ökörkút
Siló-erdő
Nagy-Bagdi-hát
Kis-Bagdi-hát
Csapó-fenek
Takács-kút
Cserepes
Kis-Cserepes
Egyeki-legelő
Cserepes vasútállomás
Cserepesi útörklúz
Cserepes-tanya
Kéttagú-kút
Kis-Boái-kút
Cserepes-laponyag
Kéttagú-zsombékos
Hármas-határ
Középső-tanya
Oláh-kút
Cserepes-ér
Cserepes-Páner-leszáratna
Kun-ranch
Kis-Rókas

E

F

G

H

1

2

3

4

5

Görbeháza

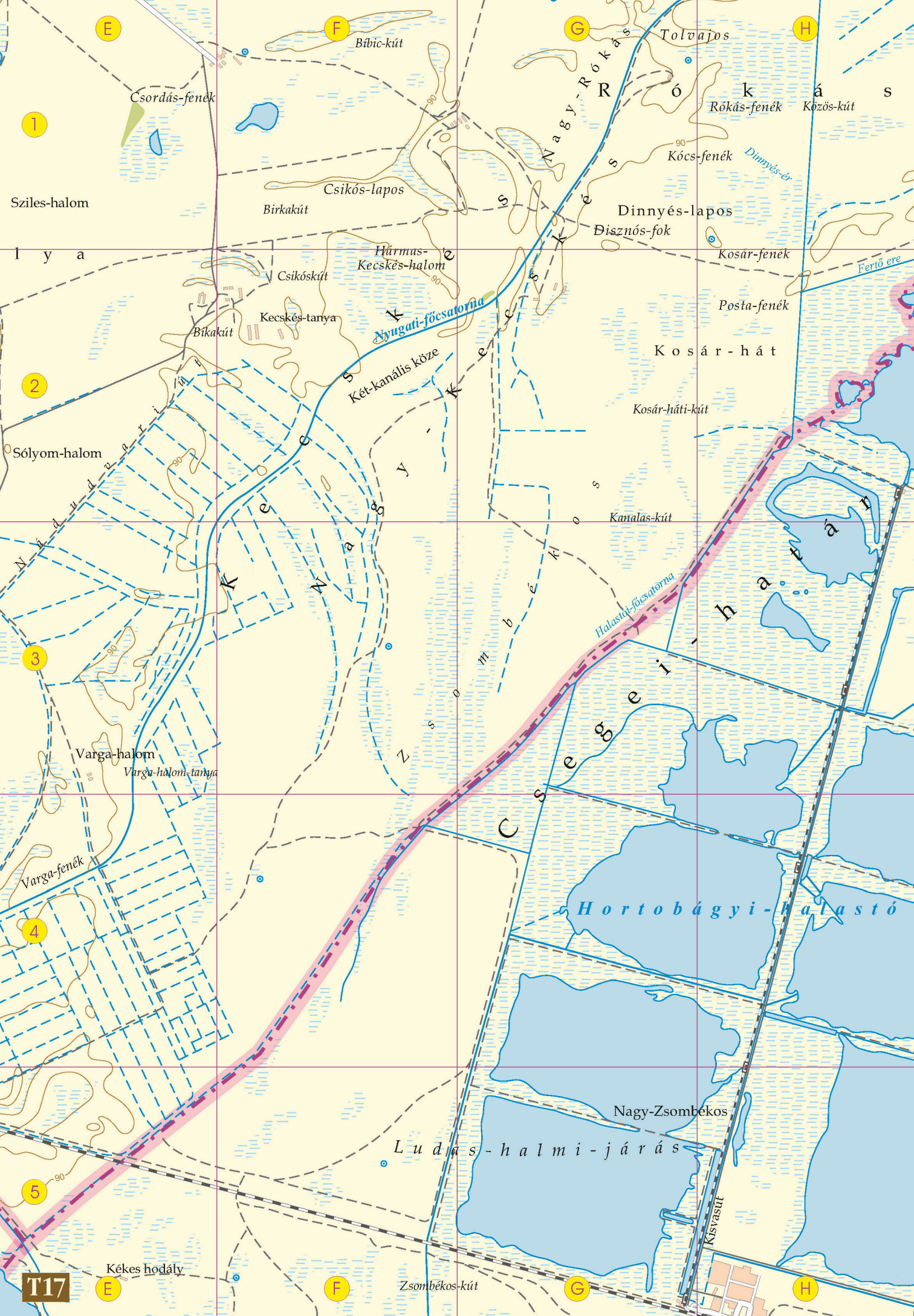
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

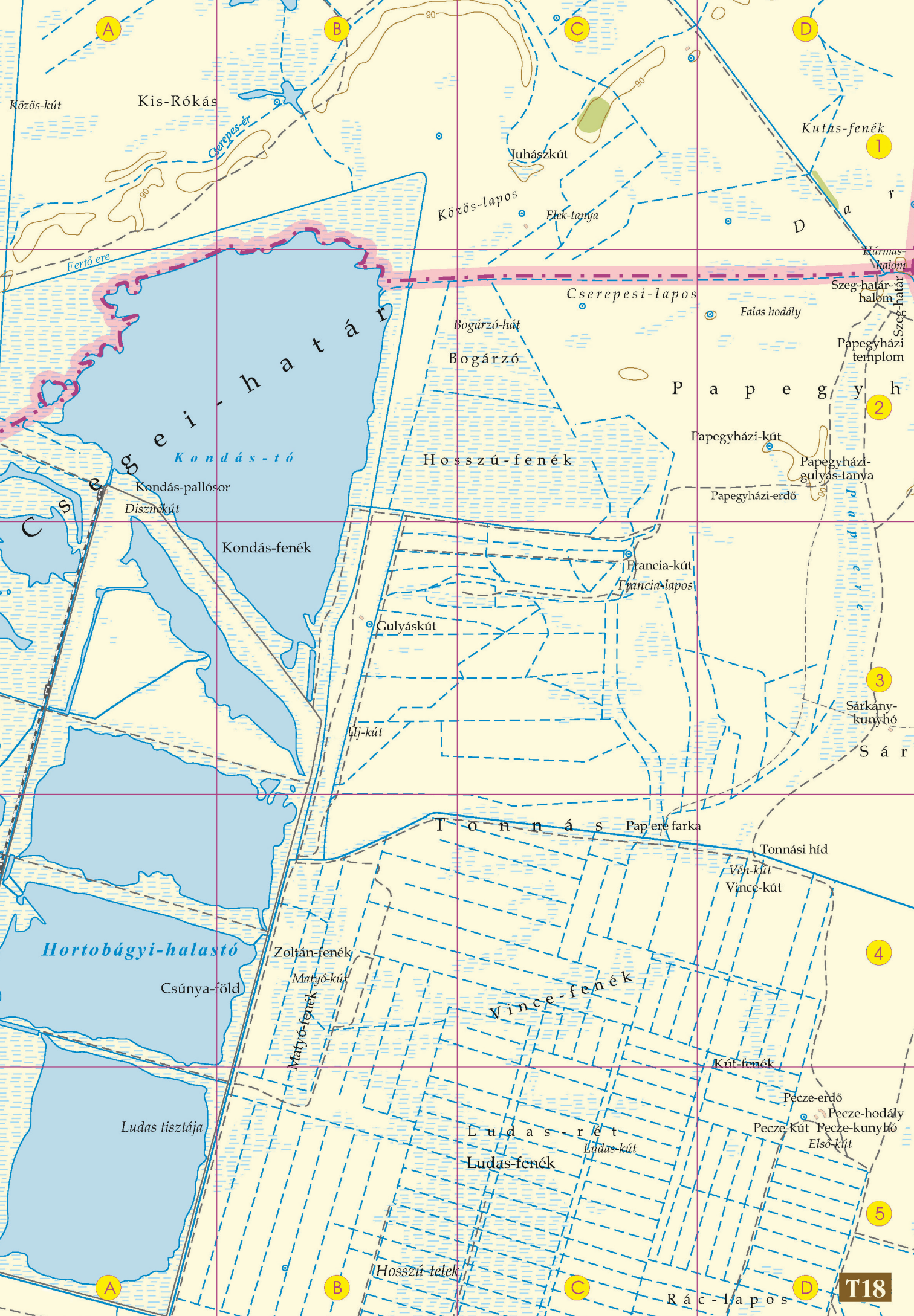
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

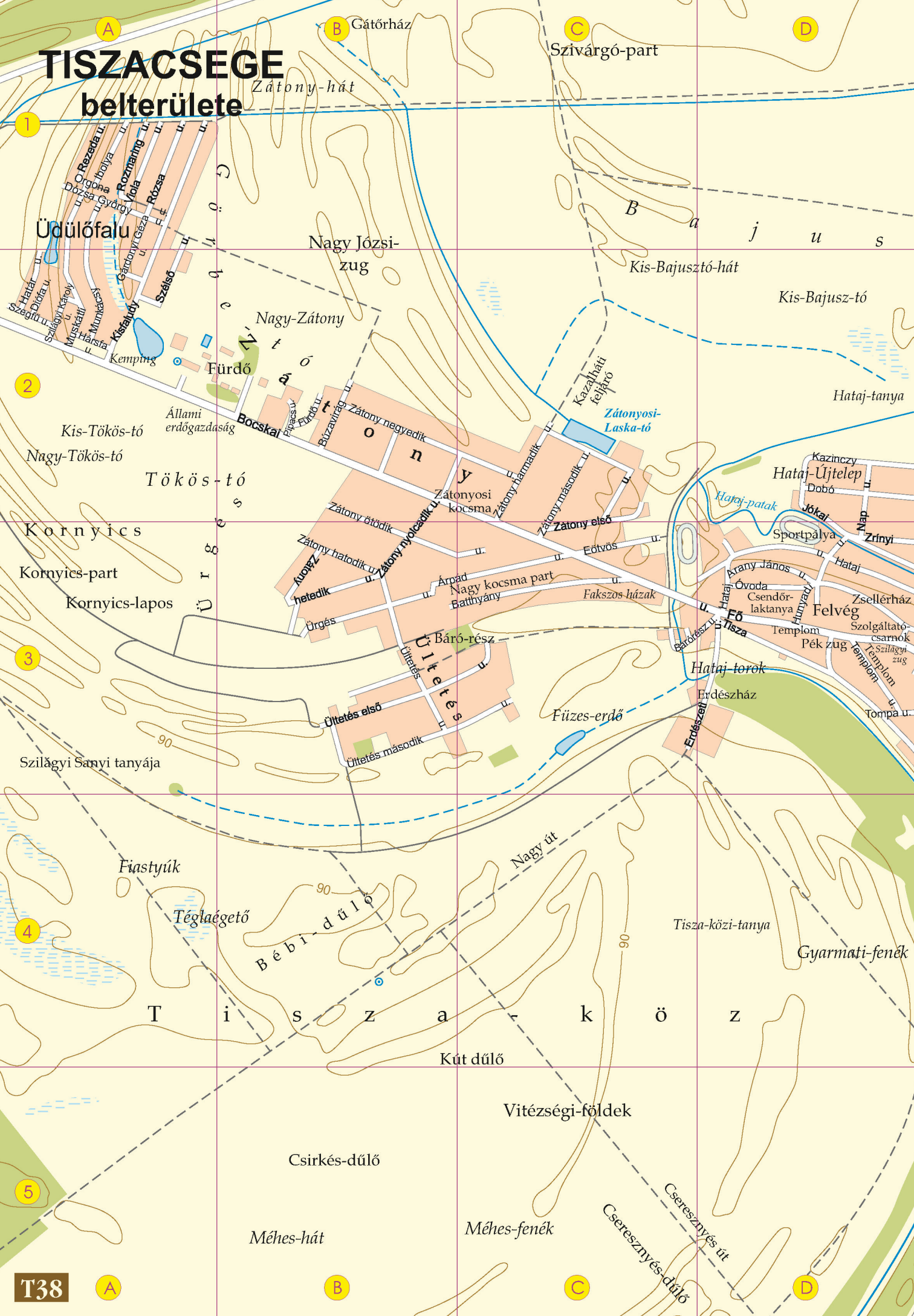

TISZACSEGE belterülete

Grid: E, F, G, H (horizontal); 1, 2, 3, 4, 5 (vertical)

Geographical Features: Kis-Kerek-tó, Kerek-tó fokja, Aranyka, Sulymos-tó, Libatelep, Csűr-hát, Inta-csatorna, Vezekény, Lapos-tó, Lapos-tó-szél, Lyukas-halom, Puszlika-tanya, Puszlika alja.

Landmarks and Buildings: Kismajori kastély, Daráló, Csikókert, Kenderföld, Zsidó temető, Tűzelőstől múzeum, Filagória, Kismajori kastély, Daráló, Csikókert, Kenderföld, Zsidó temető, Tűzelőstől múzeum, Homokháti első Liget, Homokháti második Liget, Erzsébet királyné emlékfái.

Streets: Bem u., Kölcsey u., Hataj, Hataj-fenek, Császár-gát, Bibic-part, Guruz zug, Rákóczi u., Fő u., Iskola u., Tűzelőstől múzeum, Bethlen u., Kinizsi u., Laska-tó, Homok u., Toth Ferenc u., Pápai Bálint u., Liget u., u. Vasút, Borjúkút, Vásártér, Oncsa sor, Kisló, Madách u., Tanácsos u., Erzsébet u., Bartók-Béla u., Nagy István u., Messelényi u., Pacsirta u., Ipar u., Gépjavító-telep, Község földje, Puszlika-tanya, Puszlika alja, Szőlő.

Other Labels: Kormös-szeg, Kengyel-tó, Nagy-Bajusz-tó, Dögös, Kapronczi-lapos, Bucsai-dűlő, Csikókert, Kenderföld, Zsidó temető, Tűzelőstől múzeum, Homokháti első Liget, Homokháti második Liget, Borjúkút, Vásártér, Oncsa sor, Kisló, Madách u., Tanácsos u., Erzsébet u., Bartók-Béla u., Nagy István u., Messelényi u., Pacsirta u., Ipar u., Gépjavító-telep, Község földje, Puszlika-tanya, Puszlika alja, Szőlő.

Magyar Nemzeti Helynévtár Füzetek 16.

A kiadvány a
MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR 3.
A BALMAZÚJVÁROSI JÁRÁS HELYNEVEI
című kötet Tiszacsegére vonatkozó anyagait tartalmazza.

Készült a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében,
a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

A kötet a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 200. évfordulója
tiszteletére jelent meg.

Helynévatlasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Civertan Grafikai Stúdió
Fotók: Harangi Mária, Hortobágyi Leader Egyesület, Vékony Vivien

© Surányi Andrea, Szálkai Tamás, Vékony Vivien 2025
© Debreceni Egyetemi Kiadó – Debrecen University Press, beleértve
az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is, 2025

ISBN 978-963-615-301-4

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar
Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
dupress.unideb.hu

Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
Technikai szerkesztő: Homoki-Mozga Evelin, Porczió Veronika
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

NEW

